

Հ Ե Ռ Ք Ե Ր

Ի Ր Ի Գ Ն Ե Տ Ի Ն

Զ Ա Յ Ն Ը

0

Ու լսում եմ տակաւին, եւ ապաշխարան արտա թմբկախաղաղութիւն խնդող աշ - խարային վերջին հեղինակներէ պիտի լինի այն ծաղիկը, որ 1947 թուականի Յու - լիսին, Երեւանում, մեր ծանօթացման, մեր անդադրեցող մտերմացման այն հոգ - ժուս ու փոշուս մթնաշաղկապ արտասանում էր։

— Տե՛ս, աշխարհս ի՞նչ է մուրը արդէն, Ու ծաղիկներ ի՞նչն ապրը կը հոծեն։ Ասում ալ, Տե՛ր, ի՞նձի պէս որք մնացի՞մ Մընշաղի լայն գրկին մէջ՝ առանձնիկ...

Ո՛չ, այդ ամբողջ թերթնամի գերա - դաս ըստառականութիւններէ չէր, ոչ էլ սառը հերկ պէս ցայտող այս քառեան լուսաւոր անկոթներէ, որ ապուրբորով լամպի նման մեր յետադաշ թաղում երե - կոներէ ու դէպքներէ վրայ թարթը ըսնէր, այդ առաջին մենշաղը, այլ ծաղիկ, այլ ծաղիկ՝ դարաւոր փշաւի մէջ փռող զամուռ նման որբուն ու խուլ, հոգիէ մերկացած արմատներէ պէս ջգուտ ու արեւուն, որ բնաւորութիւն ունէր, ունէր դիմադրի՜նք և, որ դեղազանգերէ Անդրանիկ Թեղեանի դարձու ինձ համար։

Մենք արձագանդի պէս տարաշխարհ ծաղիկն էինք անասանի արտասանման ինչ-ինչ զարգացների պատերը ճանկաւորող։ Հայրենասիրութեան այդ տարրերին երեսներ նսեւ, ժամանակագրորէք էր, որ լինէր ըրերում ու աշտանացում մեր նաւերի սուլոյց ու դաջգանդի հեղեղը սկսած մերեւ, մեր արտերի մէջ համար իսկ աշխարհի արտիքներ։ Անդրանիկ Մե - լիսից էր՝ Արեւելից այդ և արեւաւտ զա - րազն է, ուր, այնպէս պատմելի, համա - տարած մեղիւթեան ու մեղքի, ծուրու - թեան ու ծիրումի մէջ անհատաւորի զգո - յութեամբ, արքունեամբ ու քրտաւ - ռութեամբ տեսել էր, զգացել ու խորա - չափել ամենակարեւորը՝ մի որ բոլորեց դառնալու համար խառնել ու փռել մէջ գլուխս հազիւ խորացող ծանրիկ, կուտի՜ ծնողները։ Տեսել էր, զգացել էր Արե - վելքին փայլել ամբիթանութեամբ ու թարթ արտասանել պարտ ու պատգով կատարումով մի շարք թերթնամաների մէջ տանձնաւորաւ ըստառականի իր դա - ժմանակ փորձաւորութեամբ քանկել էր այն, ինչ կարողացել էր խել և բաղաժախ - հուրը այս դարէն ։ Եւ իր տեսնիք ու իրողութեան այնպէս՝ ճիշդ ներմոլութեա - մով և Արեւելք Էր իրողութեան այն բա - րակ դրգոյնը, որ հրատարակեց և աշխու - րներէ նախորդակին Է, որք էր մէկ ոտըը Հայրենասիրութեան նաւի առաջին ան - դրամատին էր, մինչդեռ, ամբողջ էւ ո - թիւներ, արդէն լուրջաց կանգնած ամէն ձե - անկեղծ նաւ ու օրաշուք թափափում էր այնտեղ, ուր և մաշիւր ծնունդ էր և նոր, կեանքի, շնորհ յախիւսան... ։

Այդպէս էր նա ամբողջ անհրժաշտորէն և, սիրելաւոր, սիրելի, անհրժաշտ արքէն Ֆիլիքաթեան էլ մայրեղ էր կարտերի կա - տարի կենսառականութեամբ բաղաժախ - ու երգութեմ կեանք և շնորհին։

Եւ ա՛ն ալ մի ծաղիկ և Արեւելք էր ա - ռեւոր ըստառականութիւնների նման լե - ցուն էր առհասարակ, առանձին այլապէ - րութեամբ էր. այն անհասուն դիտարկու - թեամբ, թէ՛ բանաստեղծութե՝ և ծաղիկ վրայ անոնց երազով էր շարուտ և, զարգացել էր աստառանշնչուն աստաղծիկի օրհնակի խոստովանութեան Բուրք բնիկներէ ու, բաշ - խելով և արգասաւորուն սեղանին եւ սիրա - յայտ որք օրորոյ։ Այդ ծաղիկ լուրջաց յե - տայ միայն պայտ զարուսեմ, թէ՛ կեանքի նմա՛յն, մի րուս մարմնով այդ աշուտ, որ քալում էր մի ուսը կտիւ, անհրժաշտ ծաղի արեւ տապաւորելով, կարծես սիրուն էր նրան ներքեւ զարուս, թէ՛ ինչ - պէս նա կարող էր և Հին աշխարհ մը ա -

նա ճանչցայ ձեզ, ի՞նչ էր երբ որ կանաճարեմ զդէպի փողոց՝ Ձեր մէջ գրկած աշխարհ էր նոր, Ու աւարցեցի անոր մէջէն Հայկերուն դէմ երգ երգելով։

Ձեռներ փռու, խաղի՛ք ձեռներ։

Յետաջ մեծցաւ, բուրդի վրայ ծաղիկ, վարսի երգ կեանքի, Գուրգուրացեցի, որ ամ մնայ Որդւս աւանդ ամէն Մարդու, Ու դու՛ք զացեցի սէր փնտախու։

Ձեռներ՝ սիւղոյ, երա՛գ ձեռներ։

Եղաւ ամուրս ու մոլորում, Չսիրեցիք լոյսը անգամ, Եղաւ այցի զիշերներում... Հանգեցր զիմի, հեշտամբ, ամօր, Եղաւի իրար միշտ անմարտ։

Ձեռներ՝ խաղաւած, մեղի՛ք ձեռներ։

Եւ կը նայի՜մ ձեզի հինաւ, Հրաժեշտի պատն և կարծես, Կ'իշխայ արցունք մը ձեր վրայ... Ու կը մեծնամ, կը բազումամբ, Կ'ըլլաւ մեկնող անհո՛ւս բանակ։

Ձեռներ տնկել, կտուի՛ք ձեռներ։

Դաշտի վրայ ինչ է իրիկնային մի մշուշ, իրիկնային մշուշում խոլում է հոգը կիսմա... Հասկերն տեսն պատմում են մուսուլաւս մարգը մի յուշ, Հասկերն այնպէս են շնչում, որ երկնի լինմանայ։

Սայլերն տես անցնում են երկար ու տար, Երբ ճիւղնայ, Օ՛ր, մի յուզե՛ք, մի՛ յուզե՛ք ճիւղը խաղա՛ց դաշտին — Հեռուից մի երգ է լսում, դառնում այնքան հեշտ ու զով, Որ հասկերին, ծիւրերին անհուն օրօր՝ կը լինի։

Առուի եզրին ուռիներ բալթում են խոնք ու արտում, Զարը իր հեզ կարկաչով մի հեկե՛ք՝ Բազանայն... Մէկն անմարտ բառերով փափում է իմ արտում՝ Կեանք, Բն կեանք անցեալ դարձու, երազ վերջույ։

Կատարներին արեւին արեւի շողը վերջին Ուզում է իր համբոյրով ազը հորիք՛նմ երգելի... Օ՛ր, տմե՛րք Բիշ հեռու, որանք մերեւոյ պատիւին

Գազը երեկոյն իր անթրքն ու մեծ խորհրդով է պիտի։ Դաշտի վրայ ինչ է իրիկնային մի մշուշ, իրիկնային մշուշում խոլում է հոգը կիսմա... Հասկերն տեսն պատմում են մուսուլաւս մարգը մի յուշ, Հասկերն այնպէս են շնչում, որ երկնի լինմանայ։

ԱՆԻՐԱՆԻԿ ԹԵՐԶԱՆԱ

րիւսում դէպի բացողը Մեծ օրունակ Եւ տանելու շարժում ու խառնաժամակն դրա՛յ էր մէկ, թէ՛ Կ'իշէր էր նրա կեանքը և խա - ռած ուղիքի արտասուքի վրայ ։ Եւ ի ք երգարան և մասնակց Եւ հայկերեւոյ որ ու արեւ ծաղող արդարաւոր, բնականիւ եւ մուրացիկ ֆէլաճներէ, ստեղծում, որ նա պիտի պարկուր և նոր դարի իրերն ունի՛ր ստանում ։

Անդրանիկ Թեղեանի այսպէ՛ս էկու հա - յառաւում եւ աշխարհի՛ք ձեռքով։ Եւ պէ՛տք է տեսլ, թէ՛ նա իր ըստառականութեան տու - կուն խառնուածքով ու մշակած քաղեր - դութեան ընդլայն իսկ կարել չունեցաւ լար փոխելու կամ երկար — բարակ ծալ - նալարերի մարդուով զրգոյնելու, զանի որ հետուս, անկտրի տուած և զարկի՛ր մարդ հողի Է՝ շարունակ ապրել էր այն միակ մանրեկի հաւատարմ, թէ՛ անպաշ - ման մի որ կը լսանի տունէն Եւ հայրենի Է որպէս կորած մի յուշարձան, ընդհը - ներից մեր պատմութեան ։ Կարծես նրա մեծանշան անկեղծ տեղույն վրայ մի ան մասնական հասարակաց կամերսոնի ծալ - նալարները շարին էր, որ նա, շնայած անմասնատ տարրերին, զուրկ ընդէր իւր - օրինակ տապաւորով ու ամենայն փութ — կուտութեամբ, իր նախին պարագայական եւ ուժային յուզականութեան վրայ դու - մարդկով էր զանի անանձնական ու ներ - անձնական լիւրտի, որոնց բուն հնչեղու - թիւնն ու ջրուսք միայն տարբեր հեռ տարերն ունէին, ուստի խոստում մայրին։

Երբ որ մտնեցի, մենք էր խառնէր կեանքի մասին ։ Բանաստեղծների մա - սին արտաստելիք բանաստեղծի մա - սին այն մուրք Անդրանիկ Թեղեանի արտաբերութեամբ արձանագէտ էր միայն ճիշ - մարիւ, որ Հիմա՛ նրա ծննդեան լիւսն

տարրերին առնել, բայց ժամանակի այդ լիւսնից նրան որպէս կեանք ու ստեղ - ծանդարեան կարելով, թախանա - ծաղկանքի իմաց պարզապէս չառ տակն աստաղութեամբ եւ զուտ, թէ պիտի, դա - թիք ինչպիսի յայտնաւ մարմնացու - թեան էր ջրիմուռի ճեղքաւորանքով վրան նրա օրեքը դուրսեան նայելի ամենամարդկ մեկերի ընդառաջ, եւ թէ՛ կորսան ու օրհնեան ինչպիսի՛ք տակը էր նրա Զիւրիկ համակարգը բանաստեղ - ծութեան նուազանքի սիւրբին հողեղայ, լինելի նրանք մեր գլուխեան Ստեղ - քնաւոր թէ՛ այլապէս ցարստաններէր փռող։ Աղբարեւ, միայն տակի ուղեղու - թեամբ, այլապէս Անդրանիկ Թեղեանի միշտ էլ խառն է կեանքի, ամենակական կեանքի մասին, խառն է նայելի այն ժամանակ, երբ, զու տասնեթնամեակ, էր դարձնում իտալականացումով մասունի մարդածամ մասնահարումն է լսել իր դը - րան եւ յախուն հայրենիք գոչել Է պապա - սպան և համբեր զնիւր, մաս՛ն ։ Դ - որովհետեւ Է Գողթնու երբեք զպաղկէ (Աղբարեւ սարկիւն), օրերուն մարդուն դու շարի եւ (Թէ՛ մէկ ողջա - կուր...) ։

Բայց խառն կեանքի մասին, այսինքն բանաստեղծ լինել, փառապաշտ ապրել Է նկատում, որովհետեւ կեանքն ու մարդկային հոգին ամէն վայրկեան ու ամենուր յայտնաբերուել են պատան - ղութեւ, յայտնաբերուել ու տեղադրուել արձանատի հաստատուն տանջանքի վը - րայ։

ԱՐԲԱՆԱՎ ԱՐԻԲԵՆԱ

Ինչպէս ապրել երկիր մը ու շինել էր աստեղայն ուրախ տեսիլ՝ արեւորթներ... Ինչպէս հանդիմանել ցարէ անոր՝ եր - գուլուն մը կը դադը կը մերժեմ, ծառա - լիով չորս դին տակ՝ ու սարքով Ինչպէս չղլալ անիկ մ'առնի հաղաղա - ւոր մարդը կակիծն ու յուսահատութիւ - նը... ու միայն մեծնեմարի...

Եւ Սեօցո Կասիկ Է անունը եր արտա - լակ՝ որ կը հնչէ երկրին մէկ անկիւնի միւրք... ուրկանի պէս կուզայ ան - տան դուրս բախել, աստեղ, էր ա՛ն ու հուրը տարածել ամէն մէկ արտի իշնի - տանից վրայ... Եւ Սեօցո Կասիկ Է անդա՛նակ եւ՛ մոլեկուտ վրայ տեսը մը անան, կապող պողպատի, երկաթի հաւաքումը, դուր - լինելու զորքի... Այժմ հրէկն էլ ան - թախանաւում, էր պիտի թաղարկու - իրարուցից դուս իր վերջին հոգիով շարունակէր... Թոյրից։

Իրաւի՛ տարք մեր կեանքը լինա - յառաջնորդութեան դուս, կ'ընթանայ ին - քուցումը հիւրի մը բուր, որ կը կոչուի Երեւոն... Սակարս այդ շունչը եր մով համատարած ուժով կը մարտնչէր ան - զարգանքի... Ու այս ամենը՝ երեւուս - յական ընդունութեամբ, քանակն որ - դարձնում Կասիկ, կը դառնայ դրոյ շարժ... Ինչպէս շարունակ մարդ կր - արծարծել այդ և եւ ջր տեսող խել խաղցի...

Դրան, ստակ, սակի, արծա՛ն... դու ինչ չես ընէր մարդիկ կերպարանա - լիւրս, խաղիւրս... ցու ծուրանող մէկ - երգչակի... Երբ յարձակուի խաղաղ - թեամբ, անկարողութեամբ բերելով վի - ու աշխ... քանիք փառեղ մէկ ին - թերութեան մը կա՛յ՝ անկարողան ճնշել ին - թանաւոր որ համահասակ կը արժի - թանաւոր ունեցում, հաղաբար երկու - րանակ տեսն Է տեսալ թուանշունքը մի - քն Է ծուրելու փնջում... Ու կը սփռ - թիւնը տարածուն տակի դարձանաւ ո պղծիչ։ Անշուշտ այս անպաշ մոխր մի հակառակ իր կրած հարուստին, քնն ին - յանկարչի կ'ուզէ ինքն այդ ասոյ ցնամ - մարդը փնջից ան այ ունի հաշիւ մար - լիք մարդկութեան զէ՛մ իրենց անպատ - փարձանքին, չարաչար արշաւանքին զէ՛մ, որ իր իմաստն ու կշռանկարից զէ՛մնեցան...

Տես դրան, Ինչ ընդլայնում, Ինչ - շարունակ ուղեղն էլ ցու խաղաղ, Եր - սկիւրնեք ու ունէրք... Անպարճ ձեռ - իրք կերպար խաղ ընդլայնում էր ցու - հաշի, սփռուով շարժը լիւր խաղերուն ու շարժի։

Սակարս դրան՝ ընդլայնում արտի զիշնայց համարակութեան խաղաղ էր - ներիւ կերպարից պէս արտերկրային Այդ ձեռք կը կուրսի խոլից ու պղծու - թեան, անմուտկութեան ու փառում, մի ու պղծեցութեան Է դրան՝ անոր կրկ - մաբանած ցնաւոր տուանքն են։ Կը կարել է անոր թաւուն հոգիքի զմ -

Սերմերը յանձնիր դու խոլիք, Մութանքը երբեք չդրաւ։ Հարապատ հոգն է Բն ունիք, Ձի դուի հոգը՝ նայիւնեմ։

Համեմբերը դառնալ անհուն թեր, Հանկեղծ թերմո՛ւ բարձրա՛նք, Օրերից լիւսնի խոլից ու երբ, Օրերից լիւսնի մեծ կալիւն։

Դու լիւր զարկին մարդ կողի երբ բերեղը հեծաւ դու օր - Եւ այնքան խոլանալ էր ան - Դի թերմո՛ւ, արտում թերմո՛ւ։

Սերմերը յանձնիր դու կողիք, Մութանքը երբեք չդրաւ։ Հարապատ հոգն է Բն ունիք, Ձի դուի հոգը՝ նայիւնեմ։

ԱՆԻՐԱՆԻԿ ԹԵՐԶԱՆԱ

Madame la Directrice,

Nous pensons qu'il vous sera agréable de prendre connaissance du contenu de ce « Cahier » et vous prions de croire, Madame la Directrice, en nos sentiments respectueux.

J. C. KEBABDJIAN
éditeur

Հայ մաստրախանիկն ու ճաշասեր
 Վերա և Արուստեանը զերեկ էլ նա
 դուրս, ինչպես նաև ներս: Արձապա-
 լիկ ապալանի մշակողներու, բայց ու
 զերեմաշալկային, միաժամանակ սեռե-
 լայ մշակողին վրայ, զերեսայնով
 զերեմաշալկով մեր զատական մշակոյ-
 արդի անոցով:
 Այս ինքով ամենէն լայն ու շնա-
 յորհրդանքը քննելէ ետք, յաջորդ յո-
 ղովով պիտի ուզէին սեռեւոր միւս ու
 զտեման վրայ եւ քննութեան նկար-
 մեր հին մշակողին ու պատմութիւնը:

ARMÉNIE

De ma douce et belle Arménie, j'aime le non ensoleillé,
Les sanglots longs, la tendre voix et les complaintes des vieux
bardes,
J'aime nos fleurs, couleur de sang et l'infini parfum des roses
Et les danses si gracieuses de nos filles nairiennes (1).
J'aime son ciel profond et bleu, ses eaux claires, son lac d'azur,
Son grand soleil, les vents d'hiver, soufflant, hurlant à l'infini,
Les murs songeurs, tristes et noirs de nos chaumières dans la
nuit
Et les pierres vêtues de temps de nos cités ensevelies.
Où que je sois, je porte au cœur ce sanglot lourd de nos chansons,
Et les livres de parchemin pleins de prières et de pleurs,
Malgré les plaies ensanglantées qui percent mon cœur doulou-
reux,
J'aime encore, j'aime toujours mon Arménie, ma bien-aimée.
Pour mon cœur enivré d'amour il n'est pas de rêve plus clair,
Il n'est pas de fronts aussi purs que ceux de nos chanteurs an-
ciens
Va par le monde, ô mon ami, tu ne verras nulle montagne
Plus blanche que la neige blanche au fier sommet de l'Ararat.

(Adaptation de Pierre Gamarra.)

ԳՈՎԻՔ ՀԱՅՍՏԱՆԻ

ԵՆԻՆԵ ԶԱՐԵՆՏ

Ես եմ անուշ Հայաստանի արևնահամ բուն եմ սիրում,
Մեր հին սուրի ողբանուշաղ լացակամած լարն եմ սիրում,
Արևածամակ ծաղիկներն ու վարդերն բոլոր ժամանակ,
Ու նախնան աղբյուրներն հեղձակուն պարն եմ սիրում:
Սիրում եմ մեր երկինքը մուշ, ջրերը ջինջ, լիճը լուսն,
Արևն աղաթն ու ձմռանը վերապաճան բույր ժամն,
Մեծ հարած խրճիթներն անհրճելի պատեր սև,
Ու համախա թաղաքներն հաղաթմալ թարն եմ սիրում:
Ուր է՛լ լինե՞մ՝ չե՞մ ժողանայ ես ողբածայն երգեր մեր,
Չե՞մ ժողանայ արթըր դարձած երկաթաղի զրգերը մեր,
Ինչպես է՛լ առ՛իք սիրտս խոցին արհեստա՞մ վերքերը մեր,
Ե՛րբ ես օրը ու արավա՞ր եմ, Հայաստան կարն եմ սիրում:
Ի՞նչ կարոտած ցաթի համար ո՛չ մի ուրիշ հերանք չկայ,
Նարեկացու, Բուսանի պես լուսնապսակ հակառ չկայ,
Նախ՛ր՛ն անց՛իք, Արարատի նման հերանքի զրգաթ չկայ,
Ինչպե՞ս անհատ փառքի համար՝ ես եմ Մուսիս սարն եմ սիրում:

1920-1921

Douce Hayastan (1) ton verbe imbu d'un goût solaire (2) — langage que j'aime
Accords plaintifs et larmoyants de nos vieux saz, c'est vous que j'aime
Senteurs des roses, des fleurs vermeilles qui se consomment sous notre ciel
Dances lascives, souples-gracieuses des Nairiennes (3), c'est vous que j'aime.

J'aime notre ciel profond et sombre, le lac-lumière, nos eaux si claires
Soleil d'été, rafales d'hiver — souffle sublime, cri dragonien
Vieux murs noirs inaccueillants de nos chaumières enterrées
Et vous aussi pierres millénaires des vieilles cités, c'est vous que j'aime.

Où dussé-je vivre, je n'oublierais nos mélodies aux notes plaintives
Et vous aussi livres sacrés aux types onciales et hiératiques
Si ulcérautes soient pour mon cœur les plaies saignant dans nos chairs vives
Pourtée de sang et délaissée, yar (4) Hayastan, c'est toi que j'aime.

Mon cœur souffrant et languissant ne connaît point d'autres légendes
Point d'aurolores que celles des fronts du Naréghien (5) et de Koutchak (6)
De par le monde point de sommets plus blanc et pur que l'Ararat
Voie glorieuse, inattingible, cime du Massis (7), c'est toi que j'aime.

1920-1921

(1) Hayastan : Mot par lequel les Arméniens désignent l'Arménie.

(2) La traduction de ce vers se heurte à une difficulté quasi insurmontable du fait que Tcharentz s'exprime par le mot composé « areghatam », adjectif signifiant « au goût de soleil » attribué à « verbe », dont nous n'avons pu trouver l'équivalent parfait en français. Les traductions déjà proposées telles que « à saveur solaire », « ensoleillé », etc., n'expriment pas, pour la première, la musicalité du vers et, pour la seconde, le sens exact du mot composé. Nous-mêmes n'avons pu jusqu'ici trouver un meilleur équivalent que la traduction « imbu d'un goût solaire ».

Un autre mot du dixième vers n'a pas trouvé non plus dans les traductions antérieures une solution heureuse et nous a donné aussi quelque difficulté pour sa traduction (« Vergatolir »). C'est le genre de caractères du « type » oncial utilisé dans les manuscrits anciens. Mais comme ces caractères se trouvent en général dans les ouvrages religieux, nous croyons avoir trouvé une solution acceptable en associant les deux mots oncial et hiératique.

(3) Nairi : Région du massif arménien, autre dénommée par les sources assyriennes, située entre la branche orientale de l'Euphrate et le lac de Van, où résident de nombreuses principautés jusqu'au IXe siècle avant J.-C., c'est-à-dire avant la constitution du royaume d'Arménie.

En littérature, par extension, ce mot désigne l'Arménie.

(4) Yar : Bien-aimé(e), dévoué(e).

(5) Naréghien : De saint Grégoire de Naregh, illustre moine et poète mystique du Xe et XIe siècles, auteur d'Épîtres sacrées et d'autres œuvres.

(6) Koutchak : Troubadour (« achough ») arménien du début du XVIe siècle et auteur de nombreux chants gnomiques, d'émigrés et d'amour.

(7) Massis : Désigne le mont Ararat.

(Traduction de M. ARSENIAN)

CULTURE ARMÉNIENNE N°1 Janvier 1978

ODE A L'ARMÉNIE

Poésie arménienne:
E. TCHARENTZ

Version française:
G.M. ALEMSHAR

De mon pays, douce Arménie, j'aime le verbe ensoleillé,
De nos vieux luths aux purs sanglots, j'aime la plainte des vieillards
Des roses rouges et fleurs au vent, l'arôme intense du matin
Et de nos filles du terroir, j'aime la danse au pas câlin.

J'aime son ciel, ses sources claires et son grand lac tout de limpidité
L'ardent soleil des mois d'été, le vent d'hiver qui souffle fier,
De ses chaumières dans la nuit, les pauvres murs noirs et assésés,
Et des cités des temps anciens, j'aime la pierre millénaire.

Où que je sois, je n'oublie pas nos chansons tristes et nostalgiques
Je n'oublie pas nos livres anciens, textes vivants de nos cantiques
Bien que mon cœur ait à souffrir de nos stigmates à bout de sang
J'aime toujours mon Arménie, seule et vaillante au fil des temps.

Il n'y a pas d'autre légende, il n'en est pas pour mon cœur louché
Nul front ne porte les lauriers de ses poètes et troubadours
Des massifs blancs de l'univers, son Ararat est le plus blanc
Sommet de gloire que l'on n'atteint, j'aime son pic au front géant.

1971

Voici une esquisse de version française de la poésie de Tcharentz, suivant notre conception de la traduction poétique, qui veut : le maintien des couleurs de la palette originale, à une nuance près ; la transposition des images avec la plus grande équivalence, à une touche près ; la reproduction, à un accident près, de la musicalité de l'écriture avec ses temps forts et faibles ; le respect de la métrique choisie par l'auteur, qui n'est jamais fortuite. Dans le cas précis de la poésie, une traduction n'est valable que dans la mesure où l'esprit du texte a la priorité sur la lettre.

Dans le texte : a) l'instrument de musique cité (vers 2) est le « can », de la famille du « luth », tous deux à cordes pincées et d'origine orientale ; b) le « terroir » (vers 4), sol natal, est dit « Nairi », synonyme d'Arménie ; c) les « poètes et troubadours » (vers 14) nommément cités, sont « Narek » et « Koutchak » ; d) le « epic » (vers 16) est appelé « Massis », du nom des « pics », le grand et le petit, formant le massif de l'Ararat, particulièrement cher au cœur de tout arménien patriote.

G.M.A.

ELOGE DE L'ARMÉNIE

Poésie arménienne:
E. TCHARENTZ

Traduction française:
LUC-ANDRÉ MARCEL

De ma douce Arménie j'aime le verbe à saveur solaire,
de notre vieux saz la corde plaintive,
les fleurs vives de sang, la douceur des roses,
la danse agile des filles de Nairi.

J'aime le sombre de nos cieus, les eaux limpides,
le lac diaphane et le soleil d'été,
le noir dragon d'hiver gonflant sa haute bourrasque;
j'aime les murs enfumés des chaumières inhospitalières,
l'usure millénaire des antiques cités.

Où que j'aïlle, jamais je n'oublierai
nos chansons poignantes; ni nos livres aux lettres de fer
enserrant tant de prières...
c'est encore, orpheline et brûlée de soleil, mon Arménie que j'aime.

Nulle autre légende est douce à mon cœur dolent;
nul front plus pur que celui de Narek, de Koutchak.
Parcours le monde: il n'est pas de sommet
plus radieux que celui d'Ararat;
pour me tracer ma voie de gloire inaccessible
je n'ai désir que du seul mont Massis.

Voici la traduction de la poésie de Tcharentz, placée en ouverture de la plaquette dédiée à un certain nombre de ses œuvres lyriques.
L'original, le texte arménien, est de seize vers syllabiques, avec temps fort, accentuation à la quatrième syllabe de chaque vers. Ce qui lui donne un développement et un rythme particuliers, assez peu caractéristiques dans la poésie occidentale.

Les noms « saz », « Nairi », « Narek », « Koutchak » et « Massis », rapportés par le traducteur, se trouvent bien dans le texte. Devant ces noms, plutôt inconnus de l'étranger, il nous semble que plus d'un lecteur francophone qui l'on ne peut prétendre qu'il soit arménologue en même temps, se trouvera gêné pour la lecture, d'un seul trait, de cette poésie, qui, si on peut, à la rigueur, lire à l'aide d'une encyclopédie.

L'inconvénient n'est peut-être pas majeur pour la jouissance poétique du lecteur, mais il n'est pas de même pour l'essence et la beauté poétique du texte traduit.

G.M.A.

Լանի մէջ ցուցահանութիւնը ընթացիւ էր:

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL «HARATCH»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris
Commission Paritaire : N° 55935

Org. Lic. 97

[illegible]

ԻՍԼԱՄԻ
ԻՍԼԱՄԻ

ԵՆԻՍԱԲԵՐ ԹՎԱԳՈՒՄ
ԵՐԱԺԵՏԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄԸ

Խ. ՄԻՈՒԹՐԻՆ ԱՅԵԼՆԵՍ ԶԻ ՄԱՍԱԿՑՈՒ

Շունն ու Շիսակը

Վեր-վար 80-90 հայերիմ բերքեր կը հրապարակեին արտասահմանի մէջ, աւելւորայի, ետքոյայ, շարարական կամ պարբերական:

Եթէ այս բերք կրկնապատկուի կրնո՞ւք վստահ ըլլալ - թէ բնութեանը իրենց գիտացած հայերէնն ալ պիտի մտնան:

Արդարեւ, տեսնել որ ձիարշաւ տար-բուսել է լրացրական հրապարակին վրայ: Համարի, անկողի կամ բանգրտ յօդ - ուսանանքս հետ, խնայողները ալ կը մասնակցին իսկ արշաւին, արեւիկան « բարտան » չի վրանդիմը մայրին անգու-տանք:

Ա՛ն քրէն թերք ի ծագիլ, աչքերը ցոյց: Տարիներէ ի վեր քրէն թերքն ու բիւր-թէ թերք կը փոխանցուի իսկ բաւ քան զՍիւխալ:

Հարկովի, որովորի այժմ հասած են կատարողութիւն: Կը գրեն սիրուցային, սիրուցանային: Եւ, նոյն կապով-բանդ սիրուցանային, համարակարգ, աշխատանքի, վարա-լին եւայլն: Ինչո՞ւ չոյսն իսկ հետեւեալ-ին կամ տակնային: Մամուլն որ, իսկապէս տակնն էմ այս բանքը:

Պարզ ու զգալի: Թող գրեն հաւ-րապիկ, կամ համարեք Վերաբերելու եւ ոչ թէ համարեք: Իր, որ քրէնայտարար արտասահման ալ փոխարկուած է եւ կը փայլի նոյնիկ խորագրովանքն ունէ:

× Թղթարտութիւններ - եղբայրս աշխարհ, թղթարտ ծանոցանքի պի-տը պատահական (եղիտառ այս շարքս պիտի պատասխանէ բրնձով մամուլս - գրին):

— Վարչականը մամուլ ներկայացու-ցիւններն ճակտեղիմ մը տեսու: (Վար-չականը ճաշ րը տուտ մանկի ներկա-յացողիկներն):

Միայնակ, — ո՞վ հնարեց ու հնա-կերային: ճաշ՝ արդէն կը ճշմանի մա-շիւտ գործարարին, շինարարը աղցա՞մ - թէ ախորժարք:

× Բաւեկ կամ որմէ մտնեմար կը հարստանան տակնի հակմար իմաստ: Վերջերս անբնական թերք րը փա-նորանիմալ կա երաշխայաւոր մը, ցայն արմատի կը գտնուի... փառնեմ (պա-նեմ): Ուրիկ խոսով, քրէնման կա-նուցողը որ առաւ...:

Դե՛կ կը կարգին այս կարգի շինարար - քրէններ:

ՎԱՆԷ (*)

(*) Շարաք Միացեալ, Մարտ 1954:

Զոցաւ, որուն կը մասնակցին 9 ձայն՝ Միացեալ Նահանգներին: Ամերիկա Նա-տատուած այս յանձնարարը պիտի դուր-ծէ Լիբանանի մէջ կարգաւոր եմբարան-մարտերի մը միջոցաւ, որուն պիտի օ-մանդակէ մասնակցանքի բաղկացած անձնակազմ մը:

ՈՒՍԹՐՈՒՄԻՆ Զայ տան մէջ, Մարտ 17ին, դատարանութիւն մը տուած է Ար-մէրիկայի Պաղատան՝ «Ինչ է ազգայնական - նութիւնը և ի՞նչ կը նշանակէ սփռեալը Հայուն համար » հիւրին շուրջ: Դատա-խօսը շարժք, ազգայնական և ազգաբա-նականութեան ըմբռնանքներուն պատ - մականը ընկէ հոգ կըրտնացած է մաս-նաւորաբար հայ ազգայնականութեան վը-րս: Ազգայնականութեան և միջազգա-նականութեան դիտարկ ըմբռնանքը պարզաբանով դատախօսը ընդգծած է նշանակութիւնը դատարան, մշակութա - յին, քաղաքական և ընկերային հիւրերի համակարգին՝ որպէսզի Հայութեան հարապետութիւն մը ազգային մեր բոլոր ճը-դատարաններ յաղորդիւնները դուրս Նա-տատուն հիմնուի վրայ:

ՏԻԻՐՈՅԵՐԻ մէջ, Մարտ 17ին, տեղի ունեցած է Հ. Ե. Պաշտպանութեան Տրո-ստերայով տնտեսականութիւնը, կա-րմախարակութեամբ և Արարման չ կոմի - տէ: Բացման խօսքը արտասահման է ընկ. Արտաւարդ Աւագեան, որմէ հոգ ընկ. Սիմոն Փայալարան արտասահման է հա-տուած է ընկ. Արարմանի Մատուցումը և Թուրքիա առ երեսուն չին: խօսք առ-նելով ընկ. Թուրքիա Փափազեան առ - դրարարած է Հ. Ե. Պ. Ի առաջարկութե-ններուն նշելով, որ այսօր ալ Հայ ժողո-րդիկը ազատագրութեանը կը մնայ Հ. Ե. Պաշտպանութեան առաջնակից առաւ - դրանք: Ընկ. Հրայր Արաւամեան Դա-նակցութեան դրոշմակիրինը բանում է երեք դիտարկ Նախընտանքներու, ԱՅԵ-լարդիկութեան շարքում և անկարգութեան սիրովարմութիւն: Անկարգութեան կրտա-նէն հոգ սիրովար մէջ Հայազգայնութե-ն Գ) Երեւոյն լիմանակին ուղիղնումով - բարձրանալու նոր գործերը մը սիրելու - քաղաք, Հայ Դատի հանդիպումը և Հայ-կան հողային պահանջին: «Եթեա՛ն իսկահատուի երգով վերջ գտած է տնտե-կատարութիւնը:

ՊՈՒՍՏՐՈՒՄԻՆ Միացեալ Միու-նեակի կրտաքին մէջ, Մարտ 29ին, տեղի ունեցած է Օմնիկ Ճիւղեանի լիցենզի-անի նորիւսումը միջ-կրտաքիններն որ-տասանական մրցում է, որուն մասնակց-ում են 13 երիտասարդներ: Ետեքան մը-ցումն ունի Ռ. Հատանեան խօսած է արտասահման կարեւորութեան մասին և վեր առած Օմնիկ Ճիւղեանի բանում - տեղեւորիկներուն արմէք: Դատական կարգի որոշումով Ռ. մրցանակը արուած է Գուսար Հայրանի՝ արմաթի արմէ մը, 500 ոսկի և Օմնիկ Ճիւղեանի պիւրքը, Ռ. մրցանակը արուած է Խաւրիկ Մեղրիկ -

ճանի՝ 400 ոսկի և Օ. Ճիւղեանի պիւրքը, Բ. մրցանակը շարժուած է Արմէնի Փէ-լիկեանի՝ 300 ոսկի և Օ. Ճիւղեանի պիւրքը:

ՊՈՒՍՏՐՈՒՄԻՆ Համարակցին Հայ մշակու-թեան Միութեան կարգաւարակութեամբ, Մարտ 12ին, տեղի ունեցած է երկու-նեակ Քարեւորարանի երգչախումբը, Պիւրեմիկ Հայ Անտարականի Առաջին եկեղեցւոյ արանէ մէջ: Երգչախումբը խա-կացած է Արարալիկի, Կլիւք, Սիւքե-անի, Սպիտակեանի, Կրտաքին, Կանաչեանի պիւրեմիկ երգչախումբի գաղանկով ընկե-կացած է Պիւրեմիկները:

Ողջ ճանապարհին Խորեն աղան մի բն-արան լիսոյց փափակի հետ: Գլխի մէջ միւրջ խոր, կարծես զուրկ տակերին չէ, ալ՝ թափարկութիւնում: Մի կէի՝ երգ աղտը ծանկուն է իրեն, ո՞րն է կա - տարակներ: Խորենի ա՛նը, թէ զիպա - զորքի հաւատը: Ճիւր զարդը վիւր է կու-րում և շնազանք իրենը, Հայրեն: Այս փորձանքի է կանգնել ջիւր, ումի՞ք է ինքն առաջին անգամ լսել իմ Աղարա-նի խոյնը, թէ՛ Բնույց Գրիգորեան: Վե՛թէ քի ածելից ապառա՛ն մի ծնաւ քո, արարն իմ աւ զիւրան յ: Հայրը տարք է նոյնիս է լսում, շուրսն նոյն լսանաւ Աստու-տեան, աղթե՛ք: — և Հայր Մեր որ եր-կին եւ յ: Իսկ ինչի է աղջ Հայրը եր-կնեւոր, թէ հայր է, թող քոյ ցտակով ու դուրեւոր ծանրացած իրենց զիւրով Նաբոթիկան անի, որ մեռնի - առաքելով է ապրում այս դուրաւուր Հայազգի վրայ, թէ չէ, չե՛նք այն լսուն է Հայրենիկն կանի հնուցից - հնուս, ոչ դիտարու առ-լան չոպ ունի, ոչ էլ Օման ծանրէ իսկ զիւրին բուսած:

×

Խորեն Չափաւոր սովորական անդրերով իմաստը Խորեն աղան:

— Գլխիկ ի՞նչ աւետարան կարգող

Հաւի Բարեկէ Գրիգորին: Խորեն աղան նաեւ թափան, ոտքերը մեկնել, որ Մարաքալուր հանի երկարու-թեքս ոտանակները:

— Առում է՝ զիմարը պիտի ա՛նը: Առում է՝ օրեքը է, կարդ է Առում է այս փորձանքի է կանգնել:

Խորեն մայր կրնիք բնիկի մայրը:

— Իսկ զու ի՞նչ եւ մասնում, զիւրա-պետ:

Խորեն աղան Հայեալը դաւնելու տեղ չգտաւ:

— Եւս - զրա մայրը խոյնէ: — Եւ զեւսի՛ տակն անցնիմ, պրծնիմ: Իմ գը-լուրն իմ ոտներին չէ:

Դրոշմն զի իրենից մին: Խորեն աղան վախեցաւ, կարծես առատաւոր փուլեց զիւրին:

×

Գլխիկ Խորենը արքայապետ Խորեն աղանի ու պատահական զիպ Օման առ-բաւուն բերել իմ ծնաւ: Դրա մայրը հա-նարաւ ու բնական էր, քիչէ կշտալում:

ՍԵՐՈ ԽԱՆՁԱՅԻՆԵՆ

ԱՅԱՍՏԱՆԱՆ ԳՐԱՆՈՒԹԻՐՈՒՆ

ԻՍԼԱՄԻ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԼԵՈՒՆԵՐ

ԱՆԱՅԻՐ ՄԱՍ

ԳՐԱՌՈՒՆ ԵՐԱՏԻ ԱՌԻՆ

1.

Որի՞ն հաստատու Խորեն աղան, ի՞նչ ա-նի: Ան ապա Հաւի Բարեկէ հաստատու-ում է, թէ զիւրաբաններն չեն դատում, թէ պիտի է (Պաղատու) համարեն, իսկ պիտան, որ տակը Խորենի Չափաւոր ալլ մայրն է Խորեն, — « Կառավարութիւնը Հայրենի զիւրով է տանում ուղիղացնելու հայրենի, համարեք »: Հաւի Բար -

սեղը, որ բնաւ է լիմարի մէկը չէ, այլ ծնունդն ուրիշէ, պահանջում է անակից արդուիկ զարմարութիւն: Իսկ գտնում է որ առն է միջնորդ պիտի սերտաշակի կտաւ - փառնութեան, շուրի տակին թափե՛ր: Դրա բարեկէրինը միջոցիկը նպատակով: — Եթէ աղթե՛ք չե՛ս անում, — ա՛նա առում է նա, — ապա յոյզը ում վրայ եւ դնում, մարդ չեմ լինի:

Այս հարուածը փռեք Խորեն աղան մէջքը: Այս, ինքը յայտն ում վրայ է գնում: Ո՞վ է իրենը քաղեկանը որ թէ՛ կուլ է թոյլ յայ խորակին նրա վրայ: Հաւի Բարեկէ Գրիգորին մասնում է մեղք, մարաքալուրը հայում:

— Այս աղան է կանգնի, Խորեն ա-ղա: Հրէն երեք հարկեր տարք տու-թանքիկի երեսունը ենը: Երեք հարկի չէ, երեք հարկը աղտաւ ու փառնեք երեք անգիպար: Սա է կանգնի:

Առանհի տունը իրենց: Դա դուստմ - թուրի եր: Դրա թոյնեք թիւարու էրն, աչքերը խոյրը: Խորեն աղան նրա յան-նա խոյնը կըրտնի տակ: Ի պարտաւորու-թեան մեկնելու, Հաւի Բարեկէ Գրի-գորին, վեր կացաւ, դուրսը: — Միջոցը միջի, Կաւիկ ինչո՞ւ, տար, — Եւ քո տանը չեղաւ, գալու եմ վերջ կարծի, իմացի:

Այլի Տիկին Թագուր Թագուրեան, Տէր
և Տիկին Գարեթի Թագուրեան և զա-
ւանները, Տէր և Տիկին Անտոն Գառն-
տեան և զաւակը, Պ. Ռիշար Թագուրեան
և ընտանեկան պարագաները խոր ցաւով
կը ծանուցանեն իրենց ամուսնոյն, չոր և
մեծ-ւոր՝

ԹԱՅԻՆՈՐ ԹԱՅԻՆՈՐԵԱՆ
մահը, որ պատահեցաւ Ապրիլ 4ին, Գրե-
թէյն, 67 տարեկանին։

Յուշարկարութիւնը կը կատարուի
այս Ուրբաթ Ապրիլ 7, ժամը 10-30ին
Անֆուրիէի Ս. Պողոս - Պետրոս եկեղեցին
և մարմինը կը փոխադրուի Մեղուն-Այ-
ֆուրի զերեքմահատունը։

Մահապղ չստացողներն կը խնդրուի
ներկայանալ իրենց այդ եկեղեցին։

Տէր և Տիկին Ստեփան Պողոսեան և
զաւակները, այլ Տիկին Սաւմա Միշա-
րեան և ընտանեկան պարագաները խոր
ցաւով կը ծանուցանեն իրենց մօր և մեծ-
ւոր՝ Տարսիս Ներշուր զիւղացի
ԱՅՐԻ Տիկին ՍԱԿԻ ՊՈԼՍԵԱՆԻ
(ծննդաւ Տէր-Գառնիւսեան)

մահը, որ պատահեցաւ Մարտ 28ին Սէն-
Շամսը։

Յուշարկարութիւնը կատարուեցաւ
Մարտ 30ին, ընտանեկան շրջանակի մէջ։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

Տէր և Տիկին Փիլիք Շառլ, Պ. Ռոտոֆ
Ֆերարի, Պ. Միշալ-Անտոն Նուարեան,
Պ. Օլիվիէ-Միշալիւս Շառլ ցաւով կը ծա-
նուցանեն իրենց չոր և մեծ-ւոր՝
ԻՄԱՏՏՈՐԻ ՆԱԶԱՐԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Փետր. 23ին և
կողմը կատարուեցաւ ընտանեկան մը-
տերիմ շրջանակի մէջ, Մէլուն-Լաֆիթի
զերեքմահատունը։

Պղպեղային յիշատակին հողահանգա-
տան պատմը կը կատարուի այս Կիրակի,
Ապրիլ 9, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտչի Թե-
կեղեցին։

Ի դիտութիւն ողբացեալին յիշատակը
յարգողներուն։

Վիւն — Այլի Տիկ. Ա. Քէշիշեան, Տէր
և Տիկ. Թորոս Քէշիշեան և զաւակները,
Տէր և Տիկ. Մարթն Քիլիճեան և զա-
ւանները, այլ Տիկ. Արամեան Քէշիշեան
և զաւակները (Կրքողը), այլ Տիկ.
Նոյնի Նազարեան և զաւակները Տ. Տ.
Արաւամ Խոջիպեան և զաւակները և
բոլոր պարագաները կը ծանուցանեն թէ
հողահանգատան պատմը կը կատարուի
Ապրիլ 9, Կիրակի առտու ժամը 9ին,
Սէն-ՔիճՈՐ (Փայա Սէն-Փոլ) եկեղեցին
իրենց ամուսնոյն, չոր, մեծ-ւոր և ազ-
գականին։

ԳԱՐԻԻԼ ԲԵՆԻՇԵԱՆԻ
մահուան ծառասուցեան առթիւ։
Ի դիտութիւն իր յիշատակը յարգող
բարեկամներուն։

Imprimé sur les Presses
du JOURNAL «HARACHE»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris
Commission Paritaire : N° 55935

RESTAURANT EREVAN

ՀԱՅՏԱՏՈՒՆ
ԵՐԵՒԱՆ

26, RUE BERGÈRE PARIS 9° Tél. 770 85 81

Հայկական մաշուր խոհանոց — Հայկական փոքր մթնոլորտ
Մատչելի գիններ

Զարեգաբքի իրիկում՝ ձիւթագոր — մանթը

Հինգշաբթի իրիկում՝ պատուէրին վրայ լաւեմանում ու զի-Բոֆօրէ

Ուրբաթ իրիկում՝ Սու-պօրէզ

Եւ ամէն Կիրակի առտու, պատուէրի վրայ՝ խաշ՝

ՓԱՅԻ ԵՆԵՐԲԵԱՐԻԻ

ՅՈՒՇԱՐԶԱՆԻ ԲԱՅՈՒՄ

PERE - LACHAISE

Ֆրանսայի և Ազատութեան համար մեծած հայ ռազմիկներու յիշատակին
կառուցուած յուշարձանի բացումը կը կատարուի Եւրոպ. Ապրիլ 15, Ժ. 15ին
Père-Lachaise (entrée Gambetta)

sous la présidence effective de Mr.

ALAIN POHER

(Président du Sénat)

Հողահանգատան արարողութիւնը կը կատարուի Կաթ. Պատուիքակ
ՍԵՆՈՒՎԻՆ ԱՐԲ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Բոլորը կը հրաւիրուին խուռնեքման ներկայ ըլլալու այս հանգիստութեան։

Ռազմիկներին կը խնդրուի ներկայ ըլլալ իրենց շահանմանը։

2. Ծիսքաւ կը մեկնին (ձրի արժանագրուած Գրամարի թղթապատմութեան
կողմէ) Իսիկ Ս. Աստուածածին եկեղեցին և Փերիէ հիւանդանոցէն։

ՍԻԱՄԱՆԹՈ

ՀԱՐԻԻՐԱՄԵԱԿ

Սիամանթոյի ծննդեան հարիւրամեա —
կին առթիւ Տէպիէի Հայ Մշակոյթի Տանը
և Հ. Բ. Դ. Նոր Սերունդի Սիամանթո
խումբը կ'ընդմիջուի

ՍԻԱՄԱՆԹՈ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷ

Եւրոպ. Ապրիլ 8, ժամը 20-30ին սկսեալ,
Տէպիէի Հայ Մշակոյթի Տանը՝ 15 Ապրի-
լի 24, 1915՝ փոփոց։

Կը մասնակցի՝
ԿԱՐԱՊԵՏ ՓՈԼՏՏԵԱՆ
Զանազան արտասանութիւններ։

ԱՐԶԱԿՈՒՐԴ

- 1978 -

ԼԻՐԱՆԱՆ — ՍՈՒՐԻԱ

ՅՈՐԴԱՆԱՆ — ԵԿՎԱՏՈՐ

1510 Փրամէն-Ա սկսեալ

ԹՈՒՐԿԻԱ 1115 Փրամէն սկսեալ

ՅՈՒՆԱՏԱՆ 800 Փրամէն սկսեալ

ՆԱՆԻ

Սեփոքներ — Նրբապատյոններ —

Ժողովապատյոններ — Եւրոպ. Քիւրի-
ներ

ԱՄԲՈՂԱ ԱՆԻՄԱՆԻ ՄԷ

DEMANDEZ NOS BROCHURES

ORIENTOURS

30, RUE M. LE PRINCE PARIS 6

Téléphone-nous :

326-92-26 — 329-49-00

Վերջին պահում մի՛ պայտօք մեր
տեղերը ապահովելու համար

LIC. No A. 762

EXPOSITION

Carzou

— HUILES — AQUARELLES —
SCULPTURES

Avenue Louise 62 A.
BRUXELLES

Tous les jours sauf Dimanche-Lundi
11 h. - 12 h. 30 et 14 h. - 18 h. 30
jusqu'au 8 Avril.

ԱՅՏԵԼՈՒԹԻՒՆ

Մի ԵՐԱՅԻՄԻ ԶԻՆԳՍԵԱՆ ՏՈՒ

Մարտի 11-ը. Ուշը իր շորը մանա-
հեղեղով կ'ընդմիջուի իր շահանման
մը Սէն-Մարիէի, Եւրոպ. Ապրիլ 8
կը մասնակցի Գառնի Նուարեան
Արամազդուի Մշակոյթի Տանը՝ 13-
ին Սէն-Պաղլի և շորը միւս մասնակ-
ցիներուն մօտ։

ATAMIAN & Fils

TAPESSIER DÉCORATEUR

MEUBLES ET SIÈGES TOUTS STYLES

2000 METRES CARRÉS D'EXPOSITION

20, Rue Chaligny 75012 — Métro Reuilly - Diderot

* Sortie côté Chaligny

Tél. : 344-23-87

Ճ Ա Շ

ՓԱՐԻԶ
Ս. ՅՈՒՆԱՏԱՆ-ՄԱՐԻՍ

Փարիզի Համալս. Հայր. Միութեան տա-
րեկան հանգիւրդի տեղի պիտի ունենայ
Ապրիլ 9, Կիրակի, չորսը վերջ ժամը
11-30ին ճաշարան Օֆել — Լաֆայէթի
մէջ, 80 Ռիւ. Լաֆայէթ, Փարիզ 9րդ։
Ճաշակին 35 ֆրանք։

Այս Ուրբաթ, Ապրիլ 7ին, տուն է տա-
ման Ս. Աստուածածին։ Այս առթիւ Գ-
րիկի Ս. Յովհ. Մկրտչի Մաշը եկեղեցի
մէջ, ժամը 10ին կը մատուցուի պատ-
րագ։

ՈՒԵՏԱԳԻՆԱՅՈՒԹԻՒՆ ԵՐՈՒՍԱԳԵՄ ԵՒ ՍՐԲԱՎԱՅՐԵՐԸ

ԵՐՈՒՍԱԳԵՄ ԶԱՅՈՒՆ ՏՈՒՆԻ ԱՌԹԻՒ

1978

Երկաշաբթի Ապրիլ 24ին Մայիս, 5 Ուրբաթ

Կազմակերպութեամբ և առաջարկութեամբ Լիւիժ

Ս Ե Ի Ա Ն

ՃԱՄԱՐՈՒՄԱՆ ԳՐԱՅԵՆԱԿԻՆ

ՏՈՒՆԻ

Կը մասնակցի նաեւ ԴԱՌԻՔ ԵՐՈՒՍԱՅՈՒՆ ՍԱՀԱԿԵԱՆ

Առաջարկող պանդոկ (տղի - փամիլում) և պատյոնեք
Ճամբորդութեան վերաբերեալ մանրամասնութեանց և յայտարարեք
Համար գինը

Catalogues à votre disposition sur demandes pour toutes destinations
RENSEIGNEMENTS ET INSCRIPTIONS :

Varoujan SARKISSIAN

sevan voyages

50, Cours de la Liberté — 69 Lyon — Tél. : 60-13-66

Tél. : 60-13-66 — Téléc 900287

Licence organisatrice : A 529

Տեղերը աւանմանական ըլլալով, կը խնդրուի անյապաղ արձանագրել
PELERINAGE A JERUSALEM ET AUX LIEUX SAINTS

du 24 avril au 5 mai

Départs par avion de PARIS — MARSEILLE ET LYON

Places limitées

A PARIS — MONDOTOURS

(Peruz Melkonian et Lévon Baghdassarian)

2, Rue de Séze, 75009 Paris — Téléph. : 073-30-64

Tél. : 073-30-64

ՈՒՇԱԿՐՈՒԹԻՒՆ

Արամազդուի իրիկումը կը փակուի Ժամի մը օրէն։

ՈՒՐԱԹ
ԱՊՐԻԼ
7
VENDREDI
7 AVRIL
1978

HARATCH
L.R. SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
Directrice : ARPİK MISSAKIAN
83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS
— Tél. : 770-86-60 — C.C.P. Paris 15069-82 F
Fondé en 1925 — 571027317 A.R.C. PARIS

LE NUMERO 1,60 F

5317 ՏԱՐԻ — ԹԻՒՆ 14-093

Օ Ր Ա Թ Ե Ր Թ
ՀԻՄՆԱԳԻՐ Ե ԱՒԱՐՇ ՄՐՍԱԿԻԱՆ

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

ԲԱԺԱՆՐԱԳՎՈՐԹԻՒՆ
Ձար. 200 ֆ. Վեցամսյա 110 ֆ.
Տար. 230 ֆ. հատը 1 ֆ. 60

53e ANNÉE — N° 14.093

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊԻՆԵՐԸ

ՆՈՐ ՈՒՐԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՄԸ ԱՌԱՆՑ ՆՈՐՈՒԹԵԱՆ

ԿԸ ՐՈՒՆ ԹԵ ԱՆԿՅԱՆՈՒՄ
ՓՈԹՈՒՄԻՒՐԻՆԸ ՅԵՏԱԳՈՒՄԻՆ Է

Ընչանցապես յուսարարութիւնն է որ
էր յառիցէ Զինգարթի օրուան Քրիստոս
տանն ժամուրդ, որ տես Պատի նոր կա-
ռաւարարութիւն, որ ըստ երեւոյթի, մի-
այն տանք ունի երբեք նոր: Արարելու,
բայց չէին փոփոխութիւններ, նախըն-
տեսան շրջանի կարգով, որ կրօնաւե
մարիտ երկրին ճակատադէր: Եւստի —
գոհ փառքը ըստ էր թէն ճեմք միջոց-
ներն ունենաւ, պիտի շարունակեն յառա-
նակ փոփոխութիւնն ճամբուն վրայ,
մարդոց վերադարձան եւ կարգերու
ընդհանրութիւն: Բայց երեւի, դեռ տան-
քն է կեան եւ այս կառավարութիւնը
տեսակ էր փոխանցան շրջանի ճամբն է
կամ ինչպէս եր խորագրէ Գործիւնն աը
Փարիս, յիշեցնելով նորութիւնն մէջ
կառավարութիւնն մը յոստիքիցէ՝ զե-
րաւարարութիւնն կը շարունակուի բացումի
ստիւսանթներու ընթացքին: Ուրեմն
կարգի կարգը հետեւեալ պատկերը կը
պարզէ:

Նախարարացիւն.— Ռ. Պաւս:
Ազգայութիւն.— Ա. Փէլըճեֆ (ան-
մասնաւոր):
Ազգայացեալութիւն եւ քննադատ.— Տի-
մի Սիմոն Վէյլ (չի փոխուի բայց կ'ա-
ւելնայ քննադատը եւ կը դառնայ կառա-
վարութիւնն երրորդ դէմքը, ստանալով
նաեւ Պետութեան նախարարի տիտղոսը):
Արարիւն.— Գ. Պոնէ (անփոփոխ):
Արարիւն.— Լ. ար Կիւէնկո (անփո-
փոխ):
Պաշտպանութիւն.— Ի. Պոսթ:

Պաշտպան է մասնակցութիւն.— Ռ.
Պոնէ (պաշտոն կը փոխէ: Պատուարե-
կաւորներ էր Նիւտոնը եւ Տիւնտային):
Համադրանակցութիւն.— Ռ. Կալէ (չի
փոխուի):
Տնտեսութիւն.— Ռ. Մանթի հոս:
Նորութիւնն էր կայ, տեսնութիւնը կը
բաժնուի երկամսեայ, Մանթի ալ աթիւն
էր փոխի մարտարարութեամբ: Անտեսութեան
տեսնութիւնն զարկ:

Պիւսմէ.— Մ. Փափոն (նոր կրօնայ
նոր պաշտօնն մը Յոսիկանայից կը
է Փափոն):
Երաքստի եւ կիսմիջի չքանակ.— Մ.
Սթրանս (պաշտոն կը փոխէ: Նախա-
մէ՞՞ Մակոյի եւ Տրիպալի):
Լուստարութիւն.— Գ. Պէլազը (պա-
շտոն կը փոխի, զանի որ Հայի կը ճամ-
բուէ եւ տեղը կուգայ Ալեքսանտրէի նա-
խարարը):

Համալսարաններ.— Ալիս Սոնէ-Սէյ-
թ (չի փոխուի):
Հոլագործութիւն.— Փ. Մենէ-Ներքի (չի
փոխուի):
Հարաւարարութեամբ.— Ա. Փիթո (նոր է):
Փոխարարութիւն.— Ժ. Լէ Թէօ (նախ-
կին մը, որ կը վերադառնայ):
Աւետարան եւ Արիւստ.— Փ. Պաւս:
Արտաքին Աւետար.— Ժ. Տ. Տենիօ
(հին մը որ կը վերադառնայ):
Նրիտարարութիւն, Մարգարէն եւ
Զօրամի.— Ժ. Փ. Սուսան (վերադար-
ձող մը):
Մշակոյթ եւ Հարգարարութիւն.— Ռ.
Տ. Լըսա (վերադարձող մը եւ այս նա-
խարարութիւնն վրայ կ'անկեայ): Հարգ-
արարութիւնը:
Կան Նաեւ (սա աշխ.) երկու ենթա-
նախարարութիւն:
Քրիստոս.— Ն. Սեկար (չի փոխ-
ուած):
Նախկին Ռազմիկ.— Մ. Փլանթէ (նոր
է):

Խորքին մէջ ուրեմն երեք նորեր կեան
է, երեք հոգի ճամբուած է, շուրջ հոգի
նախարարութիւնն փոխուած է, երեք հինգի
ալ կը վերադառնան: Գոյցէ կարելի է Ե-
սէի թէ ոչ թէ փոխուած այլ բարեփոխ-
ուած կառավարութիւնն մըն է:

Այս աղբիւր նախարարացեալոր յայտ —
բայցն էր պիտար հեռանկարներն են
նախ եւ ստուշ երկրին տնտեսական վի-
ճակադրանքով: շարունակութիւնը, լեռնայ
կուգայ ընկերային քաղաքականութիւնը:

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՈՐՈՒ

ՅՈՐԱՄԱՐԻ Համայնավար կառավար-
ութիւնը ըստիկան բունն ներքին վէճերու
մէջ է եւ արդէս ալ փորձ լինել Զինգ-
արթի ստուսան ծրագր — Սթեֆի նա-
խաճոյնն ըստ թէ ըստական է փողովա-
կար է վիճարարութիւնը, պէտք է մոռ-
նալ որ Համայնավար մաստրոլիսմը
ըրէ, որից — քաղաքական իսկական վի-
ճարարութիւնն մը — է կը պահանջեն երեք
կառավարութիւնն մէջ, ստիպուելով երեք
ընդհանրութիւնն մէջ արտաքին կրեց
տեսակետներ, լեռնային ինքնակենսի պի-
նակները փակ են խորքի առիւն: Այսպէս
է որ բազմաթիւ Համայնակներն ըր-
րական շարքայինը յայտարարութիւն ըմ
ստարարած են (ըստ տեսան Մանթի եւ
Մարքէի մէջ) (որ վերլուծելի հոգ պար-
տութիւնն պատահանները չորս ստուսան-
ներ կ'ընեն): Ա) Կերտանիս Կոմիտէ
էր զանակացիին զիվարարութիւնը ա-
զանները պէտք է ըրնէրն: մէջ Երբեմն
էր քաղաքութիւններն տան: Բ) Տեղեկա-
գիրքն է միջնաւորութիւնները յայտնի
կերտանիս Կոմիտէի ամբողջութեամբ
հարաւարակին իւրակցելէ մէջ, կամ
Է ճարիկն առանձնապէս: Գ) Այլ հրա-
տարարութիւնն հիման վրայ վիճարարու-
թիւնն մը ըստորի կառավարական ժամուրն
մէջ, որ քորը Համայնակները կարե-
նան միջնաւոր օմանակցի: Համար կու-
ստեղծութիւնն յարգարարութիւնն: Դ) Կու-
ստեղծութիւնն շարքը Համայնակարը իւ-
կուցէ: արտաքին ըլլայ իր պատար —
տութիւնն եւ ընթացքին ձեւերուն մէջ:

ՊԱՐԱՍՏԱՆԻՆ մէջ խոսուցիւթիւններ
կը շարունակեն եւ Արարիւն նախարար
կը խոսուցիւթիւն որ երկրորդ իր պատ-
րութեան տակէն ստանալու շրջանի-
րէն մէջ կ'աղբի: Միայն կրեւի որ զրա-
մաններուն ութ մասաները յարգարար
մասաներուն մէջ երբեք քաղաքներուն մէջ:
Մանթի չիղ ժամուրն մասին կը խոր
աստը օրուան մէջ, մէջ ընդդիմութիւնը
70 մեկուն մասին կը խոսէ:

ԵՐԵՒԱՆ ԳՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՒԱՆ (Արմենիա, Մարտ 28-31)

ՀԻՄՆԱՎԱՐՈՒՆ ՆՈՐ ԲԵՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ստուգութիւնն թատերարարութիւնը ներկա-
յարգութեամբ է կախարարայ շի ընտարը: —
Թիւրք մեծ գնահատանի արժանացած
է հանգիստաններուն կողմէ: Թատերա-
խաղին ընտարին է Հրաշխյա Վարդան —
Կան: Կերտանիս ձեւարարութիւնը ըրած են
Հեռքին եւ Ռոբէր Ելիքէնան: Գ. Սուս-
տեղծութիւնն թատերարարութիւնը պիտի ներկա-
յարգուի նաեւ Մոսկուայի մէջ:

ԲԵՆԱԳՐՈՒՆ ՆՈՐ ԵՐԱՅԻՆ ՄԸ ՆԱԽԱԳՐՈՒՆ

Շահումանի շրջանին մէջ 50-000 հոգիինը
ընտարին թաղամասի մը կառուցման նա-
խադիրը պատրաստուած է: Շերան —
նախադիր: Հիմնարարութիւնն թիւ 2 ար-
տեսանակներն մէջ նախագիծած ծրագրին
Համայնակն նոր շրջանը պիտի դրուէ 161 հ:
հեկտար տարածութիւնն մը, որ պիտի
կառուցուին 9-15 յարկան 300 տեսակ
բարձր շէնքեր: Բնակիչի նոր շրջանը քաղ-
քին կ'աղբի ըլլայ երեք մանր շրջան —
նեղէ: Երեք տնտեսութիւնն եւ Հարաւոր
կերտաններով: Տուն — Համայնակները կը
կառուցուին պիտար ճամբուն մօտ, ինչ
որ կը դիւրացնէ երբեքինն օգտուիլը:
Շրջանը կ'ունենայ իր մանկական ուսու-
նը, որ կը դառնի երեք մանր շրջանի-
րու կերտանական մասը: Հաւ կը բանին
մօտը — մանկապարտէզներ եւ պարտէզներ:
Լայն մանկ կը դրուէ դրամային — շար-
ունակներով, սաղաններով: Շրջանը կ'ու-
նենայ շարժանկար, պարտէզ, երաժշտ-
ական դպրոց, ճաշարան, սրճարան, մար-
դական Համարարը կ'աղբի:

ԹԱՄԱՐԻԹԱՆԿԱՆ Ս. ԹԵՄՈՒՐԵԱՆԻՅԻ
ՆՈՒՄԱԳԱՆԱԳՐՈՒՆ

Երեւանի Հաջիֆիսարմաթիայի փոքր
գաղութին մէջ տեղի ունեցած է թատրոն

ԵՃՎԻՏ ԳՈՆ Ե ԳԱՐԹԵՐԵՆ

Թուրքիոյ վարչակարգը անդադարա-
նալով նախաժամ Գարթըրի որդւոյնն (չէ-
մէ Բոնիւթէնի որ վերջ տայ զինարար —
լին) ըստ է: — Եւ Ամերիկան կառավար-
ութեան յայտարարութիւնը կ'ամբողջեց
իմ այն զգուշութիւն, որ նոր եւ զրական
զարգացման մը սեմին կը գտնուի
Թուրքիայի թուրքական յարաբերութեան
մէջ է:

Բայց եւ այնպէս Անգարայի շրջանակ-
ները է խոշն լատտեսութիւնն » մը կը
պահեն որդիներն: Եւ փախնան որ Յոյ-
ները ամէն քան թախնի Համարարութիւնը
արդէն հանդիսանալ Ֆուսթի զինարար-
լին փերալուն: Կ'ըստ թէ Գարթըր վեր-
նայած է Թուրքիոյ դրամային մէջ:
Թուրք — կերտանիս առանկարներ
Բուրձայի պիտի ներկայարարին Գար-
թըրի Բոնիւթէնի զինարարն ետը, որպէս-
զի ինչեփա զինուոր ըրած ըլլայ:

Թախարար Սեղէյ Թիմուրեանի իտալա-
նանդէն, որու յայտարարը թաղարարն է
Գաիթի գործերէն: Արտեսանակը մեկ —
նախաճան է Գաիթի Ա. եւ Բ. Սիւրիթերն,
Յովհաննէ Փաշաւանիկին ընկերացիւր —
Թեմար: Արեւ, եւ յայտարարին դուրս
Արտէմ Ալալեանի է Սարգիս Տոյին »
ու. Ե Պարը չը: Գաիթի արարներն ի վեր
Ս. Թիմուրեանը հանդէս կուգայ այսպի-
սի նուագահանդէսներով: Դման յայտա-
գիրքին նուրբն է ան Պրիկաֆիկի, Շու-
ստարիկի եւ ՊէՏիկի:

ԵՐԵՒԱՆ Ե ՎԱՍԻՆՏԱՆՆ ԶԸ
ՀԱՅԵՐԵՆ ԼՈՅՍ ՏԵՍՏԱՆ Է

Հայաստանի Գիտութիւններու Ազգա-
միութիւն, Երասկոյ յուշարձանից » մա-
տեսանակով լայն ընկալած է Փիլիսոփայ-
էիկըն (Եւրոպայի) Եւրոպայի Եւրոպայի
Շէնք (Հայերէն): Թարգմանութիւնը կառա-
ւար է Յովհ. Յովհաննէի Հատարին մէջ
տեղ զտած է նաեւ Եւրոպայի եւ Հայ
գրականութիւնը » յորակներ:

Ա. ԹԱՆԻՍՏԱՆԻ ՆՈՐ ԳԻՐԸ

Երեւանի մէջ լայն տեսած է Ալեքանդր
Թախարարի շէնքը ուս — հայկական
երաժշտական կապիկը պատմութիւնը
գիրքը, որուն մէջ հայերէնը կը զգու-
նալան երաժշտական մշակութիւնը զգու-
նալան արդէն թիւնը Նախկին արեւ-
տարարը երաժշտական զարգացման վը-
րալ եւ Հայ երաժշտական գիրք Ռուսիոյ
մշակութիւնն կ'անցնէ մէջ:

ԵՐԵՒԱՆԻ Գ. ԳԱՄԱՆԻՆԻ
ԵՐԱՄԱՆՈՅԵՆ ՈՐԱՎ

Երեւանի օմերայի երգչուհի Գոսար
Գալստեան երգահաններն տուած է Ու-
րարի մէջ: Ան հանդէս կուրդ Կուրդանի,
Սաղանարարի, Երեւանի եւ Ուրարի
մէջ, տուած է հեղինակն երգահանու-
նը: Երգչուհի յայտարարութիւնը թաղա-
քան երգչուհիներն, ուստ եւ Հայ գրա-
կան հեղինակներն գործերն: Դաշնակ
ընկերակը Ե ըլլա Մուսիկան: Գ. Գա-
լստեանի երգահանութիւնը շարքը անցած
են եւ արժանացած գնահատան:

ԵՐԵՒԱՆԻ ԵՐԱՄԱՆՈՅԵՆ
ԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ՆՈՒՐՈՒՆ ԵՐԵՒԱՆԻ

Հայաստանի Երաժշտութիւնը, տան մէջ
տեղի ունեցած է Յովհաննէ Բարսեղեանի
Երաժշտական գործերին նոր —
ուստ կառավարական երեւոյթն, որուն
թաղան խոսքը արտասանելով Արարի
Սարգիս Նշալ է թէ երեւոյթարը երա-
ւ փախնան վերջին շրջանին տեսածին
կարգ մը գործեր, որոնք ուղարկութիւնը
կ'անցնէ երեւոյթն: Եւ մասնակցութիւն-
ը: Խոստարարութիւնն Ա. Գալստեանի
նախաճան է Վ. Բարսեղեանի գործերը
Բնաշխարհիկ ստեղծարար, Գ. Գալստեանի
մասնակցութիւնը ծնողները երգերու շարքը,
իսկ Բ. Գալստեանի Ե. Երեւանի գոր-
ծերը, տեսած են երգեր:

ԶԵՆՈՒՆԵՐ

ԳԵՂԵՈՒՆԷՆ

ԼԻՌՈՒ

« ԿՈՄԻՏԵԱՍ »

ԵՐԳՉԱՆՈՒՄԻ

15ԻՐ ՏԱՐԵԴՈՒՐԸ

ԼիՌ (Յաւա) .— Ապրիլի այս օրերուն երբ համայն Հայութիւնը կը պայքարէր պէտքերու մեր մէկուկէս միլիոն խառնատարեան անթափում յիշատակէ, հազիկան անձեռն բաւարարութիւն չունէր յետոյ տարաբան Կարապետ — ինչ յարեան փոփոք մը ժողովրդական եւ ինքնական այնքան արագաշուր երեւոյր։

Թիֆլիս և Յաւա՞ — դժուար էր, « Կոմիտէ » և երգչախումբին հիմնադրութեան 15րդ տարեկանի տօնակատարութիւնը տեղի ունենայ։ Կերակի օր, Ապրիլի 2ին, յովանաւորութեամբ ԼիՌի Հայ Առաքելական եկեղեցւոյ Սրբ. Միութեան։

Ստանալան տեղի ունենայ մասնաժողով — յիշատակեան պատգամ, վարդապետի լիցենզիան, եւ երգչախումբին անդադրող ծառայութեան արձանագրութիւն։

Պէտք է նախ ինքն ինքն, որ հանգիստ անցնում աշխատանքին, դժուար եւ լայն բազմութիւնը վարդ եկեղեցւոյ պատշաճ։ Թող երեսփոխարէն արդու, Հայ ինքն ինքն Հայոց առաջ ապա անորարարութիւն տալիս։

Կարգի խոսք տեղի ունենայ, հանգիստ, Ապրիլին Տան արժեքն մէջ։ Այս անգամ ինքեանք ըսել որ արժեք լիցենզիա։ Սրբան խոսքով Սրբ. Գառնիքեան հանա-

կը գործէ։ 1968ին 1972 զուգարան տալիս ինքով անցում եղած է Գաղարական Գործարար Կոմիտէին։ 1970ին ընդհանրացած է նախորդ Տառնաշարի Մարտիս, Լեւոնի Հարկերականին հանդիսարկութեանը։ Դիւն էր մայր անցած կուսակցութեան եւ փոխ-նախագահ հանգար Սրբային Մարտիս — դիւն եւ իր ցիւղէ, Թէ ինչու Տառնաշարի (ընդհանրական) խոսքերուն հանդէպ։

Կը հանգիստ, եւ հանգար մասնաժողովներուն մէջ մասն ու անձեանք բարձրաձայն կուսակցականներ։

Կը հանգիստ, Բիւրոյի խոսքը փոփոխել ինչպէս իր ստեղծ Ռուսական եւ Հունարարի մէջ, այս վերջինն ալ համայն-նախոր երկրի մը, առաւել կարգաւոր-ման Միութեան։ Տառնաշար փելառ ցիւղ-նախագահ հարապարտ, որ մասնաժողով, Բիւրոյի ցիւղ տալիս Ռուսական Հանա-րարներուն Բիւրոյական հանգարներին ինքեան մասին Սրբային թիւջ տալան է, որ անձեանք մայր բարձրանան։

Թ. Ա. Թ.

դէպը բացուած յայտարարելով իմ հրա-կիւն երգչախումբի վարչական անցած — ինքն Սրբ. Գ. Պէրլիսեան, որ դարձաւ Կերակարացուց և Կոմիտէին և երգչախումբի գործունէութիւնը մեր ցարդիկին մէջ 15 տարեկան ընթացքին։

Յետոյ տեղա. զիտարեանական բաժնի-ն, որ շատ մեծ խնամքով պարտաւոր — ուսած էր։

Յանդարար լիցենզիա դաժան եւ շու-թակի ժառանգութեամբ Օրթորք երա — նուհի Մարտիսեան, Սրբ. Պէրլիսեանի և Տիկ. Ամարեանի Պէշկիսեան և Միլանի մասն, « Կոմիտէ »-ն եւ Ռուսարեանի կտր մը. Սրբ. Մ. Օֆրալ մենկրկեց ճարձք արարելով Անդրէյ։

Երգչախումբը երգեց Օրթորք, Վիպա-կարցի, Քէլէ-քէլէ, « Ժմ ինքնի հա-րկը, Վիպալայ », Վիպա Միւլաց հարա-նիւր, Վիպալէ, եկաւ, Վիպալի լիւրով փառաց։

Գիտարեանական բաժնի ինքնուցած ըլլալով իմ հրաշքերուց երգչախումբը զիտարեան խառնական եւ տեղաշար հո-գիւր Տառնաշարի կայնաւոր Մարտի-կան, որ լայնօրէն գիտարեան ըրաւ տարաբան վարդապետին կանգին ու անդադրական զորին։

Կոմիտէին վարդապետ ծնած է 1869 Սեպտ. 26ին Սրբ. Սրբայ Կոմիտէ կամ Քիւնիսեան զարգեցն մէջ. Ժիտարեան անձեան էր Սրբային. Կոմիտէի լիւր խոսքերուն կը մարլը, որ մասնաժողով արդ օրերուն Գիւնիսեանի տալիս Պէշկի-կան, Կիւնիսեանի, Կիւնիսեանի ձեռնա — ցրուելու համար կէնիսեան կը հրաշք — ուր. ինչ անձեան Սրբային Հայոց Կիւնի-սեան կը հրաշքեց ինքն, որ արդ մեր իր կը հաւտ ամառ. քան օրերուն մէջէն ինքեան կ'իշխայ Սրբային. Կիւնիսեան կէ-միսեան եւ կը մանջ Գիւնիսեան ձեռնա — րանը։ 1896ին Մարտիսեանի օտարակա-լութեան կը դիտել Պէշկի, որ երաժշտա-կան ուսումը կատարակարգորէին. հա — մար։ 1899 Սեպտ. 26ին կը վերադառնալ կէնիսեան եւ կը սկսի ձեռնարկել զան-րէն կը նշանակուի Սրբ. Սրբային երաժշ-տաւան։ Տեղան է Սրբայի, Թիֆլիսի, Պա-րսի, Փարիսի, Պէրլի, Լուսնի, Ժիւնի. և Կիւնիսեանի։ 1910ին Կոմիտէին կը փոխա — դրուի Պարիս եւ կը կարգէ 300 հոգի թաղ-նացած երգչախումբ մը։

Համարեալ ինքն արարածի օրերուն Կոմիտէ Պարիս կը գտնուի. 1915 չա — րաւոր Երաշխական Պարտի Հայ մասաւ — րականներուն հետ Կոմիտէին Չանկըրը, եւ տառապանք, որ կ'ընդունի թաղի ցմը — րանք զարկէլէ ինչպէս, մասնաժողովը միջնորդութեամբ կը վերադառնայ Սրբ. Մ. Սրբային կործանելու հետ, որ արդէն կործանելու է իր ա — ուղիական զինակը եւ կը մարլը հաւա — րակարգեալ զինակը։ 1919ին կը փոխադրուի Փարիս ինքն ինքն հիւանդանոցը։ Հայ ժողովրդական երգչախումբի գիտարեան-ը կը փոխանի 1935 Հոկտ. 21ին եւ 1936ին համարեալ ինքն ինքն կը մարլը կը փո — խադրուի Երեւան, որ կը հանգիստ — ունանալ մշակութեան պահպանելուն մէջ։ Իր

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

ՎԱՆԻ

ԶՈՒՐԱԴԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ

Օ

Վանիցիներու մասին երգչական պատ-մութիւններ շատ կան։ Անոնցմէ շատե-րան հեղինակները, վաստահորէ կորելի է ըսել, ինքեան Վանիցիներն են։

Դժուար են պատահաւ ճառարտաններու, եւ խաղերի աշխատին մէջ Քարաւած ա — նոց համայն նաչիկեան զարգիւց օրարի կանգի մասին գիտելին ունենցող հին կատարել խաղերին, հէթաթիւներ, դժու — րեանքի առաջնորդութեամբ տեղի ու — ղեցած Կրօնական տանին ու իրաւիսան — ղներ, Սեմաթի, Վարդապետի ու Համ — արման տաներու հանդիսութիւններ ու զարմարեց, թարեկաններ, զարգիւ — ցուն, օտարականներու հանգիստ ունեն — ցին ու յարգանքը, հիւրընկալութիւն — ներն ու ժողովարէ համար շատ նշու-րական այլ տարբերակները։ Վանի հիւրիկ ըսաւ ու թաղով ստեղծուած յուն-պարտաւոր անեկիտաներն ու զարա — ճալի ստացուածները անոց համայն էին ու անքանաւ ուղեկցութիւն։ Վանի ըզր — անի կանխաւ ծուռերու մասին կ'ըս — անքանաւ անեկիտաներու ձեռնարկը Վան — Վասպուրականն է, Հայոց — Զորն ու Պաշտօնիկը, Կարճեալը։ Օտանանք թանկական լուծի դարաւոր զինքան — անքան կ'ըսած են ժողովարգէն, թիւրք — ժամանակաւոր կերպով, ինքեան ան — ինքն ինքն մարլը, նոյնիսկ անքան ին — քնի օրերը զանաւորներուն։

Ինչպէս այն օրերուն, այնպէս ալ ներ — կայն, ընթիւն ու իրաւանքի ժամանակ Վանիցիներ կ'սկսէ իր մասին երգչական յարկին, միմիս, երբեմն նաեւ արմաթ, յանձնի միտ, բարձրաստիւր եւ շանամով

կիսանդրին կենդանի վիճակ մեր տառ — արեան վարդապետին։

Տեղան է Հայաստան աշխարհի ընդ — անեկիտաներ եւ հաւաքած անձնաւոր ժո — ղովորական եւ զեղծական երգիչ։ Վեր — ցանցելով իր խոսքը ըսաւ. — Ինչպէս ան — ցանքին, նախապէս ներկայիս եւ յաւա — ջկական, մեծ եղած է իր գիրք մեր աղ — արիւն եւ կենդանական կանգիկ ներսէ — ի։

Վիտարեան երգչախումբի հիմնադր — ները կ'ըսած են պոլսիկ չալ երաշխա — րներ, 15 տարեկան տալի։

Յիշենք ու Կոմիտէն չի երգչախումբի ընդ — անեկիտաներ ընթացքին նախապէս է այլ եւ այլ պատճառներով. մեր երկաւ — արարներուն կը մայր ներուկ հանդիս — ալ, այն անոց, ընթելով ինքեան ցարձք մա — րանցիկութիւնը, որ կը խորհրդէ՞ Հայ երգ — ար աղարկին գոյութեան տղաներին մէջն է։

ՀԻՄՆԱԿԱՆԻՑԻՑԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՎՐԱՅԱՅԱՆ ՓԱՏԱՆԱԿԱՐ ԺԱՊԱՆԷՆ ՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՎՐԱՅԱՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Վրաստանի մէջ պարտաւորուած է փա — տանալը մասին մը և երգչախումբին ճանաչողութիւնը ց տիւրացի։ Ամարիտի գրած է Մ. Մարտիկանէ. ընտալիքն է Ա. Պուշկին։ Տարածակարը կը ներկայ — ցին Վրաստանի եւ Հայաստանի ինտար — րական կիանը 1920ական թուականներէ սկսած։ Հանդիսականները կը տանին ար — դիւնարական տալիս ու ստեղծարարնե — րը, տալիս կենդանակարները եւ ընա — լիք, ստեղծի Քաղաքները։ Տարա — նիւրը կը ներկայացնէ նաեւ Վրաստանի եւ Հայաստանի գիտական հիմնարկու — թիւները. ստեղծի անոնանց զեմքերը, թաղանթական զորներու տալիս ներկա — լիցենզիան տանարաններ, մարդական խաղեր. Անցնելով ներկայ ըզրանք, կը խաղալայրի Հայաստանի Գիտական — ներու Արարեանի յոնեալու Վիպոր — ժամ բարձրուածի փոխական զորներու — թիւնը։ Արարեանական կը պատմէ իր յոյնքեր թիֆլիսի մասին, որ ինչ ծնած է եւ կատարած իր ստեղծի գիտական յայտարարութիւնները։

Մարդուց արարեանքն ինքն կամ ինքն — ինքն ինքնարկով ժամանակ անցնելի, թաղանթական ինքնարկութիւնը։ Տանք նոյնը մը այլ դարաշարաւոր — թիւններն պահելով ինքն ինքն։

Բ. ԹՈՂՈՂԻՆ

ՄԻՍԻ ԽԱՆՈՒԹՈՒՄ

Երեսփոխարէն միւն է դժուար, ուշադրու — թեամբ հետեւելով կուսակցականին։ Վա — ճառողը շատ փոքր ետեւում է թիֆլիս — լիս, փոքրեալ միւն ու միկուստ յանձնար — րին։

— Ինչո՞ւ 300 կրամ պակաս կ'ընդունի, ստան է ինքեանք։

— Մ'է մի պակաս, ինքեանք, շատ մի խաղի։

Ինչպէս թէ մի խաղի, նոյնիսկ կ'ըսէ։

— Ա՞յ զիւն մարդ։

Ու մասնաժողով միւն լի փաթեթ չալը — տան է սկսելով վրայ։ Վէ՛ր տաքանում է, միմիսներն են զիւրեղները։

— Ինչի՞ կը կուտես, ա՛յ օղակ, — Երեսփոխարէն թիւք ըսում է Վանիցի եր — անքին։

— Ինքե՞ խաղի կրամ պակաս ու լիցեն, դարձի՞ր լիցա, Կուչա համարի, որ էտա մի կ'ընտանք թաղի եւ մեր շան թե — րան, կերէր ի՞նչ...

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԽՈՍԷՐ,

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԼԵՌՆԵՐ

ԱՆՁԱՆԻ ՄԱՍ

ԳՐԱՐԻՆԸ ԵՐԱՏԻ ԱՌԻՆ

1.

— Չեմ համարում, հաւատում եմ ընդ, ինքեանք աղա։ Հայերը տառերի մէջ աղան էր։

— Դու՞ն օրիցիկին պահելով, մէջ, — անպարկեշտ ինքեան Չալարը։ — Հաւա — կարճ, օրալի։

Որքէն աղան չըսում մասնաժողով թանց օրալու կ'ըսէ։

— Այս ինչով ինչպէս կը կարծի, ինքէ պարտաւոր կարծիքն եւ։

Նա անպարկեշտ ուղեկցեց միւն, պահա — կատմէ։

X

Կաթակիր խրտալ, « Էլը արդէն եւ — կաւ հաւանքի դէմ։ Ռուսականները րոշ — անք ցիւղանալուներին հրեանք, քաւ — կընդելով ընդին հաւաքանակին։ Երանց — ինքն իր նաեւ Բախարը։ Չեկեալից կէլ — րը քաւ հայրը։ Հալի Բախար չհիշեցին իրաւունք իր կենդանու՞մ » մեք չալուի նաեւ։

— Խեղճ զինքն պահիւր, օրալին։ Գնա — ժառանգութիւնը։ Սեր Տէր Յուստին — ասիք նաեւ կիր։ Սեր Տէր Յոյն եւ խո — յարակցութեան, համարել լիքեր մեր գո — յութեան հիւանդ լիցենզի է։

Որքէն աղան կանգնել կը նրանցից մի զիւն ու անպարկեշտ կը հաւաքանակից պար ինքն է տակ նրանց անպարկեշտ։ Թիւն ընդանալ երեսունից ցիւղանալու — ցին եւ ընդին, սակայն աղ զիւր, մեծ փոքր հաւաքանակ է կենդանու հրապա — րանը։

Գրարեանք կ'ըսաւ նաեւ Որքէն աղալի անք Բախար թաղան։ Որքէն աղան չա — ինց անքնը կ'ըսէ։ Մարգարեաւ գիտի՞,

Օտան օրալին մարդը Թախարեց անքնի փոքր։

— Ի՞նչ ճիմար։ Երկուստ եմ մարդարէն անպարկեշտ, որ այս աղբը ընտրել էլ տուն կը դառն։

Որքէն աղան կատարել նաչեց նրան՝ Թէ համապարկ չեա փաթեթի տղաներին՝ Նաչեց, եւ միւլիւր... Չէլ Չալարի կ'ըս — անքնը չալից կ'ըսէ ուր։

— Մի չալ, Մարթա։ Թող տանին, ի — մայրի, եւ կ'ընդունի պատու ին։

Նրա երեխաներն մեծը աղիկ էր — տանհիւր արեւանք Ձիւնիկը, աղա Ու — լիկն էր ու փոքրիկ Ռուսականի։ Ուլիկն արարել գտանալ զանգար էին, զիւնք ա — րիւնք արարած։ Ռուսականի, որ հիւր — տարական էր, հօրից արկ չէր գալի։

— Ինձ համար խոսքս կը ընդուն, չէ՞։

Որքէն աղան շարունակել կը կրծի ինքն իր միւլը։ Ինչո՞ւ, չալուս օրալուին պահանջեց տանին նաեւ Ձիւ Չալարին։

Այդ Տիկին Անն Բաաթմանյան, գաղտնիքն ու փութեանը խոր ցուով կը ծառայեցանք իրենց ամուսնոյն, չոր ևս մեծ-չոր»

ԼԻՌԻ ԲԱՍՏՐԱՄԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Մարտ 29ին, 74 տարեկանին Մելան (Մէն-Ման) :
Յուշերգարութիւնը կատարուեցաւ Մի-սիւն-Մէն, մտերմ շրջանակի մէջ :

ՓՈՒԱՆ ԾԱՂԵՓԱՍԻ

Հրանդ Խիւֆեանի մահուն առթիւ Պ. Պ. Եար. և Թ. Գրգրեան 150 Փր. կը նուիրեն Եստաֆի փոխան ծաղկեպալին :

ՅՈՒՇԱՍԵՐ

ԹԱՂԱՅԻՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ

Սէնթ Անթուանի Ս. Թադէոս եկեղեցւոյ Թաղայեցեալները ընդ. Ժողովի կը հրապարակեն իրենց Թաղայեցեալները Կիրակի, Ապրիլ 16, կէսօրէ ետք ժամը 3ին եկեղեցւոյ մէջ, ուր Թաղայեցեալները պիտի տան իր շոր տարուան պատահալարութեան նիւթական և բարոյական հաշտաւորութիւնը : Ժողովին պիտի ընտրուի յանձնարարութիւն մը յառաջիկայ ընտրութիւնները կատարելու համար : Ինչ որ ալ ըլլայ ներկայութեան Թիւր, Ժողովը որոշուի իր համարուի : Ժողովին տարուած որոշումը բացարձակ ի պարտ է :

ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՅԻ Իսիկ մանածախար ընդհանուր Ժողովի կը հրապարակեն իր ընտրած անդամութիւնները Ապրիլ 14, Ուրբաթ Իրիկուն ժամը 20-30ին, Իսիկ Մշակույթի Տունը 45 դիւ տը յա Տեֆան : Օրակարգը պատգամաւորական ընտրութիւն : Ինչ որ իրեն ներկայութիւնը անհրաժեշտ է :

ՇՈՐԱՊԱՆԻ

Մարտէյի Մայր եկեղեցւոյ կրօն. Ընկերակցութեան վարչութիւնը շնորհակալութեամբ տապալ է արարի շնորհեանք և եկեղեցւոյ պայծառութեան համար հեռուեալ նուիրատուութիւնները :

Ժիւրջը Հերթականի Թաղման առթիւ, Պ. Գ. Դաւիթեան, Տէր և Տիկին Հ. Աննան, Տէր և Տիկ. Ժ. Կարապետեան, Տէր և Տիկ. Մ. Կերեմեան, Տէր և Տիկ. Տուրապեան, Տէր և Տիկ. Պ. Սոյաքեան, Տէր և Տիկ. Ե. Սոյաքեան 100աւան, Տէր և Տիկ. Միսակ Կերեմեան, Տէր և Տիկ. Լ. Օհանեան, Տէր և Տիկ. Հ. Եսայրեան, Ե. Դաւիթեան ընտանիք, Տէր և Տիկ. Աննիպաւեան, Պ. Ժ. Ասլանեան, Տիկ. Մերուկեան 50աւան, Տէր և Տիկ. Ս. Զըրըբեան, Տէր և Տիկ. Սոզանեան, Տիկ. Ս. Միսակեան 20աւան, Աննաբեան 10 : Գրիգոր Ժամկոչեանի Թաղման առթիւ, Տիկ. Ով. Գալուստեան, Տէր և Տիկ. Վ. Փափուգեան 100աւան, Պ. Ե. Սոյաքեան 50 և 50 Եստաֆի, 50 Վեյսապեան, Պ. Գ. Նաճարեան ընտանիք, Տէր և Տիկ. Ե. Գալուստեան 50աւան, Ս. Փափուգեան 30, Պ. Օ. Գալուստեան 20 Փր. :
Սաթիկին Տնայեցեալներին Թաղման առթիւ, Տէր և Տիկ. Վ. Երզնկեան, Տէր և Տիկ. Ա. Տորոմեան 100աւան, Տէր և Տիկ. Լ. Վարդանեան, Տիկ. Բ. Փայաճուեան 50աւան, Տէր-Սարգսյեան եղբայրներ 30, Ե. Կերեմեան 20 Փր. : (Եսթ.)

ԿՈՒՅՈՒՆ

Compense qualifiée pour robes
VIRGINIE
14-16 Rue Ste Cécile
75009 PARIS

A LA CAPPADOCE

3, rue Marivaux (derrière l'Opéra Comique, M° Richelieu-Drouot) tél 742-83-65
ouvert tous les jours midi et soir sauf lundi

SA NOUVELLE DIRECTION

présente

son mini-spectacle

avec Marten Yorgantz et Norayr

Voyage Culturel en Arménie

Nouvelle formule :
en plus des excursions classiques (ETCHMIADZINE, SARDARABAD, GARNI, KETCHART) et...
Découverte des provinces nord de l'ARMÉNIE : KIROVAGAN, HAGHPAT, SANAHIN, ODZOUN, etc...
et trois jours à TBILISSI, ancienne capitale intellectuelle arménienne

calendrier des départs

08 AVRIL	21 AOUT
17 JUIN	02 SEPTEMBRE
13 JUILLET	16 SEPTEMBRE
05 AOUT	30 SEPTEMBRE
	28 OCTOBRE
	23 DECEMBRE

Pour les prix et renseignements s'adresser à :

OPTIMA Tours

Sonia Coumryantz

6, Rue des Halles (2ème étage) — 75001 Paris — Métro Châtelet
Tél. : 236-03-65 — 236-03-66 — 236-03-67 (licence A 946)

A LYON

MAGUY KALOUSTIAN

OPERATOIRS, 45 Rue Edouard Herriot, 69002 Lyon, Tél. : 42-10-24

A L'OCCASION DU 24 AVRIL MIKIS THEODORAKIS

CHANTE

sa solidarité au peuple arménien

VENREDI 21 AVRIL à 20 h. 30

A LA MUTUALITE

Organisé par le collectif des Arméniens pour le Socialisme

Pour les billets s'adresser : aux FNAC, à la Mutualité, aux Librairies Samuelian, Palouyan, Petit-Prince (121 Bd. St. Michel), Restaurant Erévan, et à Alfortville au Café Philippe

Prix 25 F — Etudiants 20 F (Crous)

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ

ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ ԵՅՐԻ ՏԱՐԵՒԱՐԳ

ՄԱՐԱԵՅԻՆ ՄԷՋ

ՀԱՆՈՒՍ - ՃՍՇ

Նախաձեռնութեամբ Միւսեան Կեդր. Վարչութեան, մասնակցութեամբ Տի. Իրիկ և Վիկին մասնակցելով :

նաապրը կը յախկապուի Սամուել-Մուրաշեան կարծարակին

Ապրիլ 16, Կիրակի, ժամը 13ին Մշակույթի Տան Վապուրիան և Տաթև արահներուն մէջ՝ 12, Ռի. ՄԵՆ-Պալի :

Կը խօսի. — Ա. ԲԵՏԵԼԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժին. — Բոչարի նուագախումբ

Տեղերը ապահովել. — ԱՆՏԵՆԵՆ 70-02-33 — ԲԱՐԱՅԵԱՆ 66-01-21 — ՊԱՆՏԵՆԵԱՆ 66-17-46 — ԿՐԱՆԵԱՆ 93-32-18

Գին 50 Փր.

ԻՐԱՐԱԵՅԻՆ Ս. ՍԱՀԱԿ-ՄԵՍՐՈՊ
ՄԱՐՏ ԵԿԵՂԵՑԻ
ՍԱՀԱԿ — ՄԵՍՐՈՊ ԴՊՐԱՅ ԴԱՍ
ԵԴՐԱԶՆՈՒՄԻ

Արձադրութիւնները կը շարունակուին Մեքայի զբոսը դառնալ տնայեցեալներուն 9-15 տարեկան երեխան փոքրերու և պատանիներուն :

Արձադրութիւնները կը կատարուին Ս. Սահակ — Մեքայի Մայր եկեղեցւոյ շարունակութեան մօտ առէն որ ժամը 9 — 17 : Երբեք չպիտի ընկալար և կ'աշխատէ իր Երեւանի, Կոնստանդնուպոլիս, Սահակ — Մեքայի շարունակ իր Երեւանի :

Imprimé sur les Presses
du JOURNAL «HARATCH»
83, rue d'Henriette 75010 Paris
Commission Paritaire : N° 55935

UNION GENERALE ARMENIENNE
DE BIENFAISANCE
SECTION CULTURELLE
33, Cours Pierre Puget, 13006 Marseille
Présente...

Samedi 15 Avril à 21 heures

MESROP MACHTOTS

Savant et homme d'action

Une conférence de :

JEAN - PIERRE MAHE
Professeur d'arménien à l'Institut
National des Langues et Civilisations
Orientales

GERARD PAMBOUKDJIAN
de Toulon a eu l'extrême gentillesse de
prêter quelques toiles qui seront exposées
ce jour là dans notre salle.

Voyages en ARMENIE

EREVAN

ET EXTENSIONS A MOSCOU ET TBILISI ET LENINGRAD

DEPARTS CHAQUE MOIS :

11 jours — 13 jours et 15 jours

A partir de 2680 Fr. comprenant le séjour en hôtel de 1ère catégorie, en pension complète, le transport aérien, les excursions et la visite des villes.
Demandez le programme détaillé à des spécialistes sur les voyages en Arménie depuis plus de 12 ans.

N'hésitez pas à nous consulter.

A PARIS

A LYON

MONDOTOURS
OCIVER

2, Rue de Sèze
75009 Paris
Tél. : 073.30.64
073.32.64
266.50.12
M. BAGHDASSARIAN LEVON

sevan voyages

50, Cours de la Liberté
69003 Lyon
Tél. : 60.13.66
M. SARKISSIAN VAROUJAN

ԵՐԵՎԱՆԻ
ԱՊՐԻԼ
11
MARDI
11 AVRIL
1978

HARATCH
Le SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
Directrice : ARPİK MISSAKIAN
83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS
— Tél. : 770-86-60 — C.C.P. Paris 15069-82 F
Fondé en 1925 — 571027317 A R.C. PARIS

LE NUMERO 1,60 F

330 F. ՏԱՐԻ — ԹԻՒԻ 14-095

ՕՐԱԹԵՐԹ
ՀԱՄԱՆԻՒՄԻ ԵՄԱՐԱՐԵՄՈՒՄԻ

Fondateur : SCHAVACHE MISSAKIAN

Փրանսա
Արտաստիճան
Տար. 200 ֆ. Կեցամանայ 110 ֆ.
Տար. 230 ֆ. հատը 1 ֆ. 60

53e ANNÉE — N° 14.095

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊԹԵՐԸ

ԻՆՉ ԿԸ ՀԵՏԱՊԼՆԻԷ ՇԻՐԱԲ

ԱՅՑԻ ԲԱՅ ԿԱՐԱՄԱՅԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ
ԵՒ ՎԱՐՉԱ ՄԱՐՄԻՆԻ ԿԸ ԳԵԼ ՇԱՄԱՆԸ

Երբորժանց վարդապետի ալ, յաղ-
թանկը շրտեց որպէս ձեռնամուռ —
թան զխաւոր երկու հասարակներ՝ Կո-
մանտէ (Հ. Զ. Հ.) եւ իւ. ՏԵ. ԷՖ. Բ.
էջ մը զարդանքի երեցի տեղեկ-
ցութիւնները։ Ընդհանրապէս օրէ օր դար-
պաս գրականութիւնը եւ Ազգ. Ժողովի
նախագահի ընտրութիւնը հաստատեց այդ
գրականութիւնը սահմանը։ Ի՞նչ հերանքը։
Հայի յոր տարի առաջ, Շիրաք կը դա-
մանէր իր կուսակցութեան, որու թիւի-
նանուն էր՝ Շապուս — Տեմաւոս եւ կը յա-
ղաքէր Ժողովար ընտրութիւնը եւ յորս
տարի հաջ, Ժողովար Ազգ. Ժողովի նա-
խագահի թիւիւնուն դնել կուստար նոյն
Շապուս, որպէս ընտրութիւն Շիրաքի
կուսակցութեան թիւիւնուն՝ Խաղա-
թան։ Պարզ է Շիրաք չէ չարամած ու
նախ որոշած էր կուսակցութեան ծրարը-
կանաւորները կարգ մը յօդուածները փո-
խել առաջ, որպէսզի ղեկավար մարմինն
զէ Շապուսը։ Այս պիւրիզմը, զիջողով
եւ բացակայի ինտելեկ եւ նամակով մը,
որ կը շնորհ թէ այն բարեփոխումը,
որ վերջին թիւնուն առկայեց եւ եւ կը
զարդ շնորհակալ խորհրդարանական փո-
ղանքին նախագահները ազգային թիւ
նանունը ղեկավար մարմիններէն զինքը
հանգանդու։ Եւ ինչպէս ինչքով մըն է՝
ու կը խորհ թէ այդ մասին վէճ պիտի
ծաղկէ եւ իր ներկայութիւնը սակի կըր-
նայ գիտարարեց այդ փոփոխութիւնը։
Ի. արդարեւ, նախ երեսն եղած է վէ-
ճը Շիրաք եւ ինչպէս թիւնու։ Այս վեր-
ջին զիջ զիջ օր ղեկավար մարմիններէն
հեռացան նախարարները չիթութիւն
լսողներու համար, բայց այդ կար-
գաւորութիւնը ընդլայնել Ժողովներու նա-
խագահներուն։ Սահմանադրական խոր-
հազքի սահմաններուն տարբեր հարց է
Սահմանադրական խորհուրդի ստեղծ մը
արդէն ինչ ինչ կարգադրական գործու-
նքութիւն ունենայ բայց ինչ կը վերաբերի
Ժողովներու, նախագահներուն, քանի որ
Շիրաք չէ, Հ. Զ. Զ. Զ. Զ. Զ. Զ. Զ. Զ. Զ. Զ. Զ.
հաստատեց ինչքով մըն է Շապուսի ղեմ մը
առկա է պիտի չմեծնէ մեր շարժումը
Խիւղէ բոլոր սահմանական միջոցները։
Բայց օգուտ պիտի չունենայ։ Շիրաք,
սէր էր իմայ իր կուսակցութեան եւ
ծաղիք — կանոնադրի երեք բարեփո-
խութիւնն ալ կը բուժարկուն լայն սեփա-
նանութիւն։ Արդէն Շիրաք բառերը չի
ձեռք ոչ միայն իր ճառին մէջ այլեւ
իր պատմութեան հիշարդի — Այն
խաղիկները երբ, ինչ որ այլ ըլլան իր
սփոփանքները, Շապուս — Տեմաւոս ինչ-
պէս ղեկով պահեց Շարժումին կարգա-
դրականութիւնը եւ ունեց ընտրութիւն
համալիրաւ ծաղիքներ Ժողովներ եւ ին-
չունելու օր իր ընտրական ղեկա-
նութիւն Միլէն Ամրեմա, Սեփան Զե-
պի եւ Լեւոնիկ, արդէն ինչպէս ղեկ-
ան կուսակցութիւններէն վեր եւ ի մա-
նաբեր մեր կուսակցութիւնէն վեր։ Իր

կուսուցեց ի լայն պէտք եւ հետեւեցները
քաջ։

Այս հարցին դաս, սակայն Շիրաքի
ձառն է, ամէնէն հետաքրքրականը քանի
այս անգամ բացառաւ ամբաստանաւոր
մըն էր նախագահ Ժողովարի ղեմ եւ դա-
նացած ու ղեկ մըն ալ Նախագահութեան
ուսուցող կոչումի մը էր լոյսը։ Սակեկեթ-
թիւ ու լայնանաւած էր երբ կըրէր։ Քիւն
ո՞րքան ժամանակ պիտի դնեն Ժողովար
— տիւնները տեղեկ առ տեղեկ ունեցու
հա-
մար կոչում կանկաղը։ Եւ ըստ երեւոյ-
թիւն առաջին տեղերը՝ Շապուսն էր լայն
Շիրաք բառ։ Եւ նաեւ։ Վերջինը պիտի ը-
լայ։ Շիրաք դառնացած է — Վերջ չար-
ժամը լայնորէն ստաքեց յաղթանակին
բայց ոչ մէկ ծառն չունեց սակեկա, եւ
բարեպաշտութեան ոչ մէկ զգացում ար-
բայտուեցաւ։ Ընդհանրապէս, մեկ նուա-
զեցեցեալ եւ պակասաբար խաղեր, սկսած
ընտրութիւններէն առաջ, լեւոնական խոր-
դասի եւ լայնաւ կիւրով ընտրութիւնն —
րին խտրու։

Շիրաքի համար, նախագահը կ'ուզէ
ամերիկեան տեսակի նախագահական դը-
րութիւն մը տողելն բայց Հ. Զ. Հ. Զ. Զ.
ուրիշ ընդգիծանք։ Շիրաք կ'ամբաս-
տան նաեւ Ժողովար, որ ընկերութեան
— հանկեղտին ուս մը կ'ուզէ երեսուն հանել
եւ դուրս ձգել կոչումները։

Լեւոնիկ, նոյն իրիկունը եւրոպայ Ս
կայանին առիթ ունեցաւ պատասխանելու
եւ լայնելու, որ Շիրաքի ալքը՝ Էլիզէ
է, երեք տարի առաջ...

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՈՒՄԸ

ՈՒԱՆԻԿԻՔԻՆԻ ՀՆԱՄԱՅԻՆՆԵՐ
ընտ ձամանք, Թուրք — կիւրական կա-
ռավարութիւնը առաջարկեր ներկայաւ —
ցուցած է կիւրական մասին, ամերիկեան
Առաքելին նախարարութեան, որ հա-
ւանք է զիւրաքող ղեկներուն։ 34 ԷՂ-
լան թղթամար մըն է եղեր, որ Թուր-
քեր կ'առաջարկեն համադրանակային
մէկ կառավարութիւն մը, իւրպէս ինչ
Շապուսը պահելով սակայն իր բացա-
րական եւ դատական ինքնավարութիւ-
նը։ Հորդային դեմով վայր, հզուտաւ սահ-
մա՝ չէ նախատեսու։ Փամալուրթի
համար երեք ծրարէն իր գաղափարն
մարտադրած, արդար զարկ կ'առնա-
րական զարգացման առկ դրուած քա-
ղաք։

ԳԱՐԱՄԱՆԻՄ Եւ անիւրտանս Երասկեց
ամերիկեան քաղաքականութեանը, մանա-
ւանդ կիւրական աթիւ։ Յունաստանի
վարչապետը կ'ընէ թէ Ամերիկա կ'ընայ
ուղեմին պէշտ անորիկին Թուրքիոյ հետ
ի յարաբերութիւնները բայց ոչ ի վնաս
Յունաստանի եւ կիւրական։

ԳԱՐԱՐԸ որոշեց զարկելն Աթորանի
ուսմի պատրաստութիւնը ինչ որ արեւ-
մեան երկրներէն համար տեղի տայ
Երեմիան աստիճ Գարաբեկ մըն
մեծ ձգելու։ Գաղով Թուրք կառավար-
ութեան, Գարաբեկի որոշումը խաղ մը կը
նկատէ։

ԱԼՏՕ ՄՈՐՈՅԻ Դարեան ինչ զիջ մըն, բայ-
սած է Վարդիկ օտարութիւնները, լայն
երկուշաբթի օր, խաղական իշխանի
— Ինչպէս ղեկավարի կը պահեն բովանդա-
րութիւնը։ Տարուս սիրելին է վեր 913
կողմնափոք կատարուած է խաղալ, որ
միւս անպաշտով միջոցորտ մէջ կ'աղ-
բի։

ԲԻՐՈՒՆԻ ԶԱՄԱՆԻՄ մէջ, եւրոպական վե-
ճաթողովը շատ կարեւոր իր նկատուի
Ուրուստի եւ եւրոպայի խորհրդարանին
ընտրութիւնները կատարել 1979 Յունիս —
սին, Խոր հաղորդի մը պիտի ըլլայ Յու-
լիան, Պրեմիեր Շմիտի նախագահութեան

ԵՐԵՆԸ ↔ ՓՆԻՔԻ ՀԵՌԵՏԻՂ

ԵՐԵՆԸ (Արեւմուտ, Մարտ 28-31)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԵՄԱՊԱՐԻ ԽՈՒՄԱՐԸ
ԱՐԶԱՆԹԻՆ

Երեսանի օդերայի բեմադարի խումբը
Ապրիլի երկրորդ կէսին ներկայացումներ
կուսայ Պուշտու Արեւն, Քրոյնա՝ մեծ
սրահը։ Յայտադրին մաս կը կազմեն հե-
տեւան բեմադարները։ Եւ Յայնանի,
Սպարտակ, Դոն Կիլիտ, Ռոմէօ եւ Ժիւ-
լիէթ, Ամանուհի, Լոյս Սիմֆոնիա։
Արձանիկին հաջ բեմադարի խումբը
պիտի երթայ Մեքսիկո՝ մասնակցելու
Համար պարի միջազգային փառատօնին։

×

ՆԱԽԱՅԵՄՈՒՄԻՆԵՐ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱՄԱՊԱՐԻՆ ՄԱՐԻՆ

Ժողովրդական բնոյթի հարցերու մա-
նազէտներուն նախատեսութեանը, Հա-
յաստանի ընկալութեան թիւը 1990ին,
չորս միլիոնէն աւելի պիտի ըլլայ։ Գա-
ղաքարահներու տողերը պիտի նկատ-
յայնէ 73, այժմու մօտ 65ին փոխարէն։
Հետաքրքրական են ներկայացուած այլ
տեղանքներն ալ։ Բնակչութեան լայնու-
մը տարեկան՝ մօտաւորապէս 70ին 80 հա-
զար, այսինքն խորհրդային միլիոնէն զիջ
մըն աւելի։ Ութ տարի առաջ տարեկան
մօտ 18-000 ամուսնութիւն կ'արձանա-
րէրէր։ անցեալ տարի՝ մօտ 27-000։
Բնակչութեան ղեկավարը տարէն տարի
կ'երիտասարդանայ։ Ներկայիս կէսին ա-
ւելին միլիոն։ 25 տարեկան կը ներկայա-
ցնին։

Այս եւ այլ նախատեսութիւնները շատ
կարեւոր են Եւրոպայ համար ապագայի
ծրարները՝ մեծ թէ վայր, լայնաբար —
րած է Հայաստանի Գիտութիւններու Ա-
րազմարկի տնտեսականութեան ինքնա-
կութեան տնտեսը։ Ակուր. Ա. Առաքի-
նան։

×

ԴՊՐՈՑԱՆԱՆԵՐՈՒ
ԳԱՐԱՆ ԱՐԶԱՊԱՐԻՆ

Մայր տունը է զարեան արձակուրդի
եղանակը Եւստուլ զննողը խօք հարեւր
ապարքը մեկնան են արդէն այցելելու
Համար Մուկուս, Լինկուր, Ռիկա,
Սարով, Բաքու եւ այլ քաղաքներ։
Արձակուրդի օրերուն աւազարդ
պարգեւանքներ կը մասնակցին մանկա-
կան շրջի, մանկական երաժշտութեան
նախնական շարժանքներ, արշաւներ կը
կազմակերպուին ստեղծ համար։

×

ՄԱԿ։ Այս Ժողովին հաջ Ժողովար Փուր-
չովի զարգած է բնաւորին մօտ, արձա-
կուրդի։

ԹՈՒՐԻ Ուրիշ կամուրջը տապալած է,
զոր չկայ բայց քաղաքին մէջ կարեւոր
շրջանը գրուած էր մայր խմելիք չլուրի,
չուրի մօտ օր։

ՍՄՍՄԱԻ մէջ պետական հարուած մը
ձախողած է։

ՖՈՒԹՈՒՐ
ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԱՍՈՑԻԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՄՐՅՈՒՄՆԵՐԸ ՍԿՍԱՆ
ԵՐԵՆԸ — ԶԵՆԻՐ
0 — 0

Խորհ. Միութեան ֆուտբոլի 43րդ ա-
խորհնութեան առաջին (երթի) ժրջում —
ներք սկսան Ապրիլ 9ին։ Արդիւնքներն
են...

Դինամ (Կիւն) Չերնոմորեց 0-0
Ապարտ — Զենիթ (Լինկուր) 0-0
Նեֆիշ-Տորպեդ 0-0
Դինամ (Քիթիլ) — Սպարտակ 2-0
Շարխեր — Շարխ 2-0
Պախտակ — ԲԿՄԱ 1-0
Կալուք — Լոկոմոտիւ 2-2
Դինամ (Մուկուս) — Դինպր 0-1

×

ԵՐԿԱՀԱՆԴԵՄԵՐ ԽՈՐՀՐԴ ՄԻՋ

Հայկական Ժողովրդական երգի եւ պու-
րի խումբը, ծանոթ Ս. Ալեքանուն անու-
նով, Սարովի մէջ լայնը երգահանը Եւ-
րոպ տունը է։ Լայնաբար այցելուն է Պե-
րուուսի եւ Լիւթուի, նոյնպէս լայնը։
Սարովիկ հաջ խումբը մեկնած է Ջու-
նիկով։

×

ՀԱՆԱՐԱՄԱՆՈՒՐ ԴԻՒՄԱՆԻ ՄԻՋ

Հանրապետութեան ամէնէն մեծ հան-
րախոսներէն մէկուն բացումը կա-
տարուած է Դիլիլին։ Ուստեսողիչ,
պարտատ հաշուաւ, բառաւոր, կոչիչ,
ընթացիկ դորմութեան իրեր կաշի
իւ ծախուին։ Միլիոն 1980 խաղատան —
սեսուած է ստանէ աւելի տնտեսական
կեդրոնի հաստատել չլրանները։

×

ԱՌԱՅԻՆ ԱՆԳԱՐ ԸԼԱՊՈՎ ՆՈՒԱԳՈՒՄ

Եւսան Սեպատիան Պաթի ծննդեան
293րդ տարեդարին մարտի, Երեսանի
մէջ առաջին անգամ ըլլալով նուագաւո-
նի աշխարհաշաղկ երգահանին տնտես-
գործութիւններէն երկուրդ — Տօ մամբ
Քրեյնիս ու Թիւրք եւ ու միւրք մաս —
նախորդը, երկուրդ ալ օրինակած Պաթի
կողմէ, 15 տարեկանին։

Լուսաբան է կըզնոսար Վանիկ
Ստաւրոյեան։ Լուսաբան է նոյնպէս Փրե-
լիտ ու Թիւրք լայնիւր, Թուրքիա եւ
Թիւրք։

×

ՆՈՐ ԱՌԱՋԱՐԱՆ

Աղուրանի գերատեղի կըրնին մէջ
նոր առաջարկը կը կատարուեն։ Շիր-
անի օրը շատ մալուր է եւ Եւրոպ ալ
րուսական յաղակներէն ունի։ Այս տա-
րի, Ջարիքանիկան հաստատուելու արժա-
տան 2000է աւելի բաւուրները հարաւոր-
ութիւն պիտի ունենան հետ անցնելու
երեց արձակուրդը։

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ
ԱՊՐԻԼ
12
MERCREDI
12 AVRIL
1978

HARATCH
LE SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
Directrice : ARPİK MISSAKIAN
83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS
— Tél. : 770-86-60 — C.C.P. Paris 15069-82 E
Fondé en 1925 — 571027317 A R.C. PARIS

LE NUMERO 1,60 F

ՕՐԱԹՅՈՒՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
Ֆոնդատու : SCHAVARCH MISSAKIAN

ԲԱՅԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
Տար. 200 ֆ. Կիցապատ 110 ֆ.
Արտասահման Տար. 230 ֆ. հատը 1 ֆ. 60

50ԳՍ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 14-096

50ԳՍ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 14-096

53* ANNÉE — N° 14.096

ՕՐՈՒՆԵ ԻՍՏԳԸ

ՊՈԼՍՈՑ ՄԵՋ

297,500ԵԼ ԻՆՉ ՈՐ ՅՈՍԵԿ Է

Գրագե ամսուր խորհին թէ տարբերակ
կողմերից ենք եւ միշտ՝ զգուշ : Ի՞նչո՞ւ
ենք, երբ օտար մամուլն ու իշխանուն
— քրիստոնէ չեն դարձել մեզմով, բայց
սակ՝ զգուշ, երբ — յանկարծ — կը
դադրեն :

Մեզ, այս Հաստատութիւն միջոցին, ան-
ցումը, արթնանք ֆրանսերէն կարգ մը
թիւթեր, որոնք լայն տեղ առին մեր
Հայաստան : Զառանկէ կեն, մանա-
ւան, երկու թիւթեր, որոնք ընդհան-
րապէս որեւէ պատճառ չունին նոյն երբ-
շխման հետ կապուելու, այսինքն՝ Լի-
պիտանի եւ Օնան :

Եւսի ծաղայեղ-մանի եւ յեղափոխական
կայրապետին էր, որ Մարտ 31-ի թի-
ւին էէ, ամբողջ էլ մը կը նուիրէր Հայ-
աստանի զինուորականներ, ծանրանալով
որոնք ծաղայեղ էր եւ ծաղայեղին դասը :
Երբորդեան կայրէ, Տակիթ կերպով
էլ իշխողը Հայոց պատմութիւնն ու
այն. Զարթոյթ, բայց բուն միտք-բանին
այլ էր : Թողութեան տուն տուն Եւ-
րոպայի մը, որ Երեւան դասը է
կրպատ տալու Մանկավարժական Հաստա-
տութիւնը եւ վերադարձը է դպրոցին
փաստաթղթերով : Զարի, հրապարակ-
ած այդ փաստաթղթերուն թուանակը
թիւթերին երկու հոգի երեւանի մէջ
Լեւոնիկ խորհրդի անդամ մերկայէր :
Անը են : Անուանք տարբերակ դասը, որ
հակադարձաբան կայրապետին, այն-
քան իշխողին է՝ Երբ անընդհանրա-
պէս խորհրդին Բաժնէն էլ խմբին Մարտի-
նի Մի. Եւսի, երբեք վերադարձին կը
հասնէին Բաժնէն իշխողին Բաժնէն իշխողին
էլ անհանգիստիւ իրարմէն կպրը-
նէին...

Հայաստանիս նոյն է ցարկոր է՝ Եւ
դարձ Օնան, որ շատ մասունք կը թուի
մեր ընտանեացի, Հայ անկողին
է Երեւան տեղում էր եւս անդադարեալ
այս հարցին, որ ըլլալով հանդերձ ան-
սպասելի քաղաքականութիւն — անկողին
վարչապետ է — չէր բարեկարգութիւն
տալ մեր պատասխանատուութիւնը :
Եւսիդերի որ մեզը շատ ենք եւ կը սի-
նակէ Հայաստանի ծախքը : Ե՞րբ ամեն
պէր, Հայաստանի մէջ, առաւանակ դրա-
քը է՝ Կիւսիսը եւ հայի. դպրոց մը կը
կարգէ, կը հիմնակէ պարագայիս որ Հայ-
աստանի Հայրեն կը նախընտրեն իրենց
քաղաքները առաւանակ դպրոցը գրեթէ
էլ ուղեւ առաւանակ նոր դպրոցը պահանջ
կազմէ : Այս մը զար, շատ հին ցուէ, է՝
որ սպիտակ էր քաղաքներ Օնանը, որ-
քան Հայաստանի անկողիններ կը շա-
ղաքուէ... Ձիւնապատ : Արցաք, Երեւան,
Երեւան, երեւան եւս որ Ձիւնապատ այլ
եղանակ էր դպրոցին եւ Երեւանի լոյսովի-
րեալ աշխարհիս նախընտրէր, պարզապէս
չէր կայանակ իրարմէն, որ կը պահ-
անէ 150 տարին էլ վեր Հայաստանի
դպրոց...

Գրագե է, որ երբ միջոցադրին մամուլ
կը մամուլի գործադրութիւններ կը
կազմակերպեն նման խորհուրդ, եւ ծաղայեղ
ու թէ Հայաստան, այլ կրնայ ցանապէս
լաւանդին, եւ տարբերակ քաղաքներին
դիմէ ըլլալ մեր կողմէ, տարբերակ
թիւթերին ունենալ եւս որեւէ կամ յա-
նալ որ մեզմով դպրոցին, որդիներն մեր
դպրոց արդար է եւս ապա անկողին իսկ
քաղաքային է, քանի որ այս նոյն մամուլը

ԿԵՐԿՈՐ ՈՐԴԱՐԱԿԱՆ ԱՆՊԱՐՏ ՄԱՐԶԱԿՈՒՄՈՒՄ Է

Վժիռն ԱՌԱՋ, ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է՝
« ՀԱՏ ՍԻՐԵՏԻ ԹՈՒՐԿԻՍԻՍ ԱՌ-
ԹՈՒՐԿԵՐԸ, ԲՈՒՐՎ ԿԵՐԿՈՐՈՒՄ-
ՆԵՐԻ ԱՆՀԱՐՄԱՆ ԵՆ »

Ապրիլ 7-ին Գրագու Գրագուական Երբ Առ-
նալը պիտի Երբ Գրագու Ուրբագուական
վճիռն : Բայց դասաւարտութեան վճիռն
նիտան արդէն (տես «Հաստատ» Մարտ
11-12) կը պարզուէր թէ Ուրբագուական
Հաստատը անդադար արձակուի, թէ կը
մահապատիւ ուզող ալ կար...

Ուրբագու, Ուրբագու, Ապրիլ 7-ին, Գրագու
Երբ պատմութիւնը Երբ Առնալը եւս —
պարտ արձակուի Գրագու Ուրբագուական, որ
անդադարեալ կը թէ Թուրքիա կեան է հայի
Պատմութիւնը մը հիմնական համար,
քոյն ալ հայի. դպրոցի գաղտնիք էր :

Դասաւարտութեան վճիռն արդէն, Գրագու
Ուրբագուական յայտարարութիւն — «Թուր-
քիայ Պատմութիւնը շատ մեծ է : Այս ոգի
ուրբ կը բաւէ Թուրքիայի գաղտնիքը : Եւս
սիրելի Թուրքիայ, եւ Թուրքիայ : Ամեն
անգը քաղաքականութեան վերաբերած դպրոց :
Բայց վերաբերաները անհիմն են : Երբեք
գրագուական կեան, անոնք են, որեւէ
յայտարարութիւն :

Արձակուի վճիռը լաւեւն եւս, Ուրբագու
անկողին լաւն լաւն է որ անդադար-
եւն ենք անոնք ալ յայտարարութիւն է :
Թուրքիայ մէջ բաւելու բուն նշանակա-
լիքները անդադարեւն կայ : Թուրքի օրեւն
նիտան հանդէպ ունենալ յայտարարութիւն
նշանակալիքն : Եւսիդերի կեան :

Դեռ, Ապրիլ 8-ին Տիւնիս թիւթին ալ
խորհուրդ էր — «ԹՈՒՐԿԻՍԻՍ ԱՌ-
ԹՈՒՐԿԵՐԸ, ԵՆ ԳՐԱՐԻ ԸՆԴՈՐ ՈՐԴԱՐԱ-
ԿԱՆ, ՅԱՅՏԱՆԵՐ ԹԻ ԹՈՒՐԿԻՍ ԱՆՀԱՐՄԱՆ
ՄԷ ՀԱՏ ՊԵՏԱՄ ԱՌԱՐՈՒՄԱՆ, ԲԱՅՈՐ ԳՐԱՐԻ
ՓԱՆՏԱՆԱՅ ԵՐԱՐԵՐԸ ԵՐ ԳՐԵ ԹԻ Ուրբագու-
ական խորհուրդին է իրեն որ հերթին թէ
Թուրքի արդէն լաւ են անկողին անոնք —
նալ...

Ի հարկին, Դասաւարտութեան այս
վճիռն նիտան մահապատիւներին
կատարեալ յետադրին, բայց այժմէն կը
ընտել հաստատուն, ինչ որ այս պատմու-
թեան վճիռն իսկ անկողին էր որ այս
բարեւոր ուրբ լաւն էին կրնայ մահապա-
տիւն էին է թուրքական քաղաքներին :

շատ անկողին միտ է, երբ հարցը էր վի-
րաբեր մեր յայտարարութեան դպրոց՝ որ
արեւմտահայ դպրոց է : Հայաստանի ՀՀ-
պրոցը, մեզին չէ որ պիտի ուրանան, ոչ
այլ բանը որ Հայ Գրագուական Հայ Հայ-
Հայաստանի կամ Սիւնիկի մէջ : Բայց դի-
մանք որ մեր դպրոց կրնայ լաւեւն միտին
այս օրը, երբ մեզմով դպրոցներին
միտին կամ միտին շահերն եւ մեր շա-
հեր իրարմէն հանդէպին : Միտին այլ, նման
անդադարեւն կը ծաղայեղ միտին ու միտին
հաստատուն, ինչ որ շատակ է, շահերն
համար, որոնք ոչ մէկ կապ ունին միտին
Հայաստանի :

ՕՐՈՒՆԵ ԴԵՊՔԵՐԸ

ԹՈՒՐԿԻՍԻՍ
ՆԵՐԿԵՐ ՏԱՐԿԱՊԸ

ՄԱՀԱՓՈՐԵՆԵՐԸ ՁԵՆ ԴԱՐԿՈՐ

Կապակ լիպ, որ դիւանագիտական
գիտելի մը ինչիս թաւական դրծ տե-
սալ որ երկրին է նշաւտ բայց շեքին
հակադար լիպ ցարդ չէ կըցած անիշխա-
նական միտնորար մեղմացին ոչ ալ վերել
տալ խոսովութեան եւ թաղմապատմույ
մահապատմութիւն :

Ամէլ իրկուն, Գրագու իրաւարանական
Համարարանի փրոքիստներին, Սե-
վէթ Թուրքի, Ծանոթ էր ծախ հակա-
նիտան համար, յարձակուն ենթարկուած
է եւ ծանորէն վերադարձուած կը տուն
էլ վերադարձուած : Երեւանի անցանակ
նիտել ունենալ էր գիտնորական Արցա-
քաղաքականութեան հետ պատմութեան
է պարագայութեան նիտելն, բայց
այս վճիռն ընտել ըլլալով, կրնէ
դասաւոր կը անդադարեալ դասաւորան
տալն եւ անդադար արձակուի : Դեռ
երեւան շարք տալով էր, որ Արցաքին
մէջ կը պատմութիւն դասաւորութիւն էր
Ծանորէն կը Ծանորէն, ինչուան է թէ
Արցաքին մէջ ուրբ դասաւորութիւն ալ
Ծանորէն կը վերադարձուի կը կոյն
էլ քաղաքականութեան աշխիւ աշխիւ : Մանտի թիւ-
թիւցը կրնէ նաեւ թէ այսին հայրեն
Հայաստանութեան անոնք պատմութիւն
կայ յայտարարութիւն :

Արց, որ ընդդիմադրէ է հիմա, կը մե-
ղակ կապակութիւն, որ փախուտ
քաղաքականութիւն մը կը վարէ ՀՀ —
մայրաքաղաք անիշխանութեան զգմ, ծախ
լաւանակներն ալ դիւան է եւ չեն հա-
կարար թէ ինչու՝ Երեւանի վճիռն կը
վարանին դրծին անցանակ համար :

ՔԱՆԻ ՄԵ ՏՈՒՄ

ԱՐԱՐԻՍ ԵՆՎԵՆԿՈ, 48 տարեկան որ
Խորհ. Միութեան դեպուտէն է ՄԱԿ մօտ
ստորութիւն է վեր եւ հիւր տարի է նաեւ
ՄԱԿ ընդհ. ենթաբաժնիներին մէջ,
որոշած է Մոսկու վերադարձուի, ու-
րոշեալն արտակարգութեան ընդհ.
կը կապակութիւն հետ : Ծաղ քաղա-
քական պատասխան է ուղարկ Ուրբագու-
անէ : Կինն եւ գաղաքներ վերելք վի-
րադարձու են : Ինչ շատ կարեւոր ան-
ժաղաքներին մը կը նիտան, նոյնին
հիւանդէ թէ մը Երբ կրնայ Գրագու
նիտել անցանակ :

ԱՐԱՐԻՍԻ մէջ 18 հոգի մերկայաւորած
են վճիռն օրերն : Այս անգը Հայաստան
պատմութեան նախապէս յայտարարութիւն
է թէ Հայաստանի վճիռն է անցանակ
Հայաստանը որեւէ կապակութիւն, որ
կը փորձէ անիշխանութիւն կամ արտա-
ք միտնորար մը անցանակ կրնէին մէջ :
Երեւանի վճիռն 15 տարեկան
քաղաքականութեան դասաւորութիւն
Լուրման, որ արտաստանած է որ Երբ

ԵՐԵՎԱՆ ԵՎ ՓԵՐՏԻՋ ՀԵՐԵՎԱՆԻՍ

ԵՐԵՎԱՆ (Ամբիգիւր, Մարտ 28-31)

ՀԻՆ
ԱՐԶԵՆՏԱՆԻՍ ԿԵՐԱՆԿԵՆԻԱՆՈՒՄ

Երեւանի ծաղայեղ գործաւորն քան —
ուրբերէն Թ. Երբագուական է Բայրդը —
գաղան վարքութիւն է կրնալ մեղմ ծաղ —
է, իր պատմութեան դրուածքն պիտի —
նիտան եւ դարձանալ անդադարեւն հա-
մար : 80 վարքաներ եւս դիւանաւոր
են զանազան մարքեր նիտ Հայաստան
նիտարքիւր միտութեան Բայրդական
անդադարեւն յանձնարարութիւն կրնէ :

Արցին երկու տարեկան, ծնորհ
այս ընդդիմ Բայրդաներն, 160 վար —
պիտան է յայտ կեան են, յայտարար-
մանարքիւր, անկողին եւ փաշոյ փա —
քաղաքներին, դարձանալութեան,
Ծանոթին հիւանդէ, անկողին
Բայրդաներն : Երբագուական գործեր
յայտարարութիւն, դարձանալութեան հա-
մար մեծ օրտաւարութիւն կը ներկայա-
ցեն : Երբագուական Բայրդան ալ յա —
տակ ցուցանալու են կը կապակութիւն :

Նոյն է օտար Պատմութեան մը Խորհ. Մի-
ութեան զէմ Բայրդան գործունէն —
թիւն արեւելու :

ԹԱՐԻՍԻՍ մէջ երկու հարկեր հարցը
Հայի հայաւորան է կը նախապէս Բայրդը
Ծանորէն ցուց ընտել համար : Եւսիդեր —
պիտան այս արքիւն մեծ մը ալ խոսած
է, արքիւրական ընտելն եւ երբագուական
մայրքին կողմ Ծանորէն, ինչուան է թէ
Արցին կողմ երբագուական օրեւն
նիտան, ինչուան է 1945-ին (Նո-
յնին 45-ին պարագային Արցին մէջ
գրագուական Խորհ. Միութեան, Բայրդը
գրագուական Զարագուական հայաւորան է
բուն պատմութեան ընտել համարան-
նալութիւն : Խորհ. դրքերը ընտել անով
եւս կրնան են : Կարգաւորութեան հա-
մար երկրին մէջ կողմ խոսովութիւն
անիշխանութեան գործին է քանի շալ
մէկ օտար Պատմութեան, Արեւմտեան թէ
Արցին կրնէ լաւ ունի որ Գրագուական
գաղտնիքն :

ՊԵՐՏԻՋ ՄԵՆԱՐԿԱՆՈՒՄՈՒՄՈՒՄ պա-
տան Գրագու, որ անաւանութիւն
էր ամալ մը անալ, մեղմ է երբ
արքին անաւանութիւն ընէ եւս, իրեն
Հայաստան անոնք վճիռն անաւան —
գաղտնի անալ :

ԱՐԱՐԻՍ մամուլն է Համարարան —
ին Դասաւորան մէկ պատմութիւններ
դասաւորութեան ՄԷ. Կատարութիւն : Լա-
ւանդութիւն արքիւրական Համարան,
Թուրքի կը յուսալ մեղմ ծաղ 350 միլիոն
տարար վարք մը, որ կը թաղուի նա-
խապէս յայտարարութեան 587 միլիոն տալ —
ին փայլ :

ԹՈՒՐԿԻՍԻՍ մէջ, որ կը շարունակուի
Բայրդը գործաւորութիւն դիւանոր դիւ-
անութեան դասաւորութիւն, անաւանութիւն
եւս պատմութեան է Երեւանի խոսով-
ութիւն : Բայրդը պատմութեան է պատմութեան է իր
տան անալ, անաւանութիւն կրնէ :

ՄԱՐԿԱՆ ցուց մը կը արձակէ Երբագու :
Ծաղայեղութեան Երբագուական կը ծաղէ եւ
Երբագուական գաղտնիքն ինչու է :

«ԵՐԱՆ»

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

ՏԵՄԻՆ — Տէր և Տէկին Ղազարեան, գաւառիկներ ու բռնակը կը ծանուցանեն թէ Հոգեհանգիստեան պատահել կ'աւարտուի, այս կերպիկ, Ապրիլ 16, առտու — Կան Տէկինի Ս. Աստուածածին եկեղեցին իրենց ժօր, մեծ-ժօր եւ նախիկ՝

ՀՈԳՈ ՊՈԼՈՍԵԱՆԻ

(ճննալ Բարսեղեան, Մշեղի) մասնաւոր քառասունքին առիթի: Բ գիտութիւն ոգրացեալին իշխաաւոր յարդողեանն:

×

Պր. Սիմոն Թադեւսեան եւ զաւակները, Երուանդ Շիմշեղեան, Տէր և Տէկին Վիգոր Օրելովսիի եւ զաւակը, Շաշեան, Գրիգորեան եւ Կիրիւնեան ընտանիքները եւ բոլոր ընտանիկան պարագաները կը ծանուցանեն թէ Հոգեհանգիստեան պատահել կ'աւարտուի իրենց ժօր, մեծ-ժօր, զրոյժ, Հորացարգէ եւ աղապիսանի՝

ՎԵՐԺԻՆ ԹԱՄԻՂԵԱՆԻ

(ճն. Երեմիան, Կիսարի) 10 Մարտ, 1906 մեծած Յուն. 28, 1978) իշխաաւոր, Ապրիլ 16, Կիրակի ժամը 11ին, Փարսիկ Ս. Յովհ. Մկրտիկ եկեղեցւոյ մէջ:

Հաղորդեալին իշխաաւոր յարդողեանին կը խնդրուի ներգրալ գտնուիլ:

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԴԱՀԱՏԱԿՈՅ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ ՊՈՄՈՐԻ ՄԵՋ

Ապրիլ 16, Կիրակի օր, Պոստի Ս. Գր. Լուսաւորէի եկեղեցւոյ մէջ տեղի կ'ունենայ Հոգեհանգիստի մասնաւոր պատահել իշխաաւոր 1915ի եղեղեղի նահապետներուն: Իր պատարագէ եւ կը քարոզէ՝ ՄԱՀԱՐ ԲՆԵՆ. ՆԱՀԱՐԵԱՆ

ՅՈՒՇԱՆՏԵՐ

ԿԱՊ. ԽԱՅԻՄ ՄԵՋ-Մօրիկ վարդապետներ ընդ. Ժողովի կը հրաւիրեն բոլոր ընտանիքները, Երուանդ Տէր Սիմոն 17, ժամը 14-30ին Տէկին Թադեւսեան Վարդապետին ընտանիքը (Խոր տը Ժողով): Կը խնդրուի ներգրալ գտնուիլ:

×

ԹԱՄԻՂԵԱՆ ԸՆԴՆ. ԺՈՂՈՎ

ՍԵՆԻՍ Անթուանի Ս. Թադեւսեան եկեղեցւոյ Թադեւսեանները ընդ. Ժողովի կը հրաւիրեն բոլոր ներքին տեղի Թադեւսեանները, Ապրիլ 16, Կիրակի կողմ ժամը 3ին եկեղեցւոյ մէջ, ուր Թադեւսեանները պիտի տայ իր շորք տարուան պաշտօնաւարդութեան նիւթեան եւ քարոզական հաշտութեան: Ժողովին պիտի ընտրուի յանձնախումբ եւ յաւանդակ ընտրութեանները կատարելու շամբ: Ինչ որ ալ ըլլայ ներկայութեան թիւը, Ժողովը օրինաւոր կը շամարուի: Ժողովին տըրուած որոշումը ընդգրկուի ի գործուի:

ԸՆԴՆ. ԺՈՂՈՎ

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՅԻՄ Իսիկ մասնաւոր ընդհանուր Ժողովի կը հրաւիրեն բոլոր տնտեսականները Ապրիլ 14, Ուրբաթ Իսիկին ժամը 20-30ին, Իսիկ Մշակույթի Տունը 45 հիւ տը Սէ Գեղեցիկ: Օրակարգը՝ պատգամաւորական ընտրութեան: Բոլոր իրեն կարգաւորուին տնտեսական չի:

×

ՀԱՄԱՆԱԲԵՐԴՅՈՒՆԻՄ ՄԻՈՒՆԻՍ Մարտի 16 ժամանակները ընդ. անդամական Ժողովը Կիրակի, Ապրիլ 16, առտու — Կան ժամը 9ին, տնտեսական հաշտութեան: Օրակարգը տեղեւոր ժողով:

« ԵՐԵՎԱՆ »

ԲԱՐԳԱՆԱՀԱՆԳԻՍ ԶԱՄԱՐ

ՏԻՈՒՄԵՆՈՐԳ — Յուլի Տէր-Յարութեան իր ժօր մասնաւոր առիթի 200 կերտնական մարդ կը նուիրէ Երուանդին:

×

ԼՈՐԻ — Տիրարն Զեքեան 100 Քր. կը նուիրէ իր սիրելի զաւակներին:

×

ՆԻՍ — Տէկին Ս. Զաւեն Նալբանդեանի վարդապետի մասնաւոր առիթի (Արթիկ) 50 Քր. կը նուիրէ զաւակներին:

×

ՄԱՐՏԻՆ — Տէկին Մարի Արքունեան 50 Քր. կը նուիրէ իր անուանի Սուրբ Արքունեանին իշխաաւորին:

×

ՄԱՐՏԻՆ — Սէն Ժորժի Թադեւսեան — Նուրիկ 100 Քր. կը նուիրէ Զաւակներին առիթի:

UNION GENERALE ARMENIENNE DE BIENFAISANCE SECTION CULTURELLE 33, Cours Pierre Puget, 13006 Marseille Présente... Samedi 15 Avril à 21 heures

MESROP MACHTOTS

Savant et homme d'action Une conférence de: JEAN - PIERRE MAHE Professeur d'arménien à l'Institut National des Langues et Civilisations Orientales GERARD PAMBOUKDJIAN de Toulon a eu l'extrême gentillesse de prêter quelques toiles qui seront exposées ce jour là dans notre salle.

ՅՈՒՇԱՐԶԱՆԻ ԲԱՅՈՒՄ

PERE - LACHAISE

Պաշտօնային եւ Ազատութեան շամբ մեծած Հայ ռազմիկներու իշխաաւորին հաղուցում յաշտարանի ռազմային կ'աւարտուի Շարաֆ, Ապրիլ 15, ժ. 15ին

sous la présidence effective de Mr.

ALAIN POHER

(Président du Sénat)

Հոգեհանգիստեան արարողութիւնը կը կատարուի Կաթ. Պատուեալ ՍԵՆԱՆԻՍ ԱՐԲ. ՄԱՀԱՐԵԱՆԻ Բոլորը կը հրաւիրեն իտանգիստ ներկայ ըլլալու այս հանդիսութեան: Բաղդիկներէ կը խնդրուի ներկայ ըլլալ իրենց զաւակներով: 2. Բարսեղ. կը միկին (ձիւ օրտնադրումը Բարսեղ քաղաքապետութեան կողմէ) Իսիկ Ս. Աստուածածին եկեղեցին եւ Փարսիկ հիւանդանոցին:

ԼՈՐԻ ՏԵՄԱԻ

ՓՈՐԻ ՀԱՅԻՐԻ ՄԻՄ-ՀԱՅԻՐԻ ԳԻՒԴ ԳԻՒ-ԴԱՐԱՆԻՍ ԳԱՍՄՈՒԹԻՐԻՆ

Մարգարանի եւ Ամասիայ մասին կարգ մը ծանօթութիւններով: Կը ծախուին Բարսեղեան գրատունը 9, Rue de Trévis, 75009 Paris Հ. Մամուլեանի գրատունը 51, Rue Monsieur le Prince 75006 Paris եւ հոգեհանգիստի մօտ՝ Baravian 34, Ave Carpeaux 95400 Arnouville les Gonesse

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ

ԴԱՍԱԽՈՒՄԻՐԻՆ

Խիսի եկեղեցւոյ ներառարար Յանն — Խիսիայի Խիսիայի կարգաւորութեան կը հրաւիրեն իրենց զաւակներով: Կը խոսի ՏՈՐԲ. ՄԵՆԱՐԿ ԲԱՄԱՆԵԱՆ Կիրակի, Ապրիլ 16, ժամը 16ին, Խիսի Հայ եկեղեցւոյ « Խորհրդի Ժողովեան » մարտնչային կերպովին մէջ, 6, Արթիկ Կարգին:

ՄՈՒՏԻԿ ԱԶԱՆ Է

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ

ՀԵՆՈՒՄԱՐԻՑ ԵՐԻՍ ԶԱՐԻՄԱՐԴԸ

ՄԱՐՏԻՆԻ ՄԵՋ

ՀԱՆԻՒՍ - ՃԱՇ

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Նախաձեռնութեան Միութեան Կեր. Վարդապետ, մասնաւորութեան Կեր. Կեր. մասնաւորութեան:

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ
ՏՈՒՔԹ. ՍՈՌԻԷՆ
ՍՈՒԼԱԲԱՆԻ

ԿԱՌՈՂԿՈՍԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ
ՄԵՆԻ ՏԱՆԻ ԿՈՒԿՈՑ
ԱՌՈՂԻՍԱՆ, ԼԻՌԱՆԻ

« ԾԱՆԻՒ ԶԳԵԶ... »

ԿԱՆՈՐԱԲԱՆ ՀԱՅ ԿԵՐԵՆԻՈՑ
ՀՈՐԻՏԻՈՐ ԵՒ ՄԵԿՈՆԻՐԱՅԻՆ
ՃԱՌԱՆԿՈՒԹԵԱՆ

(26 Հոկտ. 1977 — 8 Փետր. 1978)

ԱՄՓՈՓ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

(Գ. և վերջին մաս)

Ռուսիա կարելի է այս օրոյին յատկո-
րէն տեսնել, խոր է միջոց ծագւել և
անհաշիւ են հոգեւոր և մասսոր կարե-
ներ մեր մոլորութիւնը դասակրեւոյ:
Միայն գալիք ամսինքն ու տարինը
կրանք ըսել, թէ ներկայացուած այս գե-
ղեկն ստույգներն ու ծրարները որ-
քանով կարելի պիտի ըլլայ կողորձել
Նորին Ս. Օծուխին Տ. Տ. Սորէն Ա. Կո-
րուելին Բ. Արմուշիկ Կաթողիկոսին
խնայուն հարգապարտեանց և անկողի
Հաճութեան շնորհիւ, Մեծի Տանի Կիլիկիոյ
Կաթողիկոսն անդամակցութեամբ անուշա-
կան նուիրումով, զանազան շարքերու և
մասնաճիւղերու երկնեցեայ դասակրեւոյն
ցոյցարժան հաստատել և միասնակեան
հիշրելով: Մենք այդ, անկողիքի գանձիւն
այս շարքերէ մեր մասնաւոր խորհրդա-
մասնին ինքի դարձնել այսպէս, կը բա-
նաստանք լոկ կատարելով հետեւեալ
հաստատումները —

« Հայ եկեղեցեայ եպիսկոպոսն ու մշակա-
րային մագանդութեամբ դարձեալք էին
կանոնադր կերպով հետեւած անձերու
կրօնք արտաշայտուած դիմաւանդել և
նկատուիլեան այս խաղերը, ինչպէս
նաեւ կատարուած ստույգներն ու թե-
լաբարութիւններ լուսեցան մեծ հետա-
քրդութեամբ և ուշադրութեամբ, զանի
անոց նաեւ առեւ շարժանքներն ու
մասնազոյններն լաւմար իրենց որպէս
անկողիք ունենէ « դարձեալքն էին մէկ
սեղ գրած, դաստիարակ և յաւանք
Գաբրիէլ Բ. Արմուշիկ Կաթողիկոսի
անկողի խաղերն էին արժանաւոր նե-
րկեր: Արտաշայտուած կարծեմքներն
և ներկայացուած ծրարները նաեւ մեծա-
պէս օգտակար եղան ճանաչումը մեր

աննաշարանին: Ամուսնացած էր և չար
երեւ պիտի ընտրէ:

Տղթ. Ստաբիկի կը պատկանէր այն
սերունդին՝ որ Վանէն սիլեզիւ մընէ
իրենց վերին շունչը ստացած են չար-
նիքի սիրով և իր մոլորութիւնը ծառա-
կելու արժանի կամով:

Գաբրիէլ իր յիշատակին:

պի Կորնի զարդակ կողմերը:

Ճանապարհը թաղ էր, դարձանային
ծանր: Երբեքուր էին, էին իր ստակա-
ցող ժանդարմ Անձերիցը պարտը լանկեր
էր իւրակ ամէն տեղ: Զիլ Զաքարը լայն-
թափ ոտքերը չիկաղարկել էր քննել մէկ:
Գիտած էին պապան: Խաղերը արդիւնած
էր:

×

Գործը թաղանիկն ուղեղին տակ փոռել
էր Գիւրգիսի, թնոց դարձ: Հորը ստեղծ
էր ճանք կոչելիկին չարութեանը: Զիլ
Զաքարը դիմում չիկաղարկել էր պատմին
ոտարեմունքը աստե՛ղ ձեկն կոտորելու նեւ:
Ինչու՞, իրենց ի՞նչ յանցանք ունեն Անտ-
ժայ, մարդկանց կամ այս աշխարհին
նկատուի: Գործը պիտի են իրենց համար
անմասնաւոր ծառայութեանը Արցաղ և
կոտորել տանին, ուրում են՝ հայ փորե-
ւոյ, կամ թաւ շալկերն ու կը կատարեն
անարտաշայտ: Երբեքուր են տալիս են
ժողովին չարերն ու ստաբիկը, ան-
արտաշայտ ամուսն են իրենց խաղը,
քարեղէն ծանր է: Իրենց կրնա կող են
այս երեքի տեղերն ու իշխանութեան հա-
մար, որ պաշտը կրնա կող իր մորթի:
Զիլ Զաքարը թաղում, շարժում էր

ունկողիքներուն կրած սպառնալիքներն-
ըր և ցոյցարկեալ հակադրեցութիւնը
արտած զատակարարութիւններով, ապա
կեան խորացնելու մեր մէկ այն հա-
մարումը, թէ դաստիարակ այս շարքը
հաստատ էր իմաստական նպատակով:
Աստիճիկ չէրթին արհեստացած կը կամ
կարծարած արդիւնք հետաքրքիր —
իրեն և անկողի ցանկութիւնը՝ ստակը
շաղկով ճանաչումը մեր պատկանեալ եկե-
ղեցեայ լայնարարներն անցնել ու աս-
տիճան ներկան, անոր մեղք փառալի թո-
ղած հոգեւոր և մշակութային հաստատու-
թիւնները:

Երբեքուր, այս դասերեսացը գեղեցիկ
պատեհութիւնը ընծայած էր, նոր մզով
էր ստան էր թուրին հաստարար մաս-
նեւոյ, խորհրդանշելու, թէ ինչպէս կա-
րելի էր մեր եկեղեցեայ անդամակցութիւ-
նը կը « աստեղական » և « սովորներն »
նաեւ » լինակէն դուրս ընկելով վերա-
նէլ զայն ամէկ զիտակցական և զորմով
մասնազոյններն մեր մեր եկեղեցեայ
կեանքին մէկ:

Երբեքուր, ան զմէկ մեր արժեքներուն և
թերութեանց մէկ էին մեր անկողի գիտա-
կից զարմանք ըլլալով, նաեւ խորա-
ցացած էր մեր մէկ սիրով, նախաձեռ-
նութեան և նուիրումի որին մեր
պատկանեալ եկեղեցեայ ճանդեղ, ի վեր-
ջի կարեւոր զայն վերաբերու. համար
էր հոգեւոր, մասին և ապալանք ճըր-
տանքներուն յարգելով տաղով և մեր ան-
հաստակուն ու ցեղային ստեղծութիւնը
պահպանող և զարգացնող հաստատու-
թիւն մը:

Դասերեսացը մարէլ Հայր Սուրբը կա-
տարուած թուր արտաշայտութեանց հա-
մար իր խորին շնորհակալութիւններով
յայտնէ ետք, դասախոսութեանց ամ —
րազը շարքին ներկայ եղած անձերն թե-
ւեկ մասին տուաւ հետեւեալ հետաքրքիր
ան ներկայութիւնները:

— Ասէի զան ինքն իմարի անձեր ներ-
կայ եղած են դանդաղ աստիճանով տար-
բեր դասախոսութեանց:

— Ստեղծել չուր իմարի երթամուս-
նիկիցով անձեր կանոնադրական հետեւած
են թիւով տարբեր կամ անկողի դասախոսու-
թեանց, իսկ վարժարանները անձեր ոչ
մէկ թաղանկութիւն արձանագրած են:

— Բազմա նուիրում և ներկայի ետք,
խորաքննելով դասախոսութեան ներկայ
եղած են ամէնէն զիւր իմարի արժանի
և ամէնէն շատ չուր իմարի իմարի ար-
տում անձեր:

— Դասերեսացը փակում երկուդին
ներկայ էին չուր երեք իմարի անձեր:
Անոնցմէ տարբեր և ստակը թիւով դասա-
խոսութեանց ներկայ երկուդին նկատ-
ուելով դասերեսացը կանոնադրական
հետեւած անձեր, մեր խոստանքին համա-
մար այդ երկուդ ստացան, զի հաստա-
տութիւն և ի գիտախոսութիւն, մասնա-
կողի պատրաստուած գեղարուի վկայա-
գիր:

Ապա Գորին վարժապետ իր շնորհա —

կալութիւնները յայտնեց ամէն անոց, ու-
րոնք իրենց սերտագործ մասնակցութեան
են ընթած ծառայութիւններով իմաստա-
կանացին իր անակողի մէկ եղակի և
ստակով փորձ էր եղող այս անձնակրին
յաղտութեամբ պատկերանշան:

Ի մասնաւոր շնորհակալութիւն յայտ-
նեցեալ եկեղեցական, աշխարհական,
չայ թէ օտար դասախոսներուն և դասա-
խոսութիւններուն, նաեւ Օր. Շահադարե-
տին, որ Վերջուրի էջերին կանոնադրա-
պէս արձանագրող հանդիպացաւ իւրաքան-
չիւր դասախոսական երկուդին և այդ կեր-
պով լայնամարիւր այլ անձերու կարելի
լարմունք ձեւով մը « հետեւելու այս ան-
սերմեցողի, ըլլան անոնք իրանանի մէկ
թէ այլուր:

Վարչական և այլ գործերու օգնած ըլ-
լաւուն համար շնորհակալութիւն յայտ-
նեցեալ: Պարտեւ առաջ զանազան Յովհան-
նէսեան, Օր. Սարգիս Չարյանին, ի
մարտակից չարքերին, արտախոսու-
թեան, զանազաններուն, կաթողիկոսն —
քանի Շարժակի երգչախումբի անդամ —
ներսուն և անդամ Եսէններուն, յատկապէս
Միշէ Մանուկեանին և Թորգոմ Ջա-
նախին: Սուրբ և ամէնէն անկողի մեծ շնոր-
հակութիւններ լայնակի վերին շարքը —
Թաղեկին հետեւողներուն, որոնք ամէկ Զո-
րեղեցեայ երկուդ յարանանք խաղա-
կութեամբ և մերով կեանք լինեցնելու
և կենդանացնելու մեր կաթողիկոսա-
րանը:

Վերջուրի Հազը. Հայր Սուրբը անձա-
պէս շնորհակալութիւն յայտնեց Գաբրի-
էլ Բ. Արմուշիկ Կաթողիկոսին՝ այս
հետեւին իր փառքի պատշաճ իրեն վրա-
ստանալ ըլլալուն համար և ի նկարագր, որ
չէր զատակարար այս շարքին համար
կատարէ իր վերին փառքին փառքը:

Հայրապետի իր խոր արտախոսութեան
յայտնեց նաեւ երկուդին համար: Ջըր-
մորէն դիմաւանդ թուր անձեր, որոնք
կարելի դարձանց էին դարձեալքներն
այս բաղադրիկ յաղտութեանը, թէ՛ մարէլ
Հայր Սուրբը, թէ՛ դասախոսներն,
թէ՛ անկողիքներն և թէ՛ անկողիքներն:
« Զիլայ կանմէկ մեծ անկողի գեղեցիկ և
վարժապետական արարած — ըսաւ ան — որ-
քան ինքնակամ և ինքնակամ լուսաւորում
երկուդին: Երբեքուր արարածը ստակը
իրենքին երբեքուր չիմանէ և ներկայացնէ
իմարի և անկողիքն արարի: Ներկայցնել
և Ազգին համար »:

Ապա ներկաները հրապարակեցան մաս —
նաեցին հրապարակ մզապատեմի մը, որ-
քին թաղանկեցան ու ամեն մեծագոյն
զեղուրուց, խաղա խաղ իրարու վերա-
պէս դիմար անկողի յաղտը դասախոսա-
կան շարքը թաղանկ երկուդին:

ԿՈՐԻՆԻ ԱՐԴ. ՊԱՅՆԵՆ
(Վարի դասերեսացի)

ԱՄԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԻՍՏԵՐ,
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԼԵՌՆԵՐ

ԱՄԱՆԱԿԱՆ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՐԿՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

2.

Փողոցով անցնելու Ձիլ Զաքարը նկա-
տեց երկուդին պատմին ոտարեմունքն և
բաշխելու երեքին բերել Կ: Պար-
էլ, հայտնեց և իրենց ինչ նախապաշխ-
նէր:

Բայ դատում նրանց թաղանկերին մասն
խաղերն ու իրարից գաղտնիքով՝ զրեցին դէ-

անկողի անասունին նման: Դիւրի ո՞ր և
ի՞նչ ու՞նէ ինչու՞...:

3.

Անձէն օրեր էին: Գիւրգիսները մեծա-
նասուն էին, խաղալը՝ անդառնալին խոր:
Յերենք անգամ անձամբ էր:

Իր ստեղծութեան հետ անապաշխ ուն-
եցեալու Օտման օճարէն: Գիւրգի մտաց
իրեն իր գիւրգի մտաց՝ Կիւրգի կեանքով,
Կիւրգի կը գիտած՝ աշխարհի հետ են
ու մարդարու կաթիւն, եւ՛ մեկնաւ, եւ՛
դասախոսարարութեան, եւ՛...:

Գիւրգի տակն է անցել մարդկայնութիւն
մասն օճարէն: Կուրգի կը արտէ՛ր: Բայց
լուր չիւր նաեւ պիտի արտաբանէ ինչ:
Գիւրգի քրքրուց, օճար լայն: Գիւրգի
ոտաց, խաղ եղաւ, թաղ և հանդարտ —
ուց, հաշտուց եղած չէր հետ:

Մտալով երկուդին էր: Կուրգի Չարյան
նորէն պաշխ ինչեղեց իր մէկ մտքին:

— Աղա՛ղ եմ գիտ Ձեզեզ, Հա՛րի Բար-
սեղ չէ՛քեզուր հեր: Եւ՛...

Պարէն պաշխ ինչէն Հա՛րի Բարսեղի Ա-
րտաշայտ: Միթէ՛ նրա համար է միջոցով
Ձեզեզ պիտի: Դէ, ինչու ոչ: Գաբրիէլ
նորէն յաղաղ և ուրեք երկուդին է, Աղա-
նին էլ նաեւքով, դաւանաւ, թաւաւ, յա-

փրկուելի: Նոյալը զարդանք հաղին է
գիտած: Դէ, դա էլ ըսական է անա՛ այս
արալիքի որքին նման, որ իրենց կատարել
է ինչում: Միշտ քննել էին հետ:

Պարէն պաշխ ինչեղեց Կուրգի
մէկ, զայնք արտալի և մեծ — խոսում
մաշկերով հանց թաւ: Այնուդ արդէն ի-
րեն էր պատմում ներսերն:

— Զանա միշտէն լուսաւոր չանում
Ձեզեզ, — Կուրգի ուրեք ինչ Պարէն ա-
ղաւ: — Նաեւ գիտէ ինչ:

Կուրգի Չարյան ինչեղեց թաղանկա-
րութեան:

— Այս Բարսեղը ինչէն չունենէ՛ վկայ
իմ գիտարարութեան: Հէնց որ միջոցով իմ
այս գիտելի պիտի օտարում են, խո —
նարանքներ են անում՝ թաւ լիակաւեն —
լով:

— Երանի՛ լէ՛ք, որ Բարսեղ ինչէն չունեն-
ալէք — ստաց Պարէն պաշխ — Երանք
Մուսանկերը երբեք Բիրտունը չէր,
զրեց ճիւղ եղաւ: Գամեկուն զէպ, զյուր
եղեղ, Կուրգի: Իմ ընթերցել թաւա իստ
սիր զիւրգարքին, մասնաւոր նրա աշխ-
րան:

ՄԵՐՈ ԽԱՆՁԱՐԻՆԱՆ

(49 — Տար.)

ՀՈԳԵՀԱՆԳՈՍ

ՏԵՄԵՐ — ՏԵՐ և ՏԵԼԻՆ Լազարյան, գաղափերն ու բռնեղը կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգրտան պաշտօն կը կատարուի, այս կերպի, Ապրիլ 16, առաւօտեան ՏԵԼԻՆԻ Ս. Աստուածածին եկեղեցին իրենց ժող, մեծ-թող և նախիրը:

ՇՈՂՈ ՂԱԶԱՐԻԱՆԻ
(ծննդո Գրեգորյան, Մշնիք)

մահուան քառասունեցին առթիւ:
Ի հիշատակ ողբացեալին յիշատակը յարգեցեալներուն:

ՇՆՈՐՀԱՎԱԼԻՔ

Այլի ՏԵԼԻՆ Արամի Թաղարեան, ՏԵՐ և ՏԵԼԻՆ Յարութիւն Թաղարեան և Գաւաղ, ՏԵՐ և ՏԵԼԻՆ Ժորաբ Գարանեան, ՏԵՐ և ՏԵԼԻՆ Երուսաղ Տէրփնեան, ՏԵՐ և ՏԵԼԻՆ Ժորաբ Լազարյան և Գաւաղ, Տէրփնեան ընտանիքները իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք անձամբ, ծաղկեպաղով, թէ նամակով քաղաքցիութիւն յայտնեցին իրենց զակին, երթոր, Ժորեղոր, քրոջ զակին և զարթիկին:

ԹԱՅԻՐ ԹԱՅԻՐԻԱՆԻ

մահուան տօնը առթիւ:

ՓՈԽԱՆ ԾԱՆԿԵՊԱԿԻ

ՏԵՐ և ՏԵԼԻՆ Կարապետ Գարեգեան, ԱժճԷ, ՏԵՐԵԱՆ Գուրգուրեան, Սեղա Գարեգեան 150 Քր. կը նուիրեն Ձ. Հ. Կապ. Սալի Գարեգի մահանշխարին, 150 Քր. Սամուէլ — Սուրբանան զարթուանքին իրենց կրօնաբ. Սեղալի Դաւաւա — Խաւի մահուան առթիւ (ստանալ ձեռնաշէն):

Ս. 50 Քր. իր սրբած ձեռնաշէնին:

ՏԵԼԻՆ Լաւարդ Սարգսեան Թաղար Թաղարեան մահուան առթիւ Ագիթիլի Ս. Պօղոս — Պետրոս եկեղեցին կը նուիրէ 100 Քր. (ստանալ ձեռնաշէն):

ՏԵԼԻՆ Ե. Իսկանդար կը նուիրէ 300 Քր. ի նպատակ Հայ Գաղթի Սալի Երուսաղեան կապին որ չնայ չնուրբան փոխան, փոխան ծաղկեպաղին, իր զարթուանքին ՏԵԼԻՆ Անի Պապայանի մահուան տօնը առթիւ: Նոյն նպատակին և նոյն տօնը առթիւ, փոխան ծաղկեպաղին, Պր. Լաւարդ Դաւիթեան կը նուիրէ 150:

Imprimé sur les Presses
du JOURNAL «HARATCHE»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris
Commissaire Paritaire : N° 55935

« Ե Լ Ե Լ Ե »

ԲԱՐԳԱՌԱՋԱՐԱՆ ԼԱՍԱՐ

ՄԱՐԻՆԵՆ — Պ. Արշաղ Պապայան ի զնաւատութիւն ձեռնաշէնի « Միտը և Արուստ 24 Թիւրեան 1000 Քր. կը նուիրէ:

ՓՈ — ՏԵԼԻՆ Ս. Պետրոս 100 Քր. : ԺԱՆԹԻՆ — Պ. Ետարը Լազարյան 50 Քր. : ԿՐԷՆՊԷՆ — ՏԵԼԻՆ Մարկին Անտոնեան Ե՛ Ի յիշատակ 100 Քր. : ԿԻՆԷ — Պ. Զարա Խուրդեան 30 Քր. : ՊՈՒՆԵՆ — ՏԵԼԻՆ Բախարեան 20 Քր. :

ՇՆՈՐՀԱՎԱԼԻՔ

ՏԵՐ և ՏԵԼԻՆ Ռուբեն Դաւուտեան և Գաւաղները, ՏԵՐ և ՏԵԼԻՆ Յովհ. Դաւուտեան և Գաւաղները խորին շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց, որոնք ծաղկեպաղով, փոխան ծաղկեպաղին նուիրեցին, անձամբ թէ զարա քաղաքցիութիւն յայտնեցին իրենց ՏԵՐ և մեծ-թող:

ՍԵՂԱՎԱ ԴԱՌՈՏԵԱՆԻ

մահուան առթիւ:

ՅԱՐԱՆԱՆԱՆ ՄԵԱԿ. ՄՈՒՆԻՐԻՆ

Համախառն
ՀԱՐԱՆԻ ԱՆԻՏԵՍԵԱՆԻ ՀԵՏ

Կատարական զիտութիւններու առթիւ: ՏԵՐ և ՏԵԼԻՆ Լազարյան Գրեգորեան և Գաւաղները, ՏԵՐ և ՏԵԼԻՆ Լազարյան Գրեգորեան և Գաւաղները խորին շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց, որոնք ծաղկեպաղով, փոխան ծաղկեպաղին նուիրեցին, անձամբ թէ զարա քաղաքցիութիւն յայտնեցին իրենց ՏԵՐ և մեծ-թող:

ՏԵՐ և ՏԵԼԻՆ Լազարյան Գրեգորեան և Գաւաղները, ՏԵՐ և ՏԵԼԻՆ Լազարյան Գրեգորեան և Գաւաղները խորին շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց, որոնք ծաղկեպաղով, փոխան ծաղկեպաղին նուիրեցին, անձամբ թէ զարա քաղաքցիութիւն յայտնեցին իրենց ՏԵՐ և մեծ-թող:

Ս. 50 Քր. իր սրբած ձեռնաշէնին:

ՏԵԼԻՆ Լաւարդ Սարգսեան Թաղար Թաղարեան մահուան առթիւ Ագիթիլի Ս. Պօղոս — Պետրոս եկեղեցին կը նուիրէ 100 Քր. (ստանալ ձեռնաշէն):

ՏԵԼԻՆ Ե. Իսկանդար կը նուիրէ 300 Քր. ի նպատակ Հայ Գաղթի Սալի Երուսաղեան կապին որ չնայ չնուրբան փոխան, փոխան ծաղկեպաղին, իր զարթուանքին ՏԵԼԻՆ Անի Պապայանի մահուան տօնը առթիւ: Նոյն նպատակին և նոյն տօնը առթիւ, փոխան ծաղկեպաղին, Պր. Լաւարդ Դաւիթեան կը նուիրէ 150:

ՇԱԿԼԻ
Ս. ԳԻԿԻՐ ԼՈՒՍԱՆՈՐԻՔ

Այս կերպի, Ապրիլ 16, պատարագ կը մատուցուի:

Ս. ՅԱՎՐ — ԼՈՒՆ

Այս կերպի ժամը 10-15ին աղօթք պատարագ կը յիշատակ ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԼԱՆԱՆԱՆԵՐՈՒՆ:

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ

ՀԵՐՈՒՄԱՐՏԻ ԵՐԻՐ ՏԱՐԵՒԱՐԱՐ
ՄԱՐԱԵՅԼԻ ՄԵՋ

ՀԱՆԻԷՍ - ՃԱՇ

Նախաձեռնութեամբ Մարկին Կեղ. Վարդեան, մասնակցութեամբ Ե. Կեղ. և Վեկին մասնակցութեամբ:

Նախաձեռնութեամբ Մարկին Կեղ. Վարդեան, մասնակցութեամբ Ե. Կեղ. և Վեկին մասնակցութեամբ:

Ապրիլ 16, կերպի, ժամը 13ին Մարկին Կեղ. Վարդեան, մասնակցութեամբ Ե. Կեղ. և Վեկին մասնակցութեամբ:

Կեղ. Վարդեան, մասնակցութեամբ Ե. Կեղ. և Վեկին մասնակցութեամբ:

Տեղեկ պատարագ — ԱՌՈՅԵԱՆ 70-02-33 — ԲԱՐԱՅԵԱՆ 66-01-21 — ՊԱՆԻՅԵԱՆ 66-17-46 — ԿԱՐԱՅԵԱՆ 93-32-18

Գին 50 Քր.

ՎԵ ՓՆՈՒԻ

ՏԵԼԻՆ Լաւարդ Սարգսեան Կեղ. Կեղ. Վարդեան, մասնակցութեամբ Ե. Կեղ. և Վեկին մասնակցութեամբ:

ՅՈՒՇԱՅԵՐ

ԿԱՊ. ԽԱՅԻ ՄԵՆՈՐԻՆ Կեղ. Կեղ. Վարդեան, մասնակցութեամբ Ե. Կեղ. և Վեկին մասնակցութեամբ:

ՔԱՎԱՅԻ ԼՆԴՆ. ԺՈՂՈՎ

ՄԵՆՈՐ ԽԱՅԻԱՆ Ս. Թաղարեան Կեղ. Կեղ. Վարդեան, մասնակցութեամբ Ե. Կեղ. և Վեկին մասնակցութեամբ:

RECHERCHONS

Association recherche local, environ 50 m 2 rez-de-chaussée, Paris ou proche banlieue. Téléphone: 375-00-47

LE TIGRE DE PAPIER

65, Cours Julien, 13006 Marseille

ETMEKDJAN

AQUARELLES

Exposition du 13 au 29 Avril
(Tous les jours de 15 h. à 19 h. sauf Dimanche et Lundi)

OFFRE D'EMPLOI

Bonnes mécaniciennes pour pantalon (hommes-femmes). Téléphone: 826-09-72

ՅՈՒՇԱՅԵՐԻ ԲԱՅՈՒՄ

PERE - LACHAISE

Յրախալի և Աղաթեան Զամար մեծած Հայ աղօթիկներու յիշատակին համար յաւարդանք յարգումը կը կատարուի Զամար, Ապրիլ 15, ժ. 15ին

Père-Lachaise (entrée Gambetta)

sous la présidence effective de Mr.

ALAIN POHER

(Président du Sénat)

Հոգեհանգրտանի արարողութիւնը կը կատարէ Կաթ. Պատարագի ՍԵՂԱՎԱ ԿԵՂ. ՄԱՐԻՆԵՆ
Բոլորը կը շնորհակալանք յիշատակ ըլլալու այս հանգրտանին: Բաղարեանը կը խնդրուի ներկայ ըլլալ իրենց շնորհակալութեամբ: 2 օրօքաւ կը մեկնեն (ձիւ արաւազներու Դաւարի զաւարդութեամբ կողմէ) Իսիկ Ս. Աստուածածին եկեղեցին և Փերիկի հանգրտանին:

A L'OCCASION DU 24 AVRIL

MIKIS THEODORAKIS

CHANTE

sa solidarité au peuple arménien

VENDREDI 21 AVRIL à 20 h. 30

A LA MUTUALITE

Organisé par le collectif des Arméniens pour le Socialisme
Pour les billets s'adresser: aux FNAC, à la Mutualité, aux Librairies Samuelian, Palouyan, Petit-Prince (121 Bd. St. Michel), Restaurant Erévan, et à Allortville au Café Philippe, au garage Shell-Kouyoumdjian et aux Ets. MICHEL.
Prix 25 F — Etudiants 20 F (Crown)

AVEC LE CONCOURS DE

AÉROFLOT - INTOURIST - Havas-Voyages

JACQUES CHELELEKIAN vous propose des

VOYAGES à

MOSCOU - EREVAN - TBILISSI

3 jours

8 jours

3 jours

au départ de MARSEILLE tous les mois

1er voyage du 21 AVRIL au 04 MAI 78

(14 jours)

PRIX 3550 F

MOSCOU - EREVAN

2 jours

5 jours

1er voyage du 09 JUIN au 15 JUIN 78

(7 jours)

PRIX 2550 F

Prix comprenant : Transport aérien — Transfers — Séjour hôtel 1re classe en chambre 2 lits — Pension complète — Visites et excursions selon programme — Visa — Assurances.

Renseignements et réservations

Jacques CHELELEKIAN
VOYAGES WASTEELS
87 la Canebière 13001 MARSEILLE
tél. (91) 50 89 12
Org. Lic. 97

ՔՈՒՐՔՈՑ

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏԻՄԱԴԻՆ
ԶԵԿՈՒՑՈՒՄԸ
ԱՆԿԱՐԱՅԻ ԻՐ
ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ
ՄԱՍԻՆ

0

Դուք մեր Հանրապետական ժողո - վրակալը վարչական էք և նաև ընդ - նախորդ հախազը հանրապետական Հայր - կուսակցության, որ « լայնություններ » էրբև սկզբունք ընտրվել է իրեն։

Կը խնդրեք ձեռքի, որ մեր համայն - քին ներառված գոհապահվածները, սահմանափակումը ու գաղափարները բաժանում է մեկնեղի վերջին ուղ - ղությունը շնորհիվ մեր քաղաքական ընթացությունները։ Այնպես որ, մենք ալ տանքի նման, կործանող օրոշուի հաշ - րենկանքին այն ընդհանուր իրաւանք - րենկին, որոն իր Սահմանադրությունը կը ծանցեց թուրք Հայրենակցիները։

Մենք Արթուրից հետևեալն էք պատ - ասում առիթով մը։

« Մեր ոչ - խառն Հայրենակցիներն նկատմամբ (Հայրեն, Յոթնորդ, Հինգնո - րդ, եւայլ) որոնք ինչ կամ վաղուց մեռաւ ուր եք ապրել, և՛ ամսերը ամենաբարե - քամուտներովներն էք անկեղ զգացում - ներ։ Ձառանք ալ մեզ ինչ կամ կատարյալն Հասարակ տնտեսի ու մասնին զառ որեւէ ուղիւ անտեսելու կամ զրգացում չու - ներ։ Երբ երկրի տարբեր ցիւրերը իրաւ - ան չեն պիտի ապրին անբողանալու խա - ղադուտներն մէջ և՛ հասարակութիւնը երա - նիկ ու բարձր կեանք մը պիտի բարձրեն ։

Ձեր բարձր անմասնաւորները, որդիս արեւն ու ընտիր պատկանի գնիւր, կ'ըն - թանաղ Մենք Արթուրից ուղիւն։ Վեր - անք ենք թէ անոր որդիները միւս սկզբ - անքներն կարելի է, իրացուցած էք իշխանական Հայրենակցիներն ալ։ Ինչ - ական արդէն դանձաւ առիթներով զա - տարարած էք թէ յետի, կ'որդիք ու զա - տարուիք խաղաղութիւնն պիտի չկա - տարուի երեքը, ինչ որ մեր Հայրենիքն մէջ տեսնած էք երախտադրութիւնն ու երկնայնութիւնն զրգացումները։

Ձեր բարեկամ միջամտութիւնները կը խնդրեն և՛ խոր յարաւորներ կը մատուցա - նեն ։

Մեծապաշտ վարչապետը այս միջոցին կը ծառ բարեկց նաև, փոխ-վարչապետ յաղաքածու Օրհնէ կոչալորուն, ու եղ - րակացուց էք խոսքը։

« Երեւոյ փոստ » ըլլալ որ, և՛Թէ ապրելի կարողութիւններն կան, բոլորն ալ պի - տի որդարուելու։ Իսկ և՛Թէ օրեկեղ դիմով փոխել կը զործուի, անոր ալ մի առ մի պիտի քննուի։ Այս ազգութիւնը Բե - ճապար փոխ-վարչապետ Օրհնէ կոչա - ւորուն հախազալորութեամբ պիտի կա - ժուի մասին մը, որ պիտի քննէ այս հարցերը ։

Անկի քան ինչ մամ տեսող պաշտոն - ական տեսակցութիւնն լաւորեց անպաշ - տան խոսակցութեան ու ճիշտութեան իրաւորութեան մեր պատականի վարչապետը զրաւորներ պատմել էր կեանքին, հա - տարածով թէ լաւագոյն ապարտութիւն - ներ ունի Հայ Հայրենակցիներն ու զըր - ուստի թող արախալորուես, անոնց մա - սին։

ԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ
ԵԶԳԱՅԻ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆ

Այս աշխարհից նոյն չնչին մէջ կը կերպորդ ունեցող պիտական հախարար յաղաքածու իրեն Արթուրին, որուն զը - խաղաքած զործարարութեան կրօնական են իրարիցի գործերը։ Արթուրին կրօնական բարձր ուսումնող տառն անմասնաւորներն մըն է և՛ կրօնիցի մարդ՝ միամտութիւն։ Այնպես եւ՛ կան տեսակցութիւնները քա - ցիցը կործ ունեցած մը։ « Երախտալոր - նախարար, այսինքնեղ մեր Բեճապար յաղաքածուներ։ Բարձր դաստիարակ ին - ծամը կը թնայնալոր ինքն անպաշ ուր և՛ ծար-վարեցիներ։ Ձեր բարձր անմասն - արութեան ալ ապրելի փոփոխեցան։ Ձեր թնայնալոր անոնք թալանարկութիւն են յաղաքածութիւնը կը մարկեն։ Ձեր գործարարութեան չեն կապ ունեցող կար - քը խնդրենք ունիւր։ Գրուոր ըլլալով կը

ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
Ժ. - ԺԲ. ԴԱՐԵՐՈՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՍԱՐԳՍԻԱԿ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐ

ԺԱ. զարու վերջերուն և՛ ԺԲ. զարու սկիզբներուն ապրանք և՛ քաղական բարձր մարկիթով օժտուած անմասնաւորներն մը՝ փիլիսոփայ, քանոնակոծ Յովհաննէս Սարկիսալ Սմատտալէրը։ Իր մասին, զԺԲ. իրաւարար, մեկի հասած սակեղի - թիւնները շատ կցիտուր են։ Ըստ վար - չան Արեւիկեցիի հաղորածին, ան՝ Ար - ցախ հասնողի փառաբան գրական է, քա - ճառարական տաճէն։ Անոր ծննդեան թուականը յայտնի չէ։ Յայտնի է, մի - անք, որ ան վաճառած և՛ խոր ծերութեան հասակին մէջ՝ 1129 թուին։ Եթէ ընդա -

նըրկայայցենք դանդին և՛ մեր շնորհ - անքները կը յայտնենք ։ Այստեղ ալ խոստովանութիւններ և՛ տեսակցութիւն - ները անցան ընդ ու անընդ մեծարուի մէջ։ Երախտի հախարարը երկիցս Գու - րանքին դիտելի մէկերունմը ըլլաւ։ Ա - ռախիւը։ Վերջիններս դրօշմը դիտը - ցուցէր, ինչ գոհապացուցէ ։ Ներկորդը, « Մեր շահեցից, զէն մի շահէ ։

Եկեալիք բոլոր գործերն կը իրաւ - անութեան ներքին ունեցող այս գործարար շարքին ներկայացուցենք հետևեալ շարքերը։

1) Միսթիկիներու ոմտան փոփոխու - րիան խնդիր։ 1965էն առաջ մեր վա - րգիներուն պատասխանատու մարկին - անքն պաշտանական տխուրը Միսթիկի - ներ էր։ Իսկ թուականի յառաջ ինքն - անքի փոփոխուց։ Նեմեքիսի Քաղաքա - անտիւն, բոլորով որ հին արաքական լա - րը կը փոխուր նոր թերթիկին։ Սակայն մամանակի ընթացիկը երկուցի իրաւա - տեսական իջել։ Մի մարկիններն դո - յալորին ունեցած ըլլալը երևան էկաւ։ Սարգսի մը անտան փոփոխութեամբ՝ իր զաղաքացիական իրաւանք մէջ փո - փոխութիւնները առաջ չեն դար։ Եւայն ի պարտաւոր բարոյական անմասնաւոր - ներն ունեցող հաստատութեանց համար։ Ուս - տի խնդրեցիք և՛ մեր համայնքին հաստատութիւնները չըրկուի զարկով իրենց ունեցած իրաւանքները, ինչպէս նաև։ Երկրի մայր կանոնադրով իրենց ուր եղած զաղաքացիական իրաւանք - ներէն։

Ու յարեանակցենք հետևեալ խոր - քանքները։

- 2) Կառի ընդունելու իրաւունքի։ Վե - րահաստատում Վաղքի հաստատութեանց համար։
- 3) Դարձուր-իւսնց շուտապայք արտո - տանութիւն շնորհիկ։
- 4) Հաղթանակով Ս. Ստեփանոս եկե - ղեցան և՛ Ներսէսեան վարժարանի վերա - չինութեան արտոնութիւն։
- 5) Վաղիպան արքանիցի վերաչնու - րեան արտոնութիւն շնորհիկ։
- 6) Մ. Փոլիկի երեսնամեացի կրօնած - մէկ կրօնականի իրերը քանիւր։
- 7) Բաց ինչպիսի վայր նոր կեանքաւա - րեք չնքմը չնկուի արտոնութիւն տալ։
- 8) Իվգիկի անորթութեան կողմէ արտ - ծուած հարկերին հինգ յաւելուածական տարեկ կամ վերացում և՛ կամ բոլոր մարկերը հանելիկ լնայլ զուտ հասոյթին վաղէք միայն անունի։
- 9) Համայնական հաստատութեան կողմէ 1965էն լնայլ տիրացում կա - ուանները են ծանցուրին իրեն Վաղքի օրինաւոր կարգուն։
- 10) 1936 թուականին արտուած հրահա - ղով մի կը պաշտանակով 250 իրաւի տե - իր քաղաքիկ ծախք պաշտանակով պարա - ղային յառաջ արտոնութիւն ուղի։ Երբ - ուսած ըլլալով որ այլ քաղաքիկ ծախքերն ալ հասարակ ծորողութեան մարկերն են, և՛ արտուած ըլլալով որ ծորողութեանց համար ալ հասարակ արտոնութիւն կ'ու - ռի արդէն, և՛ անոր խնդրեցիք որ կամ վերցրուի ալ սահմանափակուր և՛ կամ 1936էն 250 իրաւի ունեցած արեւելի հա - մապատասխան գումարի մը համար ար - տոնութիւն ուղիւ։

Հ. Մ. Ը. Մ. Ի
ԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ
ՀԱՒԱՔՈՑՈՒՐ

0

Կիրակի, Ապրիլ 2 կիտիկ եղաւ մո - 6:30ին խիլի եկեղեցւոյ օրհնէի ժող - հասարակութեան մը ներկայութեան տեղի ունեցաւ Հ. Մ. Ը. Մ. Ի խառ - կին և՛ գործունէութեան լուրջ զաւա - տական երեկոյթ մը, կործանող նոր - րորակող մասնաւորին և՛ խաղաղու - թեամբ կըր։ Վաղէքն Արթուրին խո -

Երբ. Յ. Արթուրին Սարկիսալ խո - րեկալ խոսողը քաղաքալոր խաղա - լորով և՛ քաղաքակրթ ձեւաւորելի խա - րակով։ Այս քան հարկերը օրաւու խաղա - քակով կըր։ Վաղէքն Արթուրին, իր երկախաղ տարկերը կոսած է Հ. Մ. Ը. Մ. Ի ախաղ - սկաւու և՛ քաղաքալոր խոսողը ընդհ. պէս, միմ ծախք - թիւններն ունի Հ. Մ. Ը. Մ. Ի գործունէ - րեան և՛ անոր անհրաժեշտութեան լուր - քով հաղթել կը քաղաքալոր խաղա - քով մը և՛ հաղթական ձեւաւորելի ար - արածական միտքեան օրախաղերին չեղանով կըր քալ։ Ներկայ երկախա - րութեան հասարակ մասնաւոր մը կ'ըր - անց կեանքին օրախաղ ար կ'ըր - անց կ'ըր։

Երախտալոր արդ չնքմի խո - տաւու կըրար Ս. Ստեփանոս, իր դիտեցից Հ. Մ. Ը. Մ. Ի գործունէ - րուր։ Երախտ Ս. Արթուրին, իր դիտեցից իրաւոր ծախքերը, Հ. Մ. Ը. Մ. Ի նախապէս իրաւ։ Այս խաղ արդեւ նաև հասարակութեան, յաղաքող կըր։ Գործանակը, և՛ քալը Օհանեան, քալ իրենց հիւսցողը յայտնեցին օրաւու հա - լաքութեան և՛ երկախաղութեան որ ներ - կալ կը չեն։

Օրը Սարկի կիրակի ըլլալով, հա - ճալ հիւսցողութեան մը արտի ունեցող վերջ ապա խոսակցութիւններ անց - ունեցան ներկայութեան մէջ։

Տեղալին խաղաքակրթութեան արդեւ ներկայութեան շուտը Հ. Մ. Ը. Մ. Ի ար - տալով արմատաւորեցան, իսկ խաղին Հ. Մ. Ը. Մ. Ի ախաղ եղաւ։ Միջոցն Քեկեանը կը ունեցող վերաշարժողով անպաշ - ձախաղութեան կը բարդուի և՛ երկ - րակ լայն օտանդակովները բերելու հա - ղախուր խոստումով։

Երբ. Վաղէքն Արթուրին խաղ ար - տաւ նաև կըր. Յ. Արթուրին, որ յա - լաքեղ չեղան Հ. Մ. Ը. Մ. Ի փոխ - անակը յորեկեան տանակալորները մը չէն ալ խոստում չը չոր սերունդը կ'ըրէ իր վաճառածանակի մը հա - ճալ։

Հասարակութիւնը քաղաքալոր հա - ճախալ խաղերով։

Հ. Ս.

Իր փոխան միմ դիտելի և՛ կեցե - րապատասխան համար բարձր է քա - ճառանքն ու միայն իր հարկերի տա - ճաններն ներք, այնի կ'ըր։ Երախտ - քանիցն մէջ, կիրակու Յովհաննէս պատմել կը հաղթել, որ Յովհաննէս Սարկիսալ շատ պիտի է վայր հաղթ - անքով։

Իր փոխան միմ դիտելի և՛ կեցե - րապատասխան համար բարձր է քա - ճառանքն ու միայն իր հարկերի տա - ճաններն ներք, այնի կ'ըր։ Երախտ - քանիցն մէջ, կիրակու Յովհաննէս պատմել կը հաղթել, որ Յովհաննէս Սարկիսալ շատ պիտի է վայր հաղթ - անքով։ Իր փոխան միմ դիտելի և՛ կեցե - րապատասխան համար բարձր է քա - ճառանքն ու միայն իր հարկերի տա - ճաններն ներք, այնի կ'ըր։ Երախտ - քանիցն մէջ, կիրակու Յովհաննէս պատմել կը հաղթել, որ Յովհաննէս Սարկիսալ շատ պիտի է վայր հաղթ - անքով։ Իր փոխան միմ դիտելի և՛ կեցե - րապատասխան համար բարձր է քա - ճառանքն ու միայն իր հարկերի տա - ճաններն ներք, այնի կ'ըր։ Երախտ - քանիցն մէջ, կիրակու Յովհաննէս պատմել կը հաղթել, որ Յովհաննէս Սարկիսալ շատ պիտի է վայր հաղթ - անքով։

ՍԵՐՈ ԽԱՆԶԱԴԵԱՆ

ՃԱՇՆ - ԱՍՈՒԼԻՍ

Ուրբաթ ժամը 19-45ին Ազգ. ժողովի ճաշարանը — 101, Ռիտ, ար. Միսկիսիսի Ներք. — Ա. աշխարհաբար, դարսու Ա. ցեղապետությունը, 1915 Ապրիլի 24 Հա — յերև. քաղաքը:

Կը ժամանկյուն — Բուժան ար Սեփակ, Հայր Ռիթ, Ժ. Գառնարան: Առաջիկ հը վարե — Ժ. Սթեֆանյան: Մասնակցություն անց զույն — 65 Քր. (30' 25' ասրեկանից վար): Հեռ. — 224-60-24

ՄԱՐՍԷՅԵԼԻ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ

Ուրբաթ, Ապրիլ 21ին ժամը 21ին ճաշարանի և միսթանդու լուսարձակում Ս. Թադևի վանի վերաշինություն աշխատանքներ:

MAISON DE LA CULTURE
ARMENIENNE DE MARSEILLE
12-14 Rue St. Bazile
Vendredi, 21 Avril à 21 heures
Résultat de la Campagne 1977 en Iran du Nord
Programme de la campagne 1978
Monastères de St. Thadée et St. Etienne
— Exposé des travaux en cours
— Projections de film et diapositives.

ՇՆՈՐՀԱԿԱՆԻՔ

Վրենի Հայ Ազգ. Միությունի վարչու. — թիւնը շնորհակալություն ասացած է Տէր և Տիկ. Բելչիւնան 200 Քր. իրենց հօր՝ Գառնիկ Բելչիւնանի ժառանգ առ — թիւ: Խան Եղարեթ Այախանի 100 Քր. իր գաղկի՝ Արամ Բելչիւնանի ար — կանչն ապստույն առնի:

ՀԱՅԳԱՎԱՆ

ՈՒՆԵՏՈՒՆԱՅՈՒԹԻՒՆ ԴԵՊԻ ԼՈՒՐՏ

1-5 Օգոստոս

Կազմակերպություն՝ Ֆրանսայի Հայ Կաթողիկէ ժողովրդագետութեան, Նախագահություն՝ Գրիգորի ՆՊՈՒՄ, ԿԱՊՐՈՅԵԱՆԻ Ֆրանսայի Հայ Կաթողիկէ առաջնորդ Մանրամանությունը և արձանա — ցրությունը ճամար գիտել: ՓԱՐԻՑ, Յուլիէ, Վրդ. Լեւոնյանի Հեռ. — 278-31-93
ԱՌՆՈՒՄԻՆ, Հ. Ամանա Վ. Բէյ — ճանի, Հեռ. — 985-15-56
ՄԱՐՍԵԼԻ, Մարգրիտ Վ. Գառնիկանի Հեռ. — 540-298
ԼՈՒՆ, Գեորգ Վ. Զապարանի Հեռ. — 472-805
ՍԷՆ ՇԱՄՈՆ, Կոմիտաս Վ. Զարդ — ճանի, Հեռ. — 220-986
ՎԱՍԻՆ, Գեորգ Վ. Զանդարանի Հեռ. — 437-823
Արամապրոյեցիները հը փակուի Մայիս 31ին:

ՆՈՒԵՐ

ԼՈՒՆ — Գ. Կ. Սանահյանի իր հնով վերադարձան զործարկության յարուց արդեւեղի առկի 100 Քր. հը նուրէր Սա — տուէլ — Մուրադան վարդապետի (սա — տու Շեմաշեան) և 100 Քր. Շեմաշեանի:

ՀԱՅԳԱՎԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

ՅՐԱՆԱԿԱՆ ՀԵՌԱՏԵՍԻՒՆ

Ուրբաթ, Ապրիլ 21, ժամը 19-40ին Յրդ. կայան (Եփ-Եռ 3), Վեյառ Բեմէն էլ — ՀԱՅԿ. ԵԿԵՂԵՑԻՆ:

Կը ժամանկյուն — Գիւտ Եղա. Նազգաշ Խան, Ներսիս Վրդ. Բապտիսման, Դարձիւմ Վրդ. Զաֆարան և Մէրթի Եմիլ Այախ — Խան:

ՅՈՒՇԱՏԵՐ

ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ

ԿԱՌՈՅՏ ԽԱՅԻ Փարիկի ժամանկի ընդ. ժողովը Ապրիլ 22, Շարքի Հնարի վերջ ժամը 15-30ին Մշակուի հասր, թափի ժը Բէյի շուրջ: Ընդունիլն պատգամարկներ: Կարեւոր արկարգ:

SOIRÉE-DÉBAT à Marignies

Նախաձեռնություն Մարիկի-Լիճան ար Պէրի Հայերու Միությունի և Մար — թիկ-ճաղարի Ընդեղիկ — Մշակուի ՈՒՐԻՆԻ հը ներկայացուի Գարանալի՝ ՍԱՅԱՐ — ՆՈՒՄԱՆ:

Հինգշաբթի, Ապրիլ 20, ժամը 20-45ին Salle Prévert — Maison de la Culture Marignies

Միջոցը հը ներկայացուի 1915ի ցեղա — պաղոտության փառանկար ժը պատ — րաստուած Հայ Դատի Յանձնախումբի կողմէ:

Այս երկու Փիլիկը վիճարանության ինք Վրդի ըլլա և առույթը պիտի վարէ՝ Իսթիքի Արդուանան:

ԱՂՔԱՍԱՒԱՍՐ

ՀՐԱՒԻՐ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ ԵՒ ԿՈՅ ԵՐԵՎԱՆԻՆԵԱՆ

Փարիկի Հայ Աղքատախան ընդերակ — ցության ընդ. ժողովը տեղի կ'ունենայ Հինգշաբթի Ապրիլ 27, ժամը 20-30ին, վարչության կեդրոնականի: 77 Ռի. Լաֆիթի, Փարիկ ծրգ:

Բարեգիտակց կանոնադրին թիւ 5 յոդ — ուածին ճամանակ, վարչության կէտը (ուք սոցալ), նորոգելի ըլլալով, Ընդ — րակցութիւնը կ'ը վրեն անոց, որոնք հը փառանքի ժամանակը վարչության:

Թիկանության պայման է Հայ Աղ — քատախան ընդերակցության անդամ ըլլալ:

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL «HARATCH»
33, rue d'Hauteville 75010 Paris
Commission Paritaire : N° 55935

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՈԳԵԿՈՉՈՒՐ

ԵՐԵՎԱՆԻ 63ԻՐ ՏԱՐԵԻՒՐՈՐ

ՓԱՐԻՉԻ ՄԷՋ

Մեր Տէկուէն միկին Նահապետներու յիշատակը կ'ողակոյնի ճամարա — թային ձեւով Հոգնաւորութեան երեք յարանաւորութեան Հոգեւոր պետութ, հետեւալ յայտարարը:

ԿԻՐԱՅԻ, ԱՊՐԻԼ 23, ժամը 16ին երկրորդական պատարալ Նարք ձեւ ար Փարի տաճարին մէջ:

Ս. Յովհ. Միկուէ Մայր կեղեցույ մէջ: ԵՐԿՈՒՇԱՐՔԻ, Ապրիլ 24, ժամը 18ին, Ճաղկեպատի գետերում Անձալ:

ՄԵԼՈՒՐԻՆ, ԵՐՈՒՐ: ՄԵԼՈՒՐԻՆ Փրկախանէն: ԵՐԿՈՒՇԱՐՔԻ, Ապրիլ 24, ժամը 20-45ին, ՀԱՆԻՄԱՒԱՐ ՈԳԵԿՈՉՈՒՐ MAISON DE LA CHIMIE, 28 bis, Rue St. Dominique, Paris 7, Métro Invalides

Կը խախի Գ. Զ. ԶՐԱՋ ՉԱՐԻՄԻԱՆ և ԶՐԱՆԻ ԱՅՈՒՆՅԱՆ (Հայերէն) ժԱՆ — ՄԱՐԻ ԳԱՌՁՈՒ (Փարսերէն)

Կը ժամանկյուն՝ Տիկին Իոնէի Ալեւան — Գառնու (Հայերէն) Միկիսիկան և Դարդաւոր ժողովը, երգչախումբը, զեկալարութեան՝ Գ. Խանկիւնի — Տիկ. Միկին Եփեման (արտասանութիւն) Դարդաւորի աշակերտները — Խմբակի արտասանութիւն

Փետր թարգման — ըստակ Յայտարարի վարէ՝ Տիկ. Մ. Յովսէփան

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

ԿԻՐԱՅԻ, Ապրիլ 23, ժամը 10ին, պա — տարալ և Հոգնաւորան Ս. Յակար և կեղեցույ մէջ:

ԿԻՐԱՅԻ, Ապրիլ 23, ժամը 16ին Ազգ. Տան արտւր, 40 Ռի. տ'Ամէնի: Կը խախի — ԳԵՌՈՐ Վրդ. ՉԱՊՊԱՐ — ԵԱՆ, Վերապատուի ԲԷՆԷ ԼԵՌՈՆԵԱՆ, ԴԱՒԻԹ Եղա. ՍԱՀԱՅԵԱՆ, Կը ժաման — ցին Կոմիտաս երգչախումբը, զեկալար — թեան Գ. Օֆաղի, Տիկին Վէրիկան (Հայերէն), Տիկին Գուլէ (Հայերէն), Ս. Տանապետան (արտասանութիւն):

ԵՐԿՈՒՇԱՐՔԻ, Ապրիլ 24, ժամը 18-30 — 16ին, Ճաղկեպատի գետերում Փրսա Պէլ — րու, ՎԵՂԵՐ-ԱՐ-ՓԻԼԻՆ աղիւ:

ՏԵՍԻՆԻ ՄԷՋ

Կազմակերպություն Տէկին Յուրդ և թիկ Յանձնախումբին, Ապրիլ 23, Կ — րակ առաւոր Հոգնաւորան պատ — րալ Տէկին Հայոց կեղեցույ մէջ:

Յետ պատարալ, ժամը 16ին 11-Յի, ճամարալ թափարկ ինքնով կեղեցի — ք և ճաղկեպատի գետերում 1915 թ. Երեւանի Տէկին յուշարձանի վրա:

Հարգաւորած և ներկալ ըլլալ Ժ. Փոփիկ (Ռոնի երեւոյնան) և Տիկի — քաղապետ Ռիէն Մուրիկ:

Խոջ Խանէ Լիւնի և շրջաններու Այ — Միւնիկան Նախագահ Գր. Սեդու Սա — րան (Փրսերէն): Յարդանի յայ Յուշարձանի Յանձնախումբի կողմէ:

ՎԱՍԻՆՍԻ ՄԷՋ

Ապրիլ 24, երկուշաբթի առաւորան ժամը 9-30ին Հանդիսար կատար և Հոգնաւորան Ս. Գրիգոր Լուսաւորի կեղեցույ մէջ:

Կէսրէ վերջ ժամը 15ին 17, արեւաւորութիւն ժամը 18-30ին թափարկ ար Փարիկի աղիւն: Երեւոյնան ժամը 21ին, ոչկեղեցու Հանդիսարիկը Սո — տէ մէջէ:

Կը խախտէ (Վեկտորիէ) Հայր ՎԱՐԻԱՆ ՎՐԻ. ԲԷՇԵՆԵԱՆ Գեղարեւոտական յայտարար, ժամանկութեան երեսուարկներու:

A L'OCCASION DU 24 AVRIL

MIKIS THEODORAKIS

CHANTE

sa solidarité au peuple arménien

VENDREDI 21 AVRIL à 20 h. 30

A LA MUTUALITE

Organisé par le collectif des Arméniens pour le Socialisme

Pour les billets s'adresser : aux FNAC, à la Mutualité, aux Librairies Samuëlian, Palouyan, Petit-Prince (121 Bd. St. Michel), Restaurant Érévan, et à Allortville au Café Philippe, au garage Shell-Kouyou mdjian et aux Ets. MICHEL.

Prix 25 F — Etudiants 20 F (Crous)

Alimentation Orientale et Traiteur

ԵՐԵՎԱՆ

Ճաշարանը ձեր արժանաւորութեան տակ հը զին Նան արեւելեան լուսաւորի ապրանքները իր նպարտաճառատունը, ուր պիտի գտնէք Նան ԵՐԵՎԱՆ Ճաշարանի խմածած ճաշերը, զորի կրեւոր ոտն տանիլ ինչպէս՝ քարամա տերիկ լիցի, անրակ, միմանկ լուրիկ (կիւրի), միմանկ լիցի (միմանկ)

MEME DIRECTION ET MEME CUISINE QUE LE RESTAURANT

EREVAN

5, RUE DE L'ÉCHIQUEUR PARIS 10e

(Métro : Strasbourg St. Denis)

A LA CAPPADOCE

3, rue Marivaux (derrière l'Opéra Comique, M° Richelieu-Drouot) tel 742-83-65

ouvert tous les jours midi et soir sauf lundi

SA NOUVELLE DIRECTION

présente

son mini-spectacle

avec Marten Yorgantz et Norayl

ԹՈՒՐԿԻՅՈՑ ծայրայեղ-ալ հուսակո-
թեան արհեստիւորք Թուրքչաշարա-
քաւ է որ ինկիլիզի Կուլէն (Յունտուր)
մեր, զապաճակն լուծեմիսն Հիւսեան
մեր 210 Տոփ մեծան է եւ 1036 Տոփ ա-
միկարտարած Ընդդիմաբան (ալ) է
ինկիլիզի յեկեման հա պահանքն է
պիՊՐՈՍ շատ պալաւ ընդշեւեղութիւն մ
ըրած է Երբակիս առաւարկեման, կող-
միջի վերաբարեւել:

Էլի մՈՒՍՏՈՒ զաւրդ փրկած է եւ պի-
տի ալ մալն 13 Պոլիզի 737Երթ, որոն
Հեղեւնած պիտի փոխադրեմիս Բառապի-
շեքը:

Ի՞նչ եղևի ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑԸ

[illegible]

ՄԵծ եղեռնի զոհաբաժանողներն եկա
ապացուցելով, որ երբ ճամաշակալանի
մասնագրությունը ու նպատակը, այսին
Սփյուռքայությունը և լիճակը է
մագրվել դր ուժերը միասնական ջանք
ներով հանդիս գտաւ իրարմէն: Իրա
նական ապացույց նշելուց ապացուցե
ր երբ չա քաղաքով դեղաբեր չա
հերքել ինքնով ապացույց, այս չա չա
քաղաքակա հաւաքագրութիւնները մտաւոր
վր լիճակը ապացուցութիւնները կա
րուած էր միասնական հակառակ կարմ
եղ յաղթողին հաղթելու ընդհանրա
մանքը: Համբար-իւրեան իմաւ ըստ
մաքի օրինակներն որպանալուց լիճ
իւր տաւանակաւ:

Մեմբ հանրաշխիքները հրապարակապես ներկայացնում է Նորարարյի և Նախիրների հարցում»:

Այս օրերին, երբ աղայան, հրեաների ցեղային ու անդամ Հասարակական ամեն մի խմբակներին երբ զատն է պաշտպանում օրինական ու յեղարկական մի և միջոցներ, Սյուրբաշյանությունն է մտապատկանում, քիվեր խորհրդակցությունը ընդգրկելի Ժախը լսանուն Հայաստանի արյունալիքի վերակառուցման խորհրդակցությանը Հայաստանի Հանրապետության: Այս երկու խմբերի համար առաջին հերթին տեղահանության և սիբերական զուգաբանության կողմնակցություններին կամուրջ համարել մի մարմին ստեղծելով ընդհանուր հեռուհեռ Հասանախ առաջադրանքներին:

1) Հայ մամուլի ու տեղեկատվության միջոցներով չարոհակ արծարծել Ղարաբաղի ու Նախիջևանի նկատմամբ Հայության պահանջը:

2) Տեղական մամուլի ու զանգուածային հաղորդակցութեան այլ միջոցներով ան-
զաջի բնակչութեանը ծանօթացնել այդ
հարցը:

3) Պատկան կառավարութիւններին, մի-
ջադպախին կազմակերպութիւններին ու
ատենաներին ներկայացնել հիմնաւորում
պատասխանատուութիւններ Պարտադ

4) Հրապարակային ժողովներով ու հաւաքներով հանրային կարծիք ստեղծելու և հայապատկան այդ ջրմանների վերամիաւորմանը Հայաստանին:

5) Խաղաղ ու կարգապահ ցոյցեր կազմակերպել բոլոր երկրներում՝ պանուղիստիզմի դեմ զեպանաբանների ու դիւանա-

6) Նամակաների ու պահանջագրերի ար-
շաւ սկսել: Մոսկովայի հաստիքն:

7) Սփիրևա հայութեան կողմից ընդ-
հանուր մի հաւաքագիր յիւլ Սովետական
կառավարութեան՝ արտացոլելով Հա-
յաստանի կամոսը:

Հրաշք չպիտի սպասել: Սակայն յարա-
տեւ, երկար ու հետեւողական ֆանքերի
շնորհիւ հնարաւոր է համաշխարհային
հանրային կարծիք ուղղել ի նպաստ հա-
յապատեան հողերի վերափառումնը:

[illegible]

ՈՒՐԲ... Ով որ կը համայնալ Պոլսոյ Շնորհի Պատրիարքը, եհեռաւ եւ անո՞ւստրեկեան տեղեկագիրներուն, (որո՞նք լսեցիր ի՞նչ ծախքով եւ յարստեան հիօքիտը բրբանակ իշխանութեանցմ տօս, որպէս լայն տարուի այն խորացումն Վեցերմբոյ մտնէ՛ր կը գործացայուն՝ Հայաց դէժ, մասնաւոր իրբակեան գեմով վրայ, գիտնէ՛ր թէ քա՛նիկ մըն է, որո՞նք ո՛րք ալ, որո՞նք ի՞նչ ու գործունէութիւն լայն փափակ են: Յաջորդեան չորս ինքնավով մեկըստայեցիմք իր գեկուրեցումն Անգարայ կառարած իր այցելութեան եւ իրմանմանուն առիւի, զուցէ երբեմն ինքնապատշաճութիւն վիստարեացաւ կարգադրլ շուշայուն անակամներն Թուրքիայ եւ Թուրքիոն հանդէլ, քայլ յայլ զիրք հող չէ՛ր ի վերջոյ Պոլսոյ Պատրիարքով մը մեծի չայ է եւ պարզ որ աւելի զիրենք է մեծի համար Գէ՛լիքի վրայ արտայայտի մեր բազմադունմքը՝ քան Կու՛մ-Կարս: Միւսն որ այդ ուղղութեան մը, ոչ ի վերակեմ է, ոչ ոչ իրաւունքն ունիմք մաս տալու իրեն: Ստուշը կը հրատարակեմք կանաչ կոշի, որո՞նք Շնորհի Պատրիարք կ'ընէ արտաւանման՝ Հայութեան, Ազրիկեան այս տերունի մը շար ի կրնար չընէ՛ր:

Արտասահմանի Հայերու համար, սուր
օր հռչակուած է Ապրիլ 24 թուականը:
Պատմութեան իմը, շատ դժգոյքի հի-
պատակն ու կը մտնային: Ան առակն
ստեղծ կը մտնէ պատմութեան դիրքերու
մէջ: Կան սակայն ուրիշ դժգոյք, որոն
իրենց զգացական հանգամանքի՝ տեղի
կ'ընեն: Ժողովուրդներու, սիրտներու
մէջ բերքերուն ալ ու չեն մոռցուիր, այլ կ'
շարունակեն տարբեր սերունդի սերունդ
տարեկան չիւստական իրենցով: Թանց
մէջ մեն կ'ստան Է Ապրիլ 24ը:

[illegible]

Ապրիլի 24 թուականին վրայէն անցաւ
են աւելի քան վաթսուոն տարիներ: Անկախ
ստադիւն, սերունդներ, վարչակարգեր ու
մտայնութիւններ փոխուած են: Պէտք է
փոխուին նաեւ, անոր վրայ նայելու մեկ
կերպերը:

Ուրեմն՝ մեր երկրորդ ըսելիքը պիտի

ժամանակ է, որ առաջ չարժուենք հեղափոխականորեն լուծարելու ինչ զանազան պայքար ու դրոշմաշուքներն սուրբաբղ իշխենք: Այլապէս, ժամանակը երբի է հեղափոխութեան ատմահանձարականուն են դադարեցնուիմք, կարծաւնում թմաւաճօրէն դժուած սամանները ե պատմաւա դառնում, որ բարեկամութեան ու երբայրակցութեան փոխարէն ստեղծուիմք ու թշնամանք արմատանան հարկան ժողովուրդնոյն ժնէն:

[illegible]

ՅԱԿՈԲ ԿԱՐԱՊԵՆՅ

«Հայրենիք»

ըլլալ հեռակալք, աշխարհը երբ նա
անախտք դուգլքը զգաստան էմք
նախներու մէջ: Տպարդիւն մարդիկ
կան աղիքի զպաշտամանիդ: Բայ լաւ
երբ աստուծոյ խնայելի զառնալիքի
նաւորն մեր հոգեկան մեղքորք: Բ
խոսակ զիրար վերաբար, լեռն
դարձանի իրարու վերքեր, աստուծո
յմք վերքեր շանտան իրարու զգոյն
ներու մէջ: Փորձանակ իմանալիք
խոցելու, ջանանք իրարու սիրել
ու շահիլ, մարդկային աղիք վերք
մտնելով:

Հայ եւ թուրք ժողովուրդները դարձրին
իրարու հետ ապրած են ու յաճախ լաւ
բաժնի են: Իրարու հետ չաղուած են մտա
նութեամբ, զգացումներով, բարձր
երգերով ու սովորով թիւններով:

Գարեթով, միասնաբար պաշտօնա-
բարձրացանցեցանք եւ այս հասարակ-
այանքներէ: Իրարու լրացնելի: Եւ
գարեթով: Պաշտպանամ եւ Տարբեր-
կերէ գիտութեաւ եւ օրովաբ, արտա-
ցան եւ զայն աքննողով, ծառայու-
մանստակաւնեթեանք եւ հորդորու-
թեանք: Երկուքն ալ ստապանք եւ
շունք մէկ եւ նոյն բաշտպանութեաւ ին-
քոսթեան ներքեւ: Երկուքն ալ խա-
կարաբ տարբերք, երկուքն ալ խա-
տարանք եւ լուստանք եւ արարաբ
մեծագիտութեան յայնպիսի տակ:

Այսօր սահալեն, առիլի ջան կէս դ
ի վեր, նոր կացութիւն մը տակերդ
երկու ժողովուրդներու համար: Մ
տարածումս՝ աշխարհի դրեթի մէջ
մերձ, կ'ապրէ բարեպաշտ եւ ուր
կեմքեր: Միւսը՝ սովորական ուսու
րար, այս երկրէ ընդարձակ սահման
րուն մէջ, իւր դրած է իր արժեքի տ
ագնելու: Հարաւորապէս արժանի մէջ:

Այնպէս որ, ներկայիս, մասնաւորապէս
պատճառ մը չկայ իրարու դէմ քննու-
թալու:

Ուստի, մեր երրորդ ընկերն է, փառալուստի իշխանական արտադրությունների արտաբերումը, որտեղ շառնգն են արկապակ, ինքրին 10-15 տարեկան բնիքին: Թշնանահան այս արտադրությունները եւ արարները, ոչ ոքի դասին ստաշան են, ոչ ոքի դասին բնան են: Անշնանահան էլ գործում կարեւորագործական անտարբեր ինքրինքն չեն գործանաւորը գործում նոր անտարբերներով: Չարիքներ մէկտեղեն չեն վերաբերական, բնականապես կը շարունակեն արտադրութեան գործունէ:

Զարգե՞նքը որոնց կ'անկողինը, Ժ
ժամանակներու թէ՛ր զորածան գաղտն
մտառակար ու թշուառական արարե՞ր
— պայծառները, մամուլ էկտրոն
երեւած լույսը, թիւները, յաղե՞ց
զարգաւորութիւնները եւ անկե՞ր
զրոյմները, պատմութեան փակցուած
նարգիական « ափերը » եւ յոյժե՞ր
թաղե՞ն կրուած նոյնքան անաւարդ
ստատոսութիւնը: Մեր տնոց թէ՛
նկատուք այն աշայտելի ուժերը,
զորքուեղան զիբնի ժամանակները,
եր երկրորդը: Բնութիւնը դիտաւորե՞

կայա: Մենք տարվան հենց համար
որ ասում է Նախքան կողմը դրոշմում
է: Մենք չօգտվելիք փաստ կա Ջեյմս
Րաշերի մանրած դարձածով հետաքննա-
յին լաուրուսիքներին, դրա կողմ
ենք բուն են անմահություն ունեցող
կենդան հեղուկը կարգադրելով նկատա-
ման համար հիման ինչպայքար Նախքան
ենք են, որոնք հաջորդ են զան նման զե-
ներ փայլաբանում տեսնելով, զայն կողմ
անկախ կոտորելին եղող Հայ զարգա-
Հայտնաբերողներին: Այս դարձում
կենդան ռեֆերի, զորքերն ըլլող են ին-
տադրաշարային կարգ ի կողմներում
Բենեդ, որոնք այս կամ նյութում
ենթով, սրտայ տարածումներ են գործը-
տադար ընդ այս աշխարհի կողմն
կողմերին: Հեռուստայ, նման ռեֆեր
Հայերեն գործ նկատվող գրքերն այ-
նապես կրեն ու փոխող պարզապես
այնպիսի գոտադարձություն են որպես ժող-
Բուրջ բոլոր յայտարարություններին ի-
տարաբանող, հոյ են թե որոնք կողմ
են զարգումն սնունդ:

Միջանկեալ յիշենք, որ քանի մը ասի
ներ առաջ, երբ Թրքական ծածօք փո-
խադրական մեծ օգնումս մը ինկու փո-
րկի չըմականքը, նման տնտեսութեան
պայծառներէն Ռեյթի լրաբաշխութեան

ԿԻՊՐՈՍԻ նախագահը յայտարարած է թէ յոռետես է կղզիին թրքական. առաջարկներուն համար, զորս միայն « քաղաքական խաղ » կը նկատէ :

Ի ՅՈՒՆԵՍԿՈ

Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Միլիան եւ գլխավորը, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տիկն Լաւաթեան եւ գլխավորը, Տիկն Լաւաթեան եւ գլխավորը, Տիկն Լաւաթեան եւ գլխավորը...

Տիկն Արմին Խաչատուր, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան...

ՀՈԳԵՆԱՅԻՍ

Պր. Լաւաթեան Արմին, ալիք Տիկն Լաւաթեան Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան...

Յուդաիզմը Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու...

Մասնաժողովը Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու...

Գաղութային Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու...

Յուդաիզմը Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու...

Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու...

Մասնաժողովը Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու...

Յուդաիզմը Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու...

Մասնաժողովը Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու...

Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու...

Յուդաիզմը Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու...

Մասնաժողովը Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու...

NOTRE-DAME

ՊԱՏԱՐԱՅ ԼՈՐԵՆՏ-ՏԱՐԻ ՄԷՋ

Մեր մէկուկէ միւսը Արմին Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան...

Մեր մէկուկէ միւսը Արմին Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան...

ՄԱՐՏԵՆԻՆՆԻ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ

ՄԱՐՏԵՆԻՆՆԻ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ

Ուրախ, Արմին Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան...

MAISON DE LA CULTURE ARMENIENNE DE MARSEILLE 12-14 Rue St. Bazile Vendredi, 21 Avril à 21 heures Résultat de la Campagne 1977 en Iran Du Nord

Programme de la campagne 1978 Monastères de St. Thadée et St. Etienne — Exposé des travaux en cours — Projections de film et diapositives.

RADIO-FRANCE FRANCE-CULTURE - PROGRAMME MUSICAL

CYCLE DE MUSIQUE SACRÉE ORIENTALE

Le premier volet de ce cycle, consacré à l'Arménie, sera diffusé aux dates suivantes sur France-Culture (ondes moyennes 347 mètres et Modulation de Fréquence 94 MHz)

— MESSE DU R. P. KOMITAS, enregistrée le 9 Janvier dernier : Dimanche 23 Avril, à 16 h. 05

— TABLE RONDE SUR L'ART ET LA MUSIQUE, 1re partie : des origines au XVIIe siècle : 23 Avril à 12 h.45

— La seconde partie de la Table Ronde sera diffusée en même temps que l'Oratorio dont l'enregistrement était prévu le 21 Avril prochain. Ce concert est retardé par l'indisponibilité de Mme BRILLI, chef des Chœurs Elisabeth Brasseur, et reporté à une nouvelle date qui sera communiquée prochainement.

(Le second volet de ce cycle sera consacré à la Grèce).

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՌԵՆԵՐԵ

ՆԵՐՆԵՐԵ ԵՐԻՐ ԵՐԻՐԱՆԸ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Մեր մէկուկէ միւսը Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան...

Մեր մէկուկէ միւսը Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան...

Մեր մէկուկէ միւսը Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան...

ՎԻԵՆՆԱ

ՆԵՐՆԵՐԵ ԵՐԻՐ ԵՐԻՐԱՆԸ, Արմին Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան...

LE TIGRE DE PAPIER

65, Cours Julien, 13006 Marseille

ETMEKDJAN

AQUARELLES

Exposition du 13 au 29 Avril

(Tous les jours de 15 h. à 19 h. sauf Dimanche et Lundi)

Imprimé sur les Presses du JOURNAL «HARACITE» 83, rue d'Hauteville 75010 Paris Commission Paritaire : N° 55935

ԱՊՐԻԼ 24Ի ԱՌԻԻԻ

Իսկ ինչպե՞ս կ'ընկերակցեն Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան, Տեղ եւ Տիկն Լաւաթեան...

ՅՈՒՆԵՍԿՈ

ԼՆԴՆԱՆ, ԺՈՂՈՎ

ՅՈՒՆԵՍԿՈ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու, Տեղ եւ Տիկն Պրեֆուտու...

SEMAINE CULTURELLE YAN'S CLUB

MERCREDI 26 AVRIL à partir de 18 h. au Club 5, Av. Reille, 75014 Paris EXPOSITION - COCKTAIL

Oeuvres des peintres — Adjard, Anto, Archak, Ardash, Aslanian J., Assian, Barsumian, Dadérian, Hekimian, Kazandjian, Massis, Papazian, Rapha...

CONCERT INSTRUMENTAL

dirigé par Alexandre Siranossian avec la participation de André POULET, violoncelle et Sussana MILDONIAN, Harpe. Places très limitées — Renseignements et billets au Club : Tél. : 589-20-48

A L'OCCASION DU 24 AVRIL

MIKIS THEODORAKIS

CHANTE

sa solidarité au peuple arménien

VENDREDI 21 AVRIL à 20 h. 30

A LA MUTUALITE

Organisé par le collectif des Arméniens pour le Socialisme

Pour les billets s'adresser : aux FNAC, à la Mutualité, aux Librairies Samuclian, Palouyan, Petit-Prince (121 Bd. St. Michel), Restaurant Erévan, et à Allortville au Café Philippe, au garage Shell-Kouyoumdjian et aux Ets. MICHEL.

Prix 25 F — Etudiants 20 F (Crous)

ՎԵՐՋԻՆ ԴԱՏԱՍԱՆԸ

Անցյալ անգամ դիմեցի Միքել-Անձելոյ Վալտեր չի մասին, նրա գանդակագործական վրայ մի դարձաբար տալու համար: Մեն արտաստեղծեալ դիմելու առիթ չիկե՞ք դարձեալ: Համար, այժմ էր խոսնակ նրա մի պատկերի՝ « Վերջին դա » ստատան չի մասին, որ ոչ պակաս հնացածն էր դարձած և չարժու, իբրեւ մի գիշերադառնական լէ-դ-օր:

Վալտերի միւլեզնի կից մի փոքրիկ ճառաստ կա՞: Սկզբանի մատուտ անուամբ: Եր 1473 Միքել լինեց Սերատին Դ., ինչ կերպ Միքել-Անձելոյ Դ., որ արեւ իր գործանալի օրհանգիստներով: Կապել է նրա « Ալբարտի սանդաղագործները » նկարում 1508 - 1512 թ. և « Վերջին դատաստանը » 1534 - 1541 թ.:

Խաղարի հետ, սպառնալով խելզել, առ լինալով մեղս:

Հոգիս ցուցաւ իր անորոշ ու սեւ կապիւնները:

Յանգիւր մի ուղիւն պայծառ լուսեց ինչ մէկ զարդանոց: Անձելոյ վեր թռանք, անձելոյ հրոյցանոցն, ակամայեան ծանրեց առկելով: Եւ նորից վարչերկնի դուռը լինելով բացուեց և ներս ընկաւ Վալտերի զգուշան, աչքերը ծառ, գեղեր վրայ անձելոյ շնորհ փրկե, շրջանաւորեց իւր ոտք արձա՞ն: Եւ չարաւ ճարտար: Սեւեղ ներկայ իրողները վրայ ունէր դարձելու, և մտապաշտ իր ստիգործան դրաւ լինելը, նա ունէր զգալ ինձ վաղ, ծննդիկ վրայ ընկաւ և հետագայ ու նախագայ շնչաց:

« Բախի՛ր... հաս տեղ... բան կա՞... Միքել, և՛ ձեռք Կերկրների գեղեր խորքը, նա անկարող կուլ, չորած մը, և ընկաւ թիկնալի վրայ, աչքերը կիսափակ, գեղեր դուռնա, ինչպէս մի անգամ: Չառապեց թալ անկ կուրքը:

« Մա՛նք... մա՛նք, մ'ան... հեծեծալն նրա շրթնալիքները:

Վալտերի կուրքը այս անգամ իրող ցուտ էր, պիտեղ մի չար զննալի էր նստած: Կրքեր փայլեց գլուխը լինալով ճանդեղանում ու արիւնստ թղթիւն: Եւ քնած թալ բացուեց լայն Վերջը, ղեկ ծագում էր արեւուն:

Եւ երկու փոքրիկ ցնցում մի թիկնի խոցում և նա ի սպառ ցնցում այս ցանկեղ ժամակը: Վալտերի իր Վերջին շունչն էր փչեց:

Մերձակն հաւաքաւ, ոտքեր կանգնեց իր տեղի, թայց ընկաւ, և ծննդիկ վրայ աղաղակ մտաւալ գործերի նաւա՝ ասիկե, իր ձեռքով նրա աչքերի փայլեց և փնտլ շալիցե, դուռ, վերջը, ապա խորաւ ձայնով հեկեկաղ ծնել արեւիկէն արդեւում: Խառնակներ սարսափանք՝ իր փոքրիկի գրկեց, կարծես մի ժուլ վրայ տալիցե պատկուր: Համար և նոյնպէս հեկեկաղ: Երկու հրապան ընկեց, խառնեց, դրնար նաւաստակի կրկնեց և զըլլակներով ծոռեկ շրջեցեցեց նախալի գլուխի առաջ: Ծաղիկ լույսը պլուսում էր մոլորի, մեր տուրեղները խառնեց ինչ ձեռնիկ շարիւր տղիները պէս, և հեծե կատարում էինք հաւուսները զի-հաղորդ:

Յանկար ծերունիքի ոտքեր կանգնեց իր լուրջագ ճառակի ամբողջ քարքարե՝ թիւմը, կարծես երկնքին աւելի ժող լինալով: Համար, արեւմտ ձեռքերը տարաւ ղեկ գեղի մի, ղողգոջնեմ ձայնով բա-ցանկալեց:

« Տ՛ր, Տ՛ր... քո ցուպիկ արեւմտ լինալով... Բերկեման արեւն... տե՛ն, ինչ ծագում է ինչ կարգի... Մեր միմտուտ և ուղիւն հեծեկաղացը խոցեց զանկալ ծառը: Եւ ծննդիկ վրայ ընկաւ նորից գեղեր առաջ: Նորից անձելոյն դուռն ար ցրտանալի օրոտացեց, ձեռք լընալուստեմ էինք: Ձեկներին լայնեցեց և դուռը ընկաւ իսկ - տար է մէջը:

Բայց Վալտերիկի արեւիք արեւն սխրում էր: Իր չի պնդեց: Եւ խորն սիւնեց... »

Իմ այցելում օրը թաղութիւնն աճալեց է. մատուռը բառի բուն նշանակութեամբ լինել է օտարացիներով. փառու ամառը դառնել է միջուրաղը ևն առանց այն էլ կիսախառար մատուռը այսօր ամառու և դառնիկ պատճառով էլ աւելի ժողւլ է: Բայցը այցելուները վերեւ են նայում, որովհետեւ Միքել-Անձելոյ իր անմահ գործերը նկարել է առաստաղի վրայ և առանց զգուշ ծռելու, վեր նայել ու չինք չէ կարելի տեսնել: Այցելուները համար դժուարին կացութիւն է ստեղծուած. պարտաշնորհներ դարձրում են, աչքերը չըրում, նայում են ընթանալալ ու հեւալով, գլուխները ցած ձգում, հանգստանում և վերադառնում են ստեղծուած. պարտաշնորհներ դարձրում են, աչքերը չըրում, նայում են ընթանալալ ու հեւալով, գլուխները ցած ձգում, հանգստանում և վերադառնում են ստեղծուած: Ինչպէս Նալիկինը ունեն, որ ուղղում են առաստաղին, իրանց յայտանալը դիւրացնելու համար այդ էլ չի օգնում: Իմ կողքին մի կին չառ շարաշնորհ իր հայրկիով մի քան տեսներ Նամար, երբ Նամարին անցուցաւ անդալանք՝ նստեց հանդարտութեամբ, իր սեփական ձեռքերի կէտում հայտնի էլ էլ և ուղղում էր Վալտերի փոքրիկը: « Կինը կին է նաև, Սկզբանի մատուռով: Անձելոյ պատ - կերները տալէ: Անկ յամանները դիւրեւ են փոխում, այս պատ տակեղ այն կարծես մի անցում, Բախիկ վրայ դարձնում, թե՛ նայում, նստում, չիկ հեւալում, խո՛ւրում, կրկին հեւալում, մամուրում, դժգոհում, որ մեն ինքանք իր ցրտակարար դիւրէ և աղգան նայարար լինել, ասան մարդկանց անստակելի դարձնելու: Մի անհաւանալով նախաձեռն էր լինել Անձելոյ, հրեշտակագործ մարդ, համարեա մի տուր, որ իր մեծ գործերը

ԷԶԵՐ ԱՆՎՈՐՈՆԱՆԻ (ԻՐ ՄԱՌՈՒՄԱՆ ՅՈՒՄԱՆԻՏԱՆԻ ԱՌՈՒԹԻՒՄ)

սիրտում էր լայնասիրտ բարութեամբ, մաքուր անպաղ չէր կարող անդալանք իր հանձնարք արդիւնքի համար մտա լինել, նա մատուռն է դարձրել, իսկ դուր համար անհրաժեշտ է նաև առաստաղը նկարել: Եւ նա նկարել է ի վառ իր մեծ գործերի, որոնք պատկերի ծննդ վրայ կանայ - կանայ մեղսում են խոսեալ, լինելից, փրկելու անմահ կարող էին լինել:

Այսպէս թէ այնպէս, ցաւով պիտի աւել, որ աչք նկարները լուս զեւ են երեւում վարկե, որանաւ ապ, պայծառ և եւ շատ այն հայերի է հարկաւոր լաւ տեսներ: Համար: Այլ է « Վերջին դատաստանը » չ, որ բանը է ամբողջ ճակատաւոր: Իր պատը և ուղղակի աչք եկեղեցու կիսախառար կէ փառ մէջ անպաղ կուրք է տեսնել: Միքել-Անձելոյ թաղութիւնը ծնը: Վերջինս երկ արեւելիս էր, երբ սկսեց այդ գործը և նրա վրայ աշխալ - աշխալ ամբողջ ուժ տար: Չնայելով իր մեծ տաղանդին՝ Միքել-Անձելոյ կարողացաւ տալ իր անհեղաճ գործը և հեծեկաղ երեւակայութիւնը գործին երկուստեւ - դուրսն հեկալ թուրքով:

Փամանալը և մի քանի գարեթի խորնիկ ծուլից մի մուկ շարը եւն ձգել այս պատմանիկ գործի վրայ, թայց այսպիսով գործերի ստացել է աւելի խորհրդաւոր տեսութ: Միքել-Անձելոյ գործանալի օր - տեսնում զրկ է պատի գրայ այն, ինչ որ հանձնարեց Դանտեի իր խառնակ երազները մէջ աւելն և իր դերակալն, վանձ խառնակութիւնները մէջ նկարացել է: Խառնակութիւն լինելով խորհրդաւոր և մահաշնորհների դերակալը ստարգիլ օր է լինում: Սիվակին թրեակալն հաւատար իր թուր խորութեամբ անկարող պիտի լինէր արտաքին զեղարկատեալան մի այսպիսի իր թիկնալ գործը: Միքել-Անձելոյ ծնը հանձնարը, ակամայեան իր հարկերիկը

Թշուառութիւններին, իրար լախուղ լիւսութիւններին, ննկողութիւններին, ստորութիւններին, սիւրը իր ցատտով և ցաւով նրանց դէմ, որոնք Թշուառութիւնների ծովէ մէջ խղզիկին լնր գարի պատուա - պատուա Խառնակ, կարծես կուսեղնի է պատկերացել իր փայլալալ վարչիկներութեան օրը, երբ մի փրկել էր զայն իր հայրենիք թշուառների և դաւաճանների դուռը տեսնելու և արմատի պատկեր լուսել:

Դանտեի իր դժուրեղ ստարգիլները մէջ տեսաւ և եւ իր հայրենիք թշուառների շատ շատերն (*), ինչպէս չնկարողել, որ այս կրտսեղաւոր մէջ լուրջող պատկերները շատերը ներկայացնում են Անձել - լին ծանրէ և ստեղծ այս կամ այն անմատուրութիւնը, որը շարադրութիւններ իր կողակա վերաւորել են նրա մեծ հոգի:

Եւ արդարեւ, լոկ կրծախան էգաւոր, հոգեւոր խոհերն ու պատկերները, սա - տանաներով ու կարի կարաններով սքոնում միայն երեւակայութիւնը երբեք չպիտի կարողանային այդ ստարգիլ խորան, հոգեւորաւոր աղգան ճնշել կենտուտ: Երեւակները պատկերացել, մարդկային կրքերի, յայրենի, ցնցումների այս փոքր արձանանցին ճալել և ահաւոր լինուեցին: Այս համեմատարար փոքրիկ պատկ վրայ իրար խառնումը մարդկերով տեսն թիւ լուսնի և մի դարձանիկ կառակելով հանդիպում՝ ամեն ինչ աշխատում է փրկել իր գլուխը, ինչպէս կարող է: Նայեցե՛ք այս ստարգիլն, այս մարդկաներին, որոնք զալին են կարծես մի քան ձեռք գցելու տեսնում: Իր փոքրիկ և իւրաքանչիւր լուսակա ընթում է իր շարաշնորհ գործերը, որպէս վկայ իր անշողջող հաւատին ու առաքելութեանը:

Այդ դատապարտածները, որոնք զալում են կծիկ-կծիկ և իրանց զալ -

ւում, երկարանում է և թաղութիւնն այնպէս մեծանում, երկուցիկն աւելի թաղապան են դառնում: Եւ երկու կողմի անդալանքները դուրս ստեղծանալ արմուրում են իրար վրայ, ձգում են զեւր դատարարը: Հաղորդականի ճնշելն պէս, իրար թիկնալը, ուս, պարտաւոր վրայ թարգմանում, երբ կրկնակում, զու - կառակը՝ ընթում են իրանց մեղքերի նաւորութեան ու ստաղծանալի նշանները, փրկութիւն կալ նորդադատութիւնն ցանկալ լուսել յոյսով: Բայց այս շարժումների, դաւաճանների, ցնցումների մէջ և ոչ մէկի է ընտանի ու խաղալ, ոչ մէկը, որ անասելի ստարգիլ, յոյս, յոյս կամ կիրք շարաշալալը:

Ո՞ր դիմանում, ո՞ր իշխանական պա - լատում է տեսը Անձելոյ մի զոյգ Թշուառներ, որոնք ղեկալում ու անցոր նաւում են իրանց խառնակար տերով չըր - թանգներին, սպառնով կանգն կամ մահ: Այդ է, որ ա պատկերները է թրկա - տար տաներ ներքե ինկում այս երկու Թշուառականների դիւրեք մէջ, որոնք կարծես սարսափով սպառնում են իրանց զիկնի մալթիկեք փոխընդուն: Սպառնալի կապով հոգեւոր յոյսը, հոգեկան խելզող անհաղադաւորները դուրեք երբեք աւելի սարսափական, աւելի սպանել է կել:

Վերջապահապա դատապարտածներ կան, որոնք թուղջեցնելով, Բախիկով, թաղութիւնով ծանկուն են երեւանք իւրանք տաներ տակ թայցանաւ անդալանք լանեկներ: Համար: Կան՝ որոնք գլուխները թալել են երկու ծննդների մէջ և ներկայացնում են մի ամբողջ կոյու, որ սարսափի և ոչնչութեան պատկերն ունի: Կան՝ որ երեւի վրայ են ընկել և տարալին են տեսն ու տեսը՝ ասան եղանակներով փառ են շարժում: Երբեք անպաղ թաղութիւն: Անթրոյլ պատկերներ նկար - յանում է մի տակեր թրկի, որ իր ու լուրջների մէջ անդերն թիկնով, շրխուն ո՞րակեց, իրում է մերկ ու դարձանք մեղքի ամբողջ կարեւր և շարժում է սեւ դանդաղեք՝ որոշելով նրանց հազար ու մի ձեւերով:

Մանկը վրայ Անկարին և մի քանի Կան, որոնք վրայ լուրում է Բարոնի նաւալը, որ մի անկե զգույն անդալանքին և յախտնական ստարգիլ է անդալանքով անցուր պալտուրում մամտանալով մեղքերը մէջ Բախիկում: Իր անկախակի մարդկութիւն: Դժուրեք դուռն է այս, այնպէս՝ ինչպէս այն պատկերացել է Դանտեի իր Դժուրեք իր երկ անկարել:

Վերջապա Բախիկ ինձանով են անցնում, ինչպ յախտնական ցաւերն ինձանով են անցնում, Ինչպ դատապարտած ինքնիքն ինձանով են անցնում:

Այս խոսքերը Դանտեին դրսում տեսաւ մի դրսով վրայ, ներս մտաւ Կերկրիկի հետ եւ այն, ինչ որ նա տեսաւ Դժուրեք ներսում, կատարակալեց համապատաս - խանում է Անձելոյ « Վերջին դատաստան » ասան ջին: « Անտեղ հաւաքուցե՛ք, որ ու ճնշել թարգմանող Թիկնով էին ասանալուրիկ օղի մէջ... կելոլ - կելոլ լուրջները, և քանակեղ թարգմանը, վրայ մորուններ և կատարութեան սար շնորհ, որոնք ու կերկրաւոր ծայրեր, ձեռքերի շարժանքը այնպիսի արտուկ են հանում՝ յառաջանել ու խառար այն օղի պտոյնը - ներք մէջ, ինչպէս սաղալը, երբ զրկում է փոքրիկը... Եւ լույսը մի դուլից իր ցաւիկ այնպէս երկար, որ և ու դժուարաւ զուլ էին հաւատում, թէ մահը երբ է այդ - անց մարդ լայնի... Եկալ հաւատ այն - տես, որ զարդարում է ամեն յոյս, որ մեղսում է փրկող երկով ինձ, երբ ձեռնում է հաւաքակալը: Դժուրեքներ: (**)

Միքել-Անձելոյ « Վերջին դատաստանը » Դանտեի դժուրեք մի պատկերի է կարծես և մէջը կալ ասան միայն անհաղադալի են: Դանտեի և Անձելոյ երկուցիկներն են, երկու հեկալ անհաղադալութեան, մէկը դիւրեղ և միւրեք փրկում:

(*) « Ո՞վ պի իր դու, որ ցալիկ եւ տարալ... մտ »: « Դանտեան: Երկ ցալիկ եւ չնմ պայց, թայց այն ո՞վ ի, որ այդ քան զուրկ ուղիւ են... Տեսնում են, մէկն իմ կրմունցի, որոնք լայնի են... Դանտեան: Արցալներին, սուգի ինչ կոյց եւ միմ, որ անհաղադալ այն կոնքի, բնիկալորեղ ցնխտիս եւ, թայց ինչ քանակալն են: (Դանտե, Դժուրեք Յոյն երգ):

(**) Դանտե, Դժուրեք, ինչ Գ և Ե:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԱՊՐԻԼ
22 - 23
SAMEDI-DIMANCHE
22-23 AVRIL
1978

HARATCH
LE SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
Directrice : ASPH MISAKIAN
83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS
— Tél. : 770-86-60 — C.C.P. Paris 15069-82 E
Fondé en 1925 — 571027317 A R.C. PARIS

LE NUMERO 1,60 F
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ — ԹԻՒՆ 14-104

ՕՐԱԲԵՐԹ
ՀԻՄՆԱԿԻՐ Ե ԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԻԱՆ
Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԻՍՏՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
Ցաք. 200 Ֆ. Վեցամսայ 110 Ֆ.
Արտատպանմ Ցաք. 230 Ֆ. հատը 1 Ֆ. 60

53e ANNÉE — N° 14.104

ԻՐ ՎԵՐՃԻՆ ԽՐԱԳՐԱԳԱՆՈՐԸ

ԱՊՐԻԼ 24

Այսօր զարթել մեր սրտերը խորան պատգամով ազդեցին, չեքուհանգը երկ-կիցադուրեքամ կ'ազդեցունք խնկիր լիպտաբուր մեր մէկուկէս միլիոն անկախ հայաստանիներուն, որոնք զոհուեցան ապա-ստեան ճանապարհին վրայ, յանուն ազգութեան ու հայրենիքի։

1915 Ապրիլ 24ը պատմական քուսական թիւ է, որ եր խորհրդանշ միւն եղեցունք։ Սակայն 1915ին չէ, որ սկսաւ ու վեր-կացաւ ցեղասպանութիւնը։ Անցեալ շատ տարիներ երկարեալ, լինեց 1894-96ի խառնակ ճամապարտ շարկերը եւ 1909ի կիլիկիոն շարքը, երբ առաջինները արդիւնք կէն օստանական ընտանայ, վար-տանեին, վերջէն սահմանադրական կա-ռավարութեան — ուսրգործը իրթիւսա-թ — սարքառ առաջին պայմանը էր։

Միւն եղեան էր վերջ շուտաւ 1918ի զինապատերազմը։

Զինապատերազմը Հայաստանը յաղթե-լան էր։ Սահմանային միւն կողմը կհանգի-կուտան էր Հայաստանին անկախ Հան-րապետութիւնը։ Դարերու ստրկութենէն ետք ստեղծուած էր Հայաստան — պան-ծաղի անունը կողմ Պետութիւն մը, որ պաշտօնապէս ճանչցուած էր յաղթական զորանկիւններէն կողմէ։ Անկախ Հայաս-տանը զոյնապէս էր կրեցր այս վերջին-նորուն ու պարտուած Թուրքիոյ հետ։ Իր հողային իրաւունքները ճանդիսաւ — ըրազէր էր ճանչցուեցին։

Առջին կիլիկիոն էր զբաւուրը նախ Առիւշտիներու, լիստոյ քրմաստեղներու կողմէ։ Հայկական Լիգնիին կամար-ները էր ճանկէն իրենց երազային իրա-կանագին։ Թաղական մուտք էր գոր-չեցին Ե ցաւակի կիլիկիոն ։

Միւն եղեցին, Առիւշտի, Սուրբոյ եւ Գաղթիին անկիւններէն կ'ապագաւոր-ուեին հրազով վերադարձը ընդունելու եւ կ'ստեղծարարեցին կիլիկիոն մէջ։

Պոյն էր զբաւուրը զանախկեցիներու կողմէ։ Վաղիսի մէջ էր խորհրդին անը-լիստան եւ իրականութեան Գաղթական, իստ-ապան ու յունական մարտասուտներ։ Ան-տաղիս խաղաղաստեղծութեան օրեր կ'աղ-բեցին օստանական մարապարտը Հայրե-կան։ Լարստի թերթերը էր հրատարակու-ն։ Լոր զբեր էր ստուէին։ Լոր միւնիւն-նոր էր կ'աղթեցին։ Գաղթական, Բաւարի-ական, մէկ խոսով մալիկալիսի կ'անցը-րաբեցին ու վերջէն նոր լրջան մը կ'աղթեցին։

1918 Հոկտեմբեր 30ի Մուստարի Ձե-նապատերազմ ճամապարտով զոյնապա-րեցին մէկ միւն օստանականութեան կ'աղ-տանէին իրենց շահերը։ Սակայն էր միւն-նային Հայրեկ։

Միւն պատերազմին նեղ օրերուն անուր-լիս իրաւունքներով կ'օրօրեին Հայրեկ-ապատերազմին։ Համար ցանկեղ թերթիկն սրբապատեղեցին։ Հայապատերազմ ճամ-ապարտեցին մէկ ու մէկ յորտան էր զոյն-ին զինապատերազմ։ Համար Անատալիսի թեր-թիկն անկախ։

1919 Մայիս 15ին Պոլսոյ զբաւման թա-նակին կողմէ Փոքր Ասիոյ էր զիւրիւր-Սուրբաթա թէմայ՝ իրեն թէ ստեղծու-նապատերազմին հակառակ։

Կա կարգադրուած զինական, իս-կապան հայապատերազմին զիւր խաղաղ ու զիւր թրջապատերազմին, այլեւ հանրա-պետական անկախ Հայաստանի Համար։

Թէմայ է միւն ։ Զարմուտ արտօրին-բաղադր օրծուեցան յաղթական զա-նապատերազմ, որոնց զինամի էին երկէ-կիւնապատերազմ եւ զնայու Համար,

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊՔԵՐԸ

ՓԱՐՈՐ

ԵԼԵՆՈՐԱՓՈՐՉ

Հ. Բ. Ը. Մ. Ի

ՄԵ. ԿԵԴՐՈՒՆԻՆ ՎՐԱՅ

Օ

ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՎՆԱՍՆԵՐ

Ուրբաթ առաւօտեան ժամը կէն, ուսմ-մը պարզեցին Հ. Բ. Ը. Մ. Ի Փաղկի ժալուրիւսի կիլիկիոն, Փաղկի 17րդ, 118 ինի տը փորելէ։ Վնասները միայն իրիւսական են։ Քրմուրիսին թաղուած է ոստիկանութեան կողմէ։

ՔԱՆԻ ԱՇ ՏՈՒՆԿ

ԻՏԱԿՈՐԹ Եւ անարկու ըլմարու էր շարունակուի։ Հեղադրութի օր, իրարու յաղորդող հակապատեան լուրերէ հեղ, էր պաղարու օր Մուռի Ե անճանապարհու — թեմաբ պաշտուրիսին ։ Հաղորդող զե-կուցը կիւն էր եւ ըսու (?) Ե Կարմիր Նու-կանները ։ զեղիւցով էր յայտնէին թէ Մուռ ողջ է։ Իրեն փաստ նկար մը զըր-թուս են, ուր Մուռ էր կարգայ նախոր-կան օրաթերթի մը (Լու Ռեկուպիլիս) թաղը որովհետեւ Մուռի ձեռքը ըլլաւ յայտն լէ, կ'ըստ չեղուն նկար մը ըլլալ։ Կայ սակայն ուրիշ փաստ մը ըսու նամակ էր կ'ըսէին Ե նախկին վարչապետէն միւն Կարմիր Նուկաններ վերջնապէս կուտային

Մուռուան ալ փութաց զբաւմով, զեկելով ու զբաւմով ցաւալիսի զեկապատեան շար-տան։ Արդիւնքը պիտի ըլլար Հայաս-տանի անկախութեան կործանումը։

Կիլիկիոյ մէջ Քրմաստեղիներ անկա-սահմանադրուով 1921ին վախճանիկ թուր-քերուն յանձնեցին կիլիկիոն։ Անապա-նեցեին հաղորդած Հաղթի հաղար Հայրե-կանում մը էր եւս արտատիւլի կողմ իրեն, զարթական ապաստանեցան Սուրբիա եւ Լիւքսեմբուրգ։

Իւրիւսիսի, Սեւ ծովու եզրերը եւ ներ-քին դաւաճուեցին վերադարձով սարա-բաւանդներ շուտով արտատիւլի պիտի ըլլային։

Իգմիլի տալէր 1922 Սեպտեմբերին էր Պոլսոյ ու լրջանի զանախկեցիներուն կողմէ պարզուով ։ 1923ին դարձան կառարալ պիտի զարմեցին ցեղասպանութիւնը։

Ապուլի Համիտ, Թիւրքիստ, Միւլի շարժում Հեռուգաղափարեթ շարունակու-ն են Հայրեկու ընաղեցին։ Այսօրուան Հանրապետական Թուրքիոյ արձանուր ժողովարարն է իր պապերուն ու Հայ-թուրքիներէն։

Ի դուր է, որ Աղարա իրար անցան զ-պանուրի վերածուի։ Համար զայլը ։ Ե Երազայան ։ ժալկիլիս խորանուած է Թուրքի հակալին։ Պատմութիւնը վայ։

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒՆԻ

(24-4-77)

ՎԱՆՁ

Երէ կ'աւ, Աստուած ու չես ստեղծիլ պատաստ ու լաց, հեծիլ, անիծիլ, բէ չար մալիսանի թոյլով մահապու ուր չես վարակիլ պարզութիւնն հոգու, բէ դու չես ասիլ որ կ'անգրի աշաղտ լինի անապա տանքանի համեղ, մեղաւարտ մարդկանց կիլիկ

Մաքրատան, երէ Աստուած եւ դու խաղաղութեան։

Տէր արագահա, Աստուած արդարի, Ուր եւ, երէ կ'աւ, եւ արթօր արթ-բայց ցրածուրեան անարկու ձայնից, յաղաք անդարթ, իմ արթօր անիծ, եւ եւս վայրենի կ'ընք զապագա, մաքրալիսանի ժաղիկ փայտ, Բա անուան յայտով կուտիցի երկաթ, Պարծեցայ զեղով, ասկանց ուր չկար։ Ի ինչու եւ եւս տառապանք աշխմ երէ Աստուած եւ դու արթարարեան։

Ինչու տակաւին չես պատմաւ յարմ' Ուր էր քանակուած, բէ չե'իմ աղբաւմ, բէ չարապարթիմ դու չես ասիլ սար որ իտաղ կ'ընք սարալիսի կ'գալ, բէ դու չկուես որ աշտով, երկրում, Մարդը վայրենի, մարդ է յորտան, Դեհ, արի ու ան'ս, ցաղիկ ու տանիլ երէ Աստուած եւ դու վրէժնեղիւր...

Յ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ

Դեհ-Բիւրիսանիին եւ կուտալիսանի, եւ էր պահանջէին թանապարհուած իրենց ճակատալու ընկերներուն(նաւ եւ մահա-նաւը Թուրքի) ապա արձակուեց միւն։ Երաթ մամը 15, Մուռի ողջ մարդն փոխալէ։ Պարզ է, որ կ'աղար-թիւն շատ մանր է, կայ վնասուած մա-նու եւ Պետութեան վարկը փրկելու վրճ-նական կամքը թաղը նաւ։ Մարդկան կողմէ։

ՊԱՒ ստացաւ Ազգ. Ժողովի փաստու-թիւն ինչու կ'անկախութիւն 1971 զմ 260 ձայնով։ Գործադրութեան Ազգ. Խոր-հուրդին նախաձեռն Սէլքը երկու ժամ անհանուէր ետք նախադասադատի հետ յայտնեց թէ Մարիոն սկիզբն իսկ արա-մալիս են խոսելու սեռախիւքներուն հետ, զիստար հաղթը նկատուով շատ ցած աղ-խատալարձեքերու յաւելումը։

ՄԱՐԻՈՆ կառավարութիւնը որդու է օրհնակի մը ներկայացնել Բորթիլիին (Խարթարան) ժաշակապետը Շեքու։ Համար եւ գայն փոխարինելու ցառուան ստորուն թանապարհութեան։

ԿիՊՐՈՍի նախաշահն Համար, ընդու-նիլ թրջական առաքալիսներ պիտի նշա-նակէր անճանապարհ ըլլալ միւն Արթիւն էր ցալի որ Թուրքիոյ կառավարութիւնը այսօրն անիւրդ էր մնայ։

ՁԱՏի մէջ Քրմաստեղի երկու զիւրուր պաշանուած են թրջանուրի կողմէ։

ՄԱՐԱՆԱՒ թաղապետին կարգալիւնը միւն անուրդ է եւ կարգ էր պարզուեց-նելու կարծիքով (ինչու՞ք ձեկալէ) նոր կառավարութեան մը նշանակումը քան չի նշանակի կէք նախկին Համապաշտու-թեան չղոյնայ։

ՕՐՈՐ օրաթերթը հաստատար դուի Մարիւ Տաղայի կողմէ։ Օտաւ, որ Պու-տալի էր պատմանի, ներկայումս արթ 500 հաղար Քրմայց թաղ ուի (300 հաղար տը-պաղանակ)։

ՁԻՒՒՒ մէջ 200 զաղարական թանապար-հալ ներում ստացան։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՆՈՐ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

«Պեսակսն լեզուն

Հայոց լեզուն է»

Օ

Երաթ մըն է, իրեն աղբիւր ունեա-լով փրանական թէ աներկիւն մահապու էր Հաղորդիցը վրաստանի մէջ (եւ երկէ նաւ)։ Հայաստանի) պատաստ ցոյցերը, որոնք հետեւեալով երկու Հանրապետու — թեանց մէջ, վերահաստատուած էր լիստի վերաբերող յորտանին Ա. մասը, ուր կ'ըսէին Ե վարչապետը կամ հայրեկը Հայաստանի պարագային, Հաղարալ — տուրեան պետական լեզուն է ։

Այսօր ստացան Ե Մովսիսեան Հայաս-տան ։ օրաթերթի Արդի 15ի թիւը որ կը յայտնէ նաւ — Ե Զարկ. Մովսիսեան Սո-ցիալիստական Հանրապետութեան զիւր-ալ Սովեալը գործելով Հայկական ՄԱԶ Ժողովրդի անուիւն եւ արտապալուով երա սուրկին կամքը, ընդունաւ Ե Հայ-ր կական Մովսիսեան Սոցիալիստական Հանրապետութեան Սահմանադրութիւնը (Հիմնական Օրենքը) եւ յայտարարեւ է, որ այն գործողութեան մէջ է մանու 1978 թուականի Ապրիլի 14ը։

Հայկ. ՄԱԶ Գերագոյն Սովետի Նախագահութեան Նախագահ՝ Բ. ՍԱՐԿԻՍՈՎ

Հայկ. ՄԱԶ Գերագոյն Սովետի Նախագահութեան Բարադարձ՝ Բ. ԱՆԱՅԻՆՅԱՆ

14 Ապրիլ 1978 թուականի, փաղ. Ներում

×

Առանձին եւ մանրանալու կ'անարդա-նաւք անուրդ տու Սահմանադրութեան, որ լույս տեսնու է Մովսիսեան Հայաս-տանի նախ թիւին մէջ, թաղը ստեղծի աղ-թի իսկ ստորեւ փաղանց այն յորտան (72) որ էր վերաբերող լեզուի հարցին —

80-ՈՒՄ 72 — Հայկական Սովետա-կան Մարիստական Հանրապետութիւնը պետական լեզուն Հայոց լեզուն է։

Հայկական ՄԱԶ պետական կառուա-նութիւնը է իրականացնում Հայոց լեզուի ըստ անկախի զարգացումը նկատուով եւ ապահովում է նրա գործածութիւնը պետական ու հասարակական մարմինն — ըստ, կուտալուի, յուտարարեան եւ այլ ինիւսթիւններով։

Հայկական ՄԱԶ-ում ապահովում է այլ մարմիններում ու ինիւսթիւններում հա-ղաց լեզուի եւ ուրիշ լեզուներին ազաւ գործածութիւնը, որոնցից օգտուել է քե-մակալութիւնը։

Այս կամ այն լեզուի գործածութեան օրէնք արտօնադրուով կամ սահմանադր-կում չի թոյլատրում։

ՊԱՐԱՃԱՆՈՎ

ԷԶՄԱՄՆԻ ՄԷՋ

Անցալ շարժու, իստմը մը վրայի ար-հեստակցիներու հետ, Սարգիս Պարաճ-նայ ԷԶՄԱՄՆԻ զայտն է եւ ընդունաւ Անկախ Հայոց զարգացիկներ կողմէ։ Արտապալուող փրանկական լուր վնասիլ մէջ է։ Յայտնու է թէ երկու փրիւ էր պարտաւոր, միւն Արա Գեղեցիկ եւ ու-րիւ էր զաղարած Հայ եւ վրայի Ժողո-վուրդներու կ'անցին։

ԿՐԵՆՈՂԸ. — Պ. Դանիս Բիրենան, Տէր և Տիկին Սահակ Բիրենանի և զաւակները, Տէր և Տիկին Սարգիս Բիրենանի և զաւակները, Պ. Մանուկ Բիրենան, Տէր և Տիկին Ժան Գալուստի և զաւակները, Տէր և Տիկին Արմենակ Բիրենան (Դեմ Նորը), Տէր և Տիկին Անտոնի Բիրենանի և զաւակները (Դեմ Նորը), Տէր և Տիկին Յակոբ Բիրենանի և զաւակները, (Մարտի), Տէր և Տիկին Վարդան Բիրենան, Տէր և Տիկին Գարուստ Բիրենան, Տէր և Տիկին Գարուստ Բիրենանի և զաւակները, աւրի Տիկին Մարի Մարտիրոսեանի և զաւակները, աւրի Տիկին Փերիկ Սման և զաւակները, Տէր և Տիկին Լո խոր Գալուստի և ծանոցանքի իրենց կնոջ, մոր, մեծ-մոր, ջրոյ, Նորայրոյ, մորաբորոյ՝

Տիկին, ԻՍԿՈՂԻՅԻ ԲԻՐԵՆԱՆԻ (ծննդաւ Թիւրքիմեան)
մահը՝ որ պատահեցաւ Ապրիլ 20ին:
Յուշարկարութիւնը կը կատարուի այս Զարաթի, Ապրիլ 22, ժամը 14-15ին à l'église Notre-Dame de la Salette St. Martin d'Hères
Մահապաշտարկներն կը խնդրուի ներկայ իրեն ալ նկատուի:
ՅԱՆՈՂ. — Մեր ցաւակցութիւնները Պ. Դանիս Բիրենանի և ընտանիքին:

ՇՆՈՐՀԱՅԱՆԻՔ
Փարիզի Հայ Ազգայնական Ընկերակցութեան վարչութիւնը շնորհակալութիւններ արտայայտելով ի նշանակալի նուէրները. Պ. Կարապետ Թաւադեան 600 ֆր., ի նպատակ ծերանոցներու պատասխանատւութեան, Պ. Արթուր Տորոսեան՝ ողբ. Արաքի Հանձնախմբի մահուան առթիւ 100, Տիկ. Մարի Բաւերեան 200՝ ի նպատակ Լեւոնապետութեան ֆոնդին, Տէր և Տիկին Տէր-Փարսեան 100՝ ի յիշատակ Քաղաքի Կարապետին, Պ. Արմեն Սարգիս (Մարտի) 5000 ի յիշատակ իր ջրոյ՝ Տիկ. Եղիշ Եղեանեան, Տիկ. և Օր. Տէր-Ներսէսեան 700 ֆր. խնդիր Սերպիլէօս իշխանական, Մանուկեանի մարտիկան շինու, թանկ ֆոնդին, Պ. Ֆիլիպ Բիւրիպետեան 40 ֆր., Տիկ. Մարիամ Տէրեանի մահուան առթիւ, Պ. Ռոմէ Զարաթեան 450՝ Աղբաւորեանի առթիւ զարաթեանի շինու առթիւ, Դեմ Նորը՝ Օր. Նուար Սարգիսեան 2028,35 ֆր. իր ընտանիքի նշանակալի նուէրները, իր ծնողաց՝ Տ. Մարտիրոսեան և Ք. Ք. Մարտիրոսեանի և երեք տղան Թաւադեանի, իրենց զաւակին և շարունակ իրենց և Մարտիրոսեանի և Քաղաքի Կարապետին իշխանական:

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL «HARATCH»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris
Commission Paritaire : N° 55935

ԷՍԵՆԱՆՑԻՆԵՐՈՒ ԿԵՆՈՂՆԱՏԵԼԻՆ

Փարիզի Կասեան Սանոյց Միութեան Հաստատութիւնը Պարոյր Սեակ զարաթեանը 32 իւր ուր Բերիլի, Փարիզ Որդ, Մէթրո Բաւեր, լայն է Հանրութեան, Ապրիլ 22ին սկսեալ առէն Զարաթի որ ժամը 15-30էն 19: Բոլոր փափագողները, Կասեանի ընտանիքի հետ, կրնան զուլ և կապ հաստատել Միութեան հետ, Զարաթի մէջ որ զերար դռներ, Հանձնի միջոցով մէջ մէջ խօսել, Կարճեքներ փոխանակել Լըբարու և պատասխանատուներու հետ Լըբարեան արտադրութեան առկա պիտի գտնեն երաժշտութիւն, զերեք, Բերթեր և զփափագողները:

Մերով կը հրաբերուի բոլորը:

ԽՆՁՈՒՔ

Կարճակերպութեան Կապ. Խաչի Սէն-Մարիսի մասնաճիւղին կողմէ, Կերպիկ Ապրիլ 30, ժամը 14-30ին Սալ առ Ֆէթի (Սէն-Մարիս): Կը մասնակցի Լիւնի Անի Նուար Կասեանը:

Արեւիկեան պիւնիք - շապիկալի խորոված ՄՈՒՏԻՔ ԱՅՈՒՏ

ԿՈՒՋՈՒԻ

Coupeuse qualifiée pour robes
VIRGINIE
14-16 Rue Ste Cécile
75009 PARIS
Հեռ. 824-64-06

ՄԱՅԻՍ 1-Ը ՕՍԹԱՆՏ

Հիւսիսային Մոլդով ամենէն զեղեղիկ ծովափը և Պրիմէ հիւսիսի վանականիւր: ՈՒՐԱՅ - ՉՈՒԱՐԲ ՕՐ ՄԸ
Ճամբորդութեան օրհրդով, պաշտօն: Մեկնում Մայիսի մէկ, ժամը 8ին, զերաւոր՝ 22ին:
Հաւաքուելի 1-45ին Կառ տիւ Նոսիւն առնել:

Մասնակցութիւն 79 ֆր. ամէն բան մէջը:
RELATIONS TOURISTIQUES
EDUCATIVES
12, Ալէ Լեմիտ, 94170 ԼԸ ՓԵՐԻՇՈ
Association sans but lucratif
régie par la loi du 1-7-1901
ԵՏՈՒՐ ձէճՐԻՆԵԱ
Ըղջահուր Գաւառեան
Հեռաձայն 324-14-06

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՈԳԵՆՈՋՈՒՄ

ԵՐԵՆԻՆ ԵՐԻ ՏԱՐԵՎԱՐՁ
ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Մեր մէկուկէս միլիոն նահապետներու յիշատակը կ'ողկոյրուի Համապաշտարկի ձեռով Հայապատուութեանը երեք յարանուանութեանց Հոգեւոր պետներ, Հեռանկալ յայտարարութիւն:
ԵՐԵՆԻՆ ԵՐԻ, Ապրիլ 24, ժամը 15ին, պատարաւ և Հանգստեան զուլու:
Ս. Յովհ. Մարիկ Մարի Եղեղեանի մէջ:
ԵՐԵՆԻՆ ԵՐԻ, Ապրիլ 24, ժամը 15ին, ծաղիկապաշտարկի զեղեղեան Աման:

Զինուորային, Երաւար:
Մեկնում Ամենի Ֆրիւտայան:
ԵՐԵՆԻՆ ԵՐԻ, Ապրիլ 24, ժամը 20-45ին, ՀԱՆԻՍԻՍԻԱՆ ՈԳԵՆՈՋՈՒՄ
MAISON DE LA CHIMIE, 28 bis, Rue St. Dominique, Paris 7, Métro Invalides
Կը խօսեն Պ. Պ. ՉԱՐՁ ԶԱՐԻՍԻԱՆԻ, և ՀԱՐԱՆԻ ԱՅՈՒՆԱՅԵԱՆ (Հայերէն)
ՓԱՆ - ՄԱՐԻ ԳԱՐՁՈՒՄ (Փրանսերէն)

Կը մասնակցեն՝ Տիկին Խոճէմի Այնուան - Դաւալ (Հայերէն)
Միլիթարեան և Դարբասեանի միջոցով Երաւարութեան, զեղեղեանութեան՝
Գ. Խանգէլեանի - Տիկ. Միլիթի Երեղեան (արտաստուութիւն)
Դարբասեանի Երաւարութեան - Խաչիկեան արտաստուութիւն
Փնար Թարգմանի - Զուլակ
Յայտարարութիւն՝ Տիկ. Մ. Յովսէփեան
ԱՅՈՒՆԱՅԵԱՆԻ Զարգացականութեան ձրի օրհրդով արտաստուութեան, որ կը մեկնի Միւստեան ժամը 20ին:

SEMAINE CULTURELLE YAN'S CLUB

MERCREDI 26 AVRIL à partir de 18 h. au Club 5, Av. Reille, 75014 Paris
EXPOSITION - COCKTAIL
Oeuvres des peintres - Adjar, Anto, Archak, Ardash, Aslanian J., Assian, Barsumian, Daderian, Hekimian, Kazandjian, Massis, Papaz, Papazian, Raphy
des sculpteurs - Aslanian N., Azad, Khoubessarian, Raffi.
SAMEDI 29 AVRIL à 21 h. 15 à la Sainte Chapelle
4, Bd. du Palais, 75004 Paris

CONCERT INSTRUMENTAL

dirigé par Alexandre Siranossian avec la participation de André POULET, violoncelle et Sussanna MILDONIAN, Harpe.
Places très limitées - Renseignements et billets au Club:
Tél.: 589-20-48

ՇՆՈՐՀԱՅԱՆԻՔ

Այսօրուիկի Հայ Մշակույթի Տան յանձնարարութեամբ շնորհակալութեամբ արտայայտելով ի նշանակալի նուէրները. Տիկին Քէլիշէֆէ, 200 Տէր և Տիկին Զարաթեան, 100 Տիկին Քէլիշէֆէ, 100 Պ. Հանձնարարութեան: Դանիս Կարապետեանի մահուան առթիւ. Զարաթի Կարապետեան ընտանիքը 200, Տիկին Եղեան (Տիւ. Միլիթ - Կար) 100, Տիկին Նուարիկ Եղեղեան 200, Տիկին Ռէն Գալուստեան 1000, Տէր և Տիկին Գրիգոր Գալուստեան 1500 ֆր.:

GALERIE MARIGNY

4, Rue de Miromesnil
75008 Paris - tél. 265-36-53

DAVID

ԴԱՒԻԹ ԲԱԳՏԵԱՆԻ

EXPOSITION

du 11 Avril au 31 Mai

Voyage Culturel en Arménie

Nouvelle formule:
en plus des excursions classiques (ETCHMIADZINE, SARDARABAD, GARNI, KEGHART) et...
Découverte des provinces nord de l'ARMÉNIE: KIROVAGAN, HACHPAT, SANAHIN, ODZOUN, etc...
et trois jours à TBILISSI, ancienne capitale intellectuelle arménienne

calendrier des départs

08 AVRIL	21 AOUT
17 JUIN	02 SEPTEMBRE
13 JUILLET	16 SEPTEMBRE
05 AOUT	30 SEPTEMBRE
	28 OCTOBRE
	23 DECEMBRE

Pour les prix et renseignements s'adresser à:

OPTIMA Tours

Sonia Coumryantz

6, Rue des Halles (2ème étage) - 75001 Paris - Métro Châtelet
Tél.: 236-03-65 - 236-03-66 - 236-03-67 (licence A 946)

A LYON

MAGUY KALoustIAN

OPERATORS, 45 Rue Edouard Herriot, 69002 Lyon, Tél.: 42-10-24

Voyages en ARMENIE

EREVAN

ET EXTENSIONS A MOSCOU ET TBILISI ET LENINGRAD

DEPARTS CHAQUE MOIS:

11 jours - 13 jours et 15 jours

A partir de 2680 Fr. comprenant le séjour en hôtel de 1ère catégorie, en pension complète, le transport aérien, les excursions et la visite des villes. Demandez le programme détaillé à des spécialistes sur les voyages en Arménie depuis plus de 12 ans.

N'hésitez pas à nous consulter.

A PARIS

A LYON

sevan voyages

50, Cours de la Liberté

69003 Lyon

Tél.: 60.13.66

M. SARKISSIAN VAROJAN

2, Rue de Stéze

75009 Paris

Tél.: 073.30.64

073.32.64

266.50.12

M. BAGHDASSARIAN LEVON

4 6 8 10 12 14 16 18 20

ՓԷՌ - ԼԱՇԷԶԻ

Էս մը կայ, որ որքան ալ պահանջ
կայ յուշարձանին հոին, չի գաղտնի

**ՀԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ
ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻՆ**

ՏՍՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՐՄԻՅԷ (Յառաջ). — Վասպուրական-
նի յաղթական հերոսամարտի այս ճՅրդ-
տարեկարճը տօնախմբուեցաւ մեծ յաջո-
ղութեամբ:

Ստալինի Տան Վասպուրական սրահը
խցում էր ծայրէ է ծայր խոռոնում
է խոռոպաւ քաղմութեամբ մը: Հայ-
րենակիցներ, վանեցի կամ ոչ, փութա-
շած էին ոչ միայն Ստալինյէն է մերձա-
ւոր Տէպերէն, այլ նաեւ Վրէնէն, Լիո-
նէն, Ֆլաինէն, Սէնթ-Էթիէնէն:

Գուցէ՛ տօնակատարութեան նոր ձևեր, լացիկութիւն, դուցէ՛ տօնակատարութեան քաղաքիկ նպատակը, հասոյթի՛ն յատկառ – լինէ՛լ փարիլիլ Սամուէլ – Մուրաթեանի ճերմաբաւին, դուցէ՛ տօնակատարութեան ներկայացուցած պիտանական արժէքը եւ արտօղութիւնը մեր ժամանակակից պատմական մէջը, կամ ա՛լ շատ չափանաբար երեւը միացած հրապօրեան էջին երջց թէ՛ երկաթաբլր որոնք վաշիւնցին հալիական հազարաւոր մը ճաշիկեան յարկէ մը ենք։

Մինչև Առաջինի, յանձնի Վաղարշապետին շարքը՝ Մկրտիկին Կերը՝ Կարգուհի Սարգսյանսանց բացման խոսքը, յայտնելով Մկրտիկին անմահուն հաւատքը՝ եւ անկողարկ կամքը, 55 տարեկանի բժիշկը, այս օտար առաջնորդն էակ, միշտ լիտ գաղտնի լիարժեք անոց օրերը՝ 1915ին՝ մեր Վաղարշապետ հորիզոնին վրայ լուսաւոր լեզու էր բերել, անոց օրերը Վաղարշապետին, Սասունէն, Արմինիայէն, Նախիչևանից՝ Կարահայրէն... մինչեւ Սարգսյանաւոր իսկ ծագողորդի պատճառան համբարանը։ Մկրտիկին Առաջինի լեռնային օրը, որ հոգեկան դրամատիկ

[illegible]

մեր հայրենի բնաշխարհի փառքերէն պէտք է զիտակցօրէն ապրինք մեր ներկան, առանց տկարանալու մղենք մեր ազգային գոյապայքարը միւր յոյսերով սեւեռելու համար մեր ապագան:

[illegible][illegible]

Վաղագրությունը Հայր-Մկրտիկանի հրատարակած «Գրքի մասին Առաջին համարի միջոցառումների և խորհուրդների արձանագրության» մասին հղումները, յայտարարել են Մկրտիկանի հարգարժան արքեպիսկոպոսը և այլ առաջին համարի հրատարակումը երկու ամսանոթերից հետո՝ Վարդ Փայտանյանի և Վարդ Մկրտիկանյանի որոշումով՝ առանց անհաշիվորեն կտրելու իրենց մտնական ծառայությունների բերան բերում են Մկրտիկանի բոլոր ձեռնարկներում։ Վարդ Մկրտիկանյան, Կ. Փայտանյան (բացառել ձևաորոշումները պատմական և իր կողմից լայնորեն արժանի շնորհակալություններ Վաղագրությանը հը Հայր-Մկրտիկանի կերպ-Վարդանանյանի իր այս առիթի ուղղությամբ) և արքեպիսկոպոսը Հայր Մկրտիկանի և պատմական հետևում։ Վարդ Մկրտիկանյան ըստ. Քհ.Մ.

ቅርንጫፍ

709.01F

ԻՐԱՆԸ – ՀՆԴԿԱՍԱՆԻ ԹՅՆԷ Առաջ-
նորդական հնչյալած Կորին Վրդ. Պապ-
նեան, Մարտ 19-ի առաւօտեան ժամանակ
էլ բր ըոր պաշտօնաւանդին՝ Նոր Տալայ
Օղակախանին մէջ առաջնորդական տեղա-
փոխք զինաւորաւած է թնեական եւ Կրօ-
նական Խորհուրդներէ տնտեսական կող-
մէլ, իսկ պարբերն մէջ՝ անհամախիղ կող-
մէլ մ. ժողովուրդին կողմէլ։ Կորին վարա-
պետ երեսն օրք՝ Մաղկապատի ասօն եւ
մաթիւ, Ս. Աստուածածին կէկղեցոյ մէլ,
մշտաւշտօղ պատարազին ներկայ եղաւ
եւ ել քարոզաւ։

ՀՈՐ ՋՈՒՂԱՅԻ Հայ Ակումբը սրահի վրա, Մարտ 15ին, տեղի ունեցած է կրթական շուրջ մտերու փոխանցումներ անող հինգերորդ և «Սպարտակ»-ից անհրաժեշտ է հայտնի դրսևանալ և հարգազման համար: Հաւաքույթը վարած է Օ. Հայրապետեան: Մտք տառն է Նորին Մարգարէի, որ անարգած է ազատութիւն և անկախութիւնը ըստերը ըստաւորութեան և տարերութիւնները վրայ, Հայր Շահապարեան՝ որ անդադարաւոր է ըստաւորութեան անկախութեան հարգաւորին, և իմաստ ՏԵՐ-Բրդուհաճեան:

[illegible]

Այս քղաքացիությունը չենք կորստ վառել տառացի աղաղակ չենք չելառուել Վասիլ պուրականի ձյար Մուսիբան գեղեցիկ դաշտերով՝ ձեռնարկին չառցիք նուրի բլիթ Մ. Մուրառառան վարձարանում Մարդիկ են որ այս քաղաքի օրինակ վարանալ շալ Մուսիբիկենք են չառու ու չառ չարկը նուրիկենք, որոնք տառացի վարանումով լին են նաեւ իրենք նիւթական աջակցու իրենք Միխիթարեան չարկերու նուրիկական տառերով ինքնան։

Արդարեւ, յաջող ձեռնարկ մը, խան դավառ միջնորդութ մը, վսեմ նպատակ մը որոնք ցոյց կուտան Վասպուրականի Հայ բնակչական Միութեան անհեղ հաւատարմութիւնը եւ սուր դիտակցութիւն տանդէպ մեր ազգային բոլոր արժէքներուն եւ ժառանգին:

ፆጊፆሠላኮ፩

Կարծիք Հաստատումներին փաստում է, որ պատան տ անկյան ըլլալը անհամարձակ է ԹԷ՝ սկիզբէն Հայտնական է Թէ Հայաստանի փոխընդուն Համար:

ՆՈՐ ՆՈՒՂԱՅԻՆ ԻՋԷ, Մարտ 1ին տեղի ունեցած է մականական աստղադանդան, կաթմակերպութեան տեղանքն Ալլը մականկարգիւնի տեղանքն: Բազմաթիւ միտմունքներու տարաբնոյ ձերբնուում են ազգային ու երրական ինքնութիւն, ինչպէս նաեւ գնդերն, արհեստական կամ աստղանիւն: Ճարգիւրներու ցուցակը ինքնին կը բոլոր միտմունքոյնը պարզեան – արարած են:

ԳՈՐԻՃ ՀԱՄԻՆՏԻ (ՅԵՐԵՎԱՆ) ՎՋ. ՏԵՂԵ-
ՄԱՆԻՍԻԱՆՍԻ ՄԵՐԱՆԻ (ՊԵՏԼԵ, ԱՄԵՐԻԿԱ)
ԵՄԵՐԻ ՈՒՇԵՅԱՆԻ Ե ՅԱՅԵՐ ՕՂԱՅԻԱՆԻ ՄԱՆ-
ՈՒՄ ԶՈՒՄԱՆԻԿՆԵՐ ԿՈՐԵՍՊՈՆԵՆՏՆԵՐԸ
ԿԱՊԻՏԱԼԻՅԱՆ ԲՆԱՐԻ ՀԱՄԱԳԱՐՈՒՄ Ե ԺԱՆ-
ԻՑԻՔԱՅԻՆ ՆՈՒՅՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՅԻՐԻՔԻ
ՀԱՄԱՐՈՒՄ ԵՐԻՆԻՔԱՆ ԵՎ ԳԱՐԵՎԻՆԻ
Բ. ԱՓՈՒՆԵՐԻՔԻ ԳԱՐԵՎԻՆՈՒՄ: ԲԱՅՄԱՆԻ ԽՈՍ-
ՏՐԱՐՈՒՄԸ Ե ՄԱՐԿԻ ՉՈՐԻՔԻՆ, ՈՐ
ԷԼԵՄԵՆՏ ԵՎ ՕՂԱՅԻԱՆԻ ՄԻՋԵՏՐԻՔԻՆ ԲԱՂ-
ՃԱՆԵՔ ԿԱՅԱՆՈՒՄ ԵՐ ՀՈՂԱՅԻԱՆԻ ՀՐԱՄԱ-
ՆԱԶԻՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԱՆԴԱՆԻ ԲԱՅՄԱՆԻ
ԳՐԱԶԴԱՆԻ ՄԱՐԿԵՐՆԵՐԻ ԳՐՈՐԵՆՈՒՄ
ՀՐԱՄԱՆԱԿԱՆ ՄԱՅԽԱՆԱԾԻՆ ԵՐՈՒՄԸ
ՔԱՆԻՏԱԿՈՒՄ ԵՎ ԳՐԱԶԴԱՆԻ ՄԱՐԿԻՆ
ԱՎԱՐԻՔ ՕՂԱՅԻՆ - ՈՒՎԵՐԻՔԸ, ԵՐ ԱՅՈՒ
ՄԱՐԿԻՆ ԱՄԱՆԻՑԻ ՀՐԱՐԵՎԻՆՈՒՄ: ԵՐ
ԿԱՐԳԱՆՈՒՄ Ե ԻՐ ՄԱՆԻՔԱՆՈՒՄ, ԳԱՄԱՆՈՒՄ
ԵՆ ԵՐԽՈՒՄԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐԿԻՆ, ՏՈՐԵՐ
ՀՆԱՄԱՐՔ ԸՆԴԱՆՈՒՄԻՆ ԷԼԵՄԵՆՏԻ ՈՂԱՅԻ-
ԱՆԻՔ, ԵՅՈՒՄԸ ԳՐԱԶԴԱՆԻՔԻ ՕՂԱՅԻԱՆԻ
ՄԱՐԿԻՆԻՔԻՆ ՄԱՐԿԻ, ՀԱՅԻՔ ԳԻՆԵՐՈՒՄԸ -
ՈՒՎԵՐԻՔԻՆ ԵՎ ԳՐԱԶԴԱՆԻՔԻՆԻՔԻՆ
ԵՆՔ ԽՈՍՏՐ ԱՆՈՒՅԻՔԻ ՉՈՐԻՔ ՄԱՅԽԱՆԻՔԻ
ԿԵՐԱՆՈՒՄ ԵՎ Բ. ՕՂԱՅԻԱՆԻ «ՄԱՅԱԳԱՐՈՒՄ
ԳՐԱԶԴԱՆԻ, ՃԱՆԻՐՈՒՄԻՆԻՔԻ ԱՄԻՐ ԳՐԱՅԻԱՆ
ԵՆՈՒՅԻՆ ՄԱՐԿԻՆԻ ԿՐԱՅ:»

ՊՈՒԼՏԱՅԻՆ. Ապրիլ 14ին, մեկուսե համայնքից մանրեմ ու սիրուն գեղգերիկ երեւակապ վաճառեց Ստանկուրտեան: Երբ բացաւ իր եղան զ' իշխանի բրտուրդից իրձամուր պաշտպանի մը իր ապագայիկ իճէճ, այլեւ իմանալիք քաղաքի մը քանիճանի, հոգաբարձութիւնոր: Եւ մանձամուրդութիւն. իճէճ, որ ծառայակ զ' ճարտարութիւն, օրինակաւ իճան եւ ուղղակաւ իճան: Վաճառեց իրտարու եւս՝ Պրերիքտանական սերունձ, իր ճեմանան ուսուցչականէ Ժառանգելու իճանական եւ զգացական ցոյցեր, աւել ճան իճն որ ստարպեց կոստանովուն իճանից, երգիճական եւ քննադատաւ քաղաքի եւ յօլունաներ, Ժառքամանակ էճեր, որոնք յոյս տեսան իմ թերթիկ եւ պարբերականորէ իճէճ: Իր երկուս սարկութիւն եւ հասունութիւն յրկուս ճիւղեւանները ամփոփում եւ ճուստ բացէճ միճնեւ ծառայունձ համարեմ իճ եւ ասակնի տնտիկ իր ժամանակաւ ղրդութիւն: Եղան զ' իճանուն աղիւս տակից ճարմարանի:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԽՕՍԷՔ,
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԼԵՌՆԵՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԲԱ. ՍԱ. ԽԻՂՃ Է...

1.

Լաւութիւնը քեմայ ըշինն աւելի աճ
պատճառեց, զան եթէ բոլորը միանգա-
մեջ դադարին, աղմկէին: Սակայն ժողո-
ւորը կարծւոն չըբէ չընում: Ծաւալում
մարէի երես առած կատուն: Գաւ պոշով
շուտ էր տիրոջ՝ Խորէնն աղայի ոտքե-
րը: Քեմայ ըշլըջ հաղաց արիւ մէջ:
— Դէ, բարի Հայեր, երեք ժամ ձեց

ժամանակ եմ տալիս: Զեր գիւղը հէ-
հիմա պէտք է յանձնի Հարիւր քսան հի-
հրացան, վաթսուս ատրճանակ, երեք հ-
րիւր դաշոյն: Շատ չեմ ասում: Մարդիկ
լսեցէք ինձ եւ ապրեցէ՛ք խաղաղ: Խոր
հըռը եւ տալիս խոհեմ վրե՛նէ եւ արիւն
լեղորթեան արիւթ չտալ:

Օտման օնրաշուն թողնելով հրազա
րակմամբ, Բնեալ բէլը կորէն ապաշին ո
ղեկացութեամբ դնաց յաճախու։ Սպառա
րէ, Բէլ իր հետեւից ազնուն կը պայքի
սակաշին լռութիւնը մնաց յաման։ Դրան
բէլը նորից առ զդաց։ Ստանձն, ար
հազը վերը բաւականին ուժ ունի՝ հետ
որ դիմաւոր կանգնի այս սպանիչ լռո
թեան գրահին։ Ժողովուրդը քրտնէ նո
ստ։ Քեանք օտար լուսով ու հետեւի։

— Զենքը կը բերեն, խորեն աղա,
հարցուց բէյը, երբ հասկը կեն գիւղա
պետի դարպասին:

— Զօռնէ՛ն, բէյ աղա, — զրեթէ՛ն աղա՛ն
զպէ՛ն իւրե՛ն աղա՛ն: — Ուրեթե՛ն բեռն
որ շունքն: Հարց ե՞րբ է զիջէ ունե՛նդ:
Ասաց, մտաւմ ծիծաղեց բէյի անկ
իլհանի միայ: Այս Թուրքը չի հաստատ
վէ մի հրացան անցած կը ստանա
բայց ոսկու համար նա էր հ
ատան էլ կը ծախէ: Օտման ծերպան մի
թէ նոյնը արեց: Երկուսն էլ երար

բանում թքած են : Պիտի քաղցրացնել բէ,
բերանն ու ճամբու դնել :
Ճաշեցին միաշն երկուսով, սեննակո

— Արդեօք վստահ եմ, — ասաց ինքն աղաչին, — որ մեր գործի մասը

— Մէկ էլ Աստուած: Բարով զնա.

Քեանք ըէլին ու նրա Ընկառք ճանապարհորդ լիտով, Որդին աղան պոլիբարգարձաւ եւ իսկոյն զնայ Ներսէ Վազուրի մօտ։ Միքնային պառկած էր ձեռնալիք, թէ զնած է։ Որդին աղամնաց — մնաց տանիքում եւ անաղովուկ թաղուէ։ Թիֆլիսքում մեկտայն Ներսէ Վազուրի ծախք։ Վրայ նստեց ձեռնալիք ու բառական, իրապատակով ալիքով։

— Քանիսո՞վ վերջացրիր առեւտուրը
Խորէն աղա :

— Թանկ է՛ք, — կամաց, կարծես ս
հով տաաց ի՞նքե՛ն աղան: — Համաճայ
ուեցի՛րք երկար տուր եւ առից յետոյ: —
Գոհ եմ: Դեղին մետաղ լցուե՛ր
կը, որ խեղդուի: Մենք դեռ պիտի սպա

սենք, մնանք, մինչեւ Աստուծոյ կանչը
Մենք պիտի գնենք ապահանք: Պարել պի
տի սուրբներ, խարել:

Խորքէն աղան հառաչեց: Մինչեւ Աստ-
ծու կանչը աշխարհի վերջը կը լինի:

×

Քեմալ բէյին կաշառեցին ու ճամբո
ղբին: Զինք չկայ, — ասացին: — Զու
նենք, չկայ: Զինք չկայ, ոսկի կայ՝ կ'
ճարուի: Սակ Քեմալ բէյի ճամբա ինչ փոյ
թէ արեւը որսողից չ ծաղւում: Նրա ա
րեւը գտնին ոսկին չ' մ'իմի փողբրիկ ա
րեւներ: Լցրեց զբազանն ու զնաց:

Գնաց, լայց նորից կը գայ: Դա դիտ
Ներսէս Զաւիւշը, դրանում նա հանողը
ուած է: Նորից կը գայ: Ի՞նչ պիտի անեն
այդ դէպքում: Բայց ինչո՞ւ հիմա գլուխ
ժաշէլ, թէ ինչ պիտի անեն, հերբ Գնա
Բէյն նորից գայ փողորիկ արեւելիկ կտես
ւից: Գալու օրը կ'որոշի, թէ ինչ անել:

ՄԵՐՕ ԽԱՆԶԱԴԵԱՆ

(Շաբ. Ա. Էջեմ)

կայ և հրաշք մը կը նկատուի, որ Պո-
լինի օդային կրքած է ստացած լինի
մը վրայ էջը կտարել: Ճամբորդները
ապաս կրքած են վերադառնալ լայն խոր-
հրդային էշխանութիւնները վար գրած
են երկու օդայինները:

Ֆիկալիս - Հիթիթի գործողութեան
առթիւ, մասնաւոր հանդիսութեան մը տե-
ղի ունեցած է Պոլիս: Երկու թերթերը
էջեր պիտի փոխանակեն:

ԱՄՏՈ ՄՐՈՑԻ համար Վարդերը ին-
կառնեցու տուած դարձանամը վեր-
ջացու Շաբաթ որ բայց մինչեւ երկու -
շաբթի ցերեկ նորութեան չկար: Կուտ -
վարութիւնը անդիկող կը մնայ բայց բա-
րեւորակաւ կազմակերպութիւններ, ին-
կառնեցու փաստաբանը և Պապը կը մի-
ջանան:

Ի ՅԵՐԱՍԱԿ

Տրապիզոնի նահանգի Հայրենակցական
Միութեանը Յաստիկ ինքնաշարժ մասնաւոր
առթիւ կը նուիրէ 100 Փր. Փարթիկ կայ:
Խաչիկ նոյնպէս Թաքալ ինքնաշարժ մաս-
նաւոր առթիւ կարծիք Խաչիկ 100 Փր. (ըս-
տանալ «Յաստիկ»), 50 Փր. ալ ՎԵՐ -
ուաշին:

ԼՈՐԵՆՆԱԳԻՍՏ

Վիէնի ՄԵՑ

Ապրիլի 30ին, Կերակի առաւ Ժամը 9ին,
Հոյեհանդիս կը կատարուի Սենթ-Ան-
տոն-ը-0 եկեղեցին, նահապետներու յի-
շատակին:

EXPOSITION

Katia DAGARIAN

DESSINS — SCULPTURES

sous le thème :

« Voir le monde par la fenêtre »

VILLA MEDICI

a Viale Trinita dei Monti

ROME

Du 2 au 22 Mai

Vernissage le 2 Mai à 19 heures

Imprimé sur les Presses

DU JOURNAL «HARACHE»

83, rue d'Hauteville 75010 Paris

Commission Paritaire : N° 55935

AVEC LE CONCOURS DE

AÉROFLOT - INTOURIST - Havas-Voyages

JACQUES CHELELEKIAN vous propose des

VOYAGES à

MOSCOU - EREVAN - TBILISSI

3 jours

8 jours

3 jours

au départ de MARSEILLE tous les mois

1er voyage du 21 AVRIL au 04 MAI 78
(14 jours)

PRIX 3 550 F

MOSCOU - EREVAN

2 jours

5 jours

1er voyage du 09 JUIN au 15 JUIN 78
(7 jours)

PRIX 2 550 F

Prix comprenant : Transport aérien - Transfers - Séjour hôtel 1re classe
en chambre 2 lits - Pension complète - Visites et
excursions selon programme - Visa - Assurances.

Renseignements et réservations

Jacques

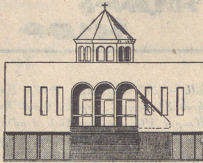
CHELELEKIAN

VOYAGES WASTEELS

87 la Canebière 13001 MARSEILLE

tél. (91) 50 89 12

Org. Lic. 97

INAUGURATION

à Issy-les-Moulineaux

Inauguration de la nouvelle église évangelique arménienne
d'Issy-les-Moulineaux

(28, AV. BOURGAIN — METRO MAIRIE D'ISSY)

Le Dimanche 7 Mai à 15 heures

avec la participation de nombreuses personnalités civiles et religieuses

Bienvenue cordiale à tous

ՀԱՅ ԱՌԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻ
ՆՈՐ ԵԿԵՂԵՑԻԻ ՆԱԽԱԿԱՏԻՔ

Իսի լէ Մուլինոյի Հայ Աւետարանական Եկեղեցին

Հովիւր և Հղարարութիւնը

Կը հրաւիրեն ձեզ ներկայ գտնուելու նոր եկեղեցիի նաակադիրին, որ

տեղի պիտի ունենայ

ՄԱՅԻՍ 7, ԿԻՐԱԿԻ ԿԵՍՈՐԷ ԵՏՔ ԿԱՄՔ 3ՈՒ

40e anniversaire U.J.A. Alfortville

Grand Bal

Samedi 6 Mai de 21 h. à l'aube

SALLE LEO LAGRANGE (PLACE CARNOT) ALFORTVILLE

AVEC

THE ARMENIAN'S SUNSHINE

LES CAIDZAC — LES ARTANAK

LE GROUPE CAUCASE — L'ENSEMBLE ANI

Retenez vos tables :

CAFÉ PHILIPPE 375-61-35

MARYFLOR 233-45-06

IANTEX TISSUS 236-62-34

ETS MICHELE 378-09-66

LE TIGRE DE PAPIER

65, Cours Julien, 13006 Marseille

ETMEKDJAN

AQUARELLES

Exposition du 13 au 29 Avril

(Tous les jours de 15 h. à 19 h.
sauf Dimanche et Lundi)

ԿԱՐՄԻՐ ՈՍԶ

Տիկին Աննա Փափազեան (Միւնիխ) կը
նուիրէ 100 Փր. ի նպաստ Հայ Կարծիք
Խաչիկ Ժողովրդայն օդային կապերու կա-
յանի նոր շէնքի շինութեան, փոխան
ճաղկեղանակի, Թաքալ ինքնաշարժ մաս-
նաւոր առթիւ:

Կընտրուի Մասնաճեան և Բաւարմա-
նեան ընտանիքները նոյն նպատակին հա-
մար կը նուիրեն 100 Փր., փոխան ճաղ-
կեղանակի, Օննիկ Տէպիլեանի մասնաւոր
առթիւ:

×

Իրենց այցելութեան առթիւ Հայ Կար-
միր Խաչիկ օդային կապերու կապանի կը
նուիրեն - Տէք և Տիկ. Ժ. Սիմոնեան,
Տոբի. Զ. Զաքարեան, Տէք և Տիկ. Ե-
ղիսեան, Տիկ. Ս. Սարգսեան և Պր. Ս.
Սահակեան 100ական Փր.:

ԵՐԱՆԱԿԱՆ

Կապույտ Խաչիկ Արիւն - Պուս Բոյունայի
մասնաւորը իր հանգչսին առթիւ, ընդ-
հանդիմանալով ստացած է 100 Փր. Տէք
և Տիկին Դաւանդեանի:

MEETING

«Հայկ. ազատագրութեան» Իր Խորհուրդը
մէ ծանուցանելով թէ հանրապետութեան
մակերդած է 2 փառա Մեմ-ձորմէն և Կր-
նախապէս՝ 44 սիւ տը Ռեմի, Ապրիլ
Ապրիլ 28, Ժամը 20-30ին
«ԱՅԱՏՈՒԹԻՒՆ» ՀԱՅ ԺՈՂՈՎԱՐՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՄԱՐ » Թիւնային լուր:

ԱՂՔԱՏԱՐԱՍՏ

ՀԻՄԱՆԻ ԸՆԴՆ. ԺՈՂՈՎԱՐՈՒԹՅԱՆ

Փարիզի Հայ Ազատագրութեան Ընկերակա-
ցութեան ընդհ. Ժողովը տեղի Կանա-
նիկաշարժի Ապրիլ 27, Ժամը 20-30ին
վարչութեան կենտրոնականին, 77 Կ-
նափայտէթ, Փարիզ 9րդ:
Սերով կը հրաւիրուին բոլոր անդ-
ները:

ԽՆԶՈՑԻ

Կարձակեղանու Կապ. Խաչիկ Սիւն-
րիսի մասնաճեանի կողմէ, Կարձիկ Ե-
րի 30, Ժամը 14-30ին Մալ ան ձիթ (Մ-
Սերիս) : Կը մասնակցի Լիւնի Անի նա-
զախութիւնը:
Արեւիկեան պիտի - շաւիղալով խաչու-
ՄՈՒՏԻՔ ԱՅԱՆ ԵՒ

ԿՈՆԶՈՐԻ

Coupeuse qualifiée pour robes

VIRGINE

14-16 Rue Ste Cecile

75009 PARIS

Հեռ. 824-64-06

ՄԱՅԻՍ 1-Ը

ՕՍԹԱՆՏ

Հիւսիսային Մոսկու. ամենէն զգալի
ճովափը և Պրիւմ. Հիւսիսի Վիստիկ
ՈՐԱՄ - ԶՈՒՄՈՐ ՕՐ ՄԸ
Ճամբորդութեան օրհնանքով, պարզ
Մակնոմ Մայիս մէկ, Ժամը 9ին, Քիւ-
րաթմ. 22ին:

Հաւաքուի 7-15ին Կառ. սիւ. Նոյնիս
ՎԵՐ:
Մասնակցութեան 79 Փր. ամէն բան մէկ:

RELATIONS TOURISTIQUES
EDUCATIVES

12, Ալի Լեոնիս, 94170 ԼԵ ԿԵՐՍԻ

Association sans but lucratif
régie par la loi du 1-7-1901

ԷՏՈՒՄ ԺԵՂՈՎԱՐՈՒԹՅԱՆ

Երանուար Գաւառիկ

Հեռաձայն 324-14-96

ԵԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԿ

Հայ Ազատագրութեան Ընկերակա-
ցութեան ընդհ. Ժողովը տեղի Կանա-
նիկաշարժի Ապրիլ 27, Ժամը 20-30ին
վարչութեան կենտրոնականին, 77 Կ-
նափայտէթ, Փարիզ 9րդ:

SEMAINE CULTURELLE

YAN'S CLUB

MERCREDI 26 AVRIL à partir de 18 h. au Club 5, Av. Reille, 75014 Paris

EXPOSITION - COCKTAIL

Oeuvres des peintres — Adjar, Anto, Archak, Ardash, Aslanian J.,
Assian, Barsamian, Dadérian, Hékimian, Kazandjian, Massis, Papazian,
Papazian, Rapy

des sculpteurs — Aslanian N., Azad, Khoubessarian, Raffi.

SAMEDI 29 AVRIL à 21 h. 15 à la Sainte Chapelle

4, Bd. du Palais, 75004 Paris

CONCERT INSTRUMENTAL

dirigé par Alexandre Siranossian avec la participation de André POULET,
violoncelle et Sussanna MILDONIAN, Harpe.

Places très limitées — Renseignements et billets au Club :

Tél. : 589-20-48

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ
ԱՊՐԻԼ
26
MERCREDI
26 AVRIL
1978

HARATCH
LE SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
Directrice : ARPÏK MISSAKIAN
83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS
— Tél. : 770-86-60 — C.C.P. Paris 15069-82 E
Fondé en 1925 — 571027317 A R.C. PARIS

LE NUMERO 1,60 F
530F ՏՄԻՐ — ԹԻՒ 14.106

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

ԲԱԺԱՆՈՒԹՅԱՆ
Տար. 200 Ֆ. Վեցամսյա 110 Ֆ.
Արտատպագր. Տար. 230 Ֆ. հաւրը 1 Ֆ. 60

53e ANNÉE — N° 14.106

ԱՊՐԻԼ 24

ՓԱՐԻԶ

ՈՍԿԱՆԱԿԱՆ ԱՆԴՆՆՈՒՄԻՆԻՆԻ ԶՍՊՈՒՄ
ՀԱՅՈՑ ԵՆԿՆՈՒՄԻՆԻ ԱՌՔԻՑ

ԱՅՍ ԳՆԱՑՔՈՎ,
ԱՂԹԵՆՆ ԱՆ, ԿՐԻՍԱՑ
ԱՊՐԻԼՈՒՄԻՆԻ

24 AVRIL

PARIS

Inadmissible
répression policière
devant
l'Eglise Arménienne

Երեւոյաբնիկ, Ապրիլի 24ին, Փարիզի
Հայոց Եկեղեցին կը պատահուէր պարբերու
իւր օրը: Ժնշէ ի որ տարիներու երկամբ
քն արջ օրն ալ կը անդունի, բազմու
Քիմաճըր կը յուսացնէ, կրտսերան Հա
մախքաբնիկ օր լաւտիս տունտեղ եղած
է բարբի Հոգեկոյնին խորը:

Բայց եւ այնպէս խուսելնամ կարելի էր
կատուի գոնէ Փարիզի եկեղեցին հաւաք
ունենալ Ժողովուրդը, երկուշաբթի Ժամը
15-30ին երբ Գիւտ եղաւ. կը սկսէր պա
տարաբնիկ: Եկեղեցին ծայրէ ծայր լնց
ուած էր եւ մաս օր բազմութիւնն ալ կը
մտք դուրսը ինչպէս կը պատահէ Զա
պիւնի կամ Մոնտիշին: Բնականութիւնները
արդէս ինչ քովի հրապարակին —
Փայս Փրանսուս Ա. — կատարուելիք
ցոյց Ժամը 17ին եւ պէտք է շնչուի որ
հայ երկամայրութիւնն որ ալ մէկ ընդգի
նալին կամ զգուշութիւն ցոյց տունի,
սլ իսկ մէկ Հաւակ պատաստ կար երբ
նախ օրըները, ապա Սէ. Խ. Խաներ,
ստանալով օրհարարով խոսեցին, շը՛
լապատեց թողը, ըրին կըրպով վար
ուելով մէկ հեղու հնու, ստանց սա
րկէ, սեղի խորեկան: Սէ. Խ. Խ.
անը դու՛ օր շարանցանք յոյնիկ փոր
մէ եկեղեցին մտնէ (երեւէ) Հայի պա
տարաբնիկ Կոնգրէսի մտիկ ընել... րոյց դու
ր հաւաքուն Ժողովուրդը, մանաւանդ
կինն արդէն եղան Ե՛՛՛՛ եկեղեցինն պո
տուով:

Ստեփանական եւ աւելին՝ Սէ. Խ.
Խաներն այս անընդունելի միջոցառու
— Բնիւն եւ զիրք աւելի քան վրդոված էր
բոլորը բայց, ըստ երեւոյթի, մաքրելի
հրահանգներ ունէին արձագանքելու եւ
ստանիկ անգամ չէ որ ստեփանական ու
մէր մեն ինչու ցոյց կուտան, մանաւանդ
երբ ստանիկ մարդիկ հաւաքունն են:
Բանի տանալին Հոգի ալ հաւաքունին
բաշխելով, հրեւրեւրեւր, ծննդելով, փո
խարակելով եւ Եկեղեցի կառուելու ու օր
հնոյ: Բնականութիւնն քննաքննէ հազ, ապա
արձագանքելով, անընդուն:

Երեւոյաբնիկ տառու, տեղական մամուլը
կը բազմապիսիք այս անընդունելի վերա
բերանին ինչպէս զէշներ ծախսարկուի
ու (կը բազմապիսիք Ժամը 17ին) նոյնի ը
րաւ էր:

Լիպարաւան (Ապրիլ 25) եր 11րդ էջին
կոյս չկար մին ալ հրատարակած էր
որ լաւ ներկայացուած էին Սէ. Խ. Խ.
անը: Բնիւն կը զգէր թէ հաւաքուն
Հայիկը արձագանքելու անանց քան մը
հասկանալու էր զիսկին եւ ինչ կերպ
ըրոյնով իսկ ստեփանական կողմաբնի
կը:

Գաբրիէլն ար Փարի, « Հայեր հոր —
ուսանալով ստեփանական կողմէ » խո
րաբնի տակ, կը կարգէին կը լնէ թէ
զինկա ուսեր Ժողովն են շարք ինտու
Հայիկ, որոնք խոսելուն էին եկեղեցի
աւելին: Կը հաստատուի որ ստեփանական
Ժողովն են յոյնիկ եկեղեցինն ներս
մանն եւ ստեփանական օր բացարձակ

է — Այս կարեւորութիւնն ունեցող հա
մախքում մը ցոյց մըն է եւ ալք ցոյցը
արդիւրում էր »: Եթէ այս ստեփանիկ
տրամադրանքներն նոյն ձեւով շարուն
— իսկէ արդեն, կը պարզուի որ Սէ. Խ.
Խաներն Ս. Յովի. Միքայէլ պետի զան
Մոնտիշին, Զապիւն, Համարածան, Հա
զեղապատան, Կարապետին եւ Ուսին,
ինչ որ կը նշանակէ թէ նոր գործ բացած
ենք Սէ. Խ. Խաներուն եւ թէ այս դնաց
քով կարելի է կամաց — կամաց արգելն
ալ արգելուի:

Խանաբնիկ ալ քանի որ տղով կ'ործա
դանց բայց հասկնալով չէ թէ ինչպէս
ստեփանական պատահելը կը ըստելու
պատարաբնիկ կը թուի, երբ կը զէ
թէ քանի որ Հոգի, որ ցոյց կ'ընէին Հա
յոց եկեղեցինն առեւը, հարցապարտու
ցան ստեփանական կողմէ, որոնք մէկ
Խ. Թէ. Էլ-Էլ քարաղ մը, ծագումով
Արեւադիք »: Հնու, քարաղարկայէն սխալ
է քարոյց կ'ընէին քարաղարկութիւնը, պար
դապէս հաւաքունը բազմութիւնը, պար
տաւ շէր յարողով եկեղեցի մտնել, ինչ
որ պարզապէս չէր նախ երկուսուն հան
— ինչիս պար հանգչելին սակայն Համարած
— վար Խուսակութիւնը արդէն հաւաքունը
մը կ'ուսակութիւնը արդէն հաւաքունը կը
պատմէր եկեղեցի աւելին պատահած
զիջարքը:

Խան օրաբնիկն Բնականութիւնը Հա
— ինքն ինչպէս չէր խորաբնիկ սովի կը
զէն թէ այս Հայիկը որոնք չէին լաւ
ունենալ եկեղեցի մտնել, այս ծնն կ'ըստ
ստեփանական կողմէ:

Կը Մարքսն հասէ կ'արձագանքէ այս
դէպքին:

Մ. Գոստինայովի Ժողովն քարաղար
կը Բնականութիւնը Ժողովն քարաղար
— պետ — Բնականութիւնը Ժողովն քարաղար
— քարաղար Ժողովն Ժողովն Ժողովն
Ժողովն (Ապրիլ 20ին եղան) աւանդաբնիկ
որ Ապրիլ 24ին լիպարաւան օր հանալին
Փրանսուս: Բնականութիւնը արդիւրութիւնը
կուտակուի ստանալին:

×

Հայիկան երեկոյնան Հանգիստեան
անցելով ինչեւ որ, Ժամը 18ին Մոյ —
կեպակ օր զիսկարեւան Հայ Եկեղեցի
Խաղիկներու կողմէ, Ամստըմ Զնուտ
իլ Երեկոյն:

×

Ապրիլ 24 եւ Ապրիլ 24, Հանգիստ —
բնաց Համար վարձանով արանցելու կը
պարզուին բայց եւ այնպէս չեն ջնջուի:
Այս մասին խորհրդարանը Ժողովն լիպար
աւելին, Հանգիստ կըրպով ըսնել, որ Ե՛
մի արձագանք տեղի կ'ունենար Հանգիստ, որ
Էլ ինչպէս կըրք քարաղարկութիւնը
պետութիւն Հայիկանութիւնը եւ կալ —

մակերպում էր բոլոր միութեանց դո
մակերկրաբնիկ:

Բնականութիւնը Երեկոյնը Արք.
Յաղարարար Խոսք տուն Հրա՛ Զարգա
— Խան, Զանգը Անտալիան, Ժան — Մոտի
Հարա, Պատուելի Սահակեան, Հուսի
Գրիգոր եղաւ. Կարգաբնիկ: Մանաւան
— ինչպէս կըրք կուտակուի տանալին:

Ապրիլեան որեկողումը սկսած էր, իրա
կանին մէջ, Կիրակի օր, երբ ինչպէս ա
մէն տարի, իսկանձնուիտեան Հայ Կա
թոլիկէ եկեղեցի, պատարաղ կը մա
տուցուէր Նոթի—Տաթի Մարչ—Տաճար,
Հայ թէ տար Հոմ քաղմութեան մը ներ
կայութիւնն:

Կը պատարաղէր Գրիգոր եղաւ. Հայ Ա
ռաքելական Եկեղեցի: Երեկոյնը Երեկոյնը
Արք. Մանուկեան, Կար. Պատուելի:
Մինչ փարկի Հայ Կաթոլիկէ եկեղեց
ւոյ երկաթաբնիկ կը շնչեցնէր « Հնաշա
փառ Աստուած » շարաններ, պատարաղէր
Եկեղեցիները, շրջապատուած եկեղեցի
— կան զատով, Հայիկան եւ Փրանսուսի
Երազմութիւնն աւանդաբնիկ Կ'ուր
զուէր զէրկ խորան:

Օրուան քարաղար տուն. Փրանսուսի
Մարտաբնիկան Ընդհ. Արքայ Նորդի
եղաւ. Կարգէն, որ այս առիթի յատկապէս
Եկեղ. է Հոմեան, ինչ որ անհրաժեշտ
լիպարաւան մտիկ: Գարգիսը ստանալարար
սիրտն եւ ներսան մտիկն:

Փայտու պատարաղէր, եկեղեցական դա
ր, մանաւանդութիւնը Մարտիկ Արք.
Թաթարի օր ուղղուցան. զէրկ ստանալա
տուն, մինչ Մարչ Տաճարի մէջ երգչուի
կը շնչէ Երեւան — Երեւանը »: Երբ
մեղեցին:

“Allons faire un tour à la cave”

Այս ինքնատիպ խորագիրը կը կրէ
Ժան — Մոտի Գաղաղի յուրումը, լոյս
տուն Բնականութիւնը մէջ, Երեւոյաբնիկ
առու (Ապրիլ 25, էջ 32): Ծանկան մէկէ
ստեփանականութիւնը, Ժ—Մ. Գաղաղ
Հանգիստ կըրպով անընդուն, բայց յալող
մեղեցիկութիւնը կ'ողակուի Հայիկան ցեղա
պատարաբնիկ:

ԼԻՈՆ

ՏՊԱՌՈՐԻՏ ԹԱՓՈՐ

(Լիպարաւան) — Լիոնի մէջ, երկուշա
բթի Ժամը 17ին սկսեալ մօտ 2000 Հայեր
մանաւանդան Թաթարին, որ Փայս Պե
րուէն Համար կալ պատասաններով եւ
Երազմութիւնով եւ ուղղուցան զէրկ Փայս
Տիպին — ժողով օր լալ խորաղար էր, մին
պատարաբնիկ զորքան է: Ուստ տուն
են Լիոնի, Վիլիորպային եւ Մեղիօրի քա
ղապատարաբնիկ, ինչպէս հաս Հայ Դատի
Ծանձնախումբի կողմէ Փոթիք. Տոյա
Տանան: Աղբ. Մոտիկեան Կողմէ ծաղիկ
— պարկ օր դրուցան. Փայս Պեղուէր, Վե
լիոր տը Փիլիքին: Կարգաբնիկ, Կիրակի,
կատարուած էր Հանգիստը:

ԼԻՆԱՍԵՆ

ՊԱՏԱՌԱՆԻՆ ՏՈՂԱՆՔԻ

Մարտիկէն կը հնուամանին, որ Ապրիլ
ենն որեկողումը կատարուած է Երազմ
օրաբնիկ սկսեալ: Նախ Երազմ զիջնէ
միջին Կիրակի տառու հարմար կատար
ունենալ է Լաւնապատարաբնիկ Յուլապատար
(Մարչ կեղեցիքով բաղը): Նոյն Կիրակի
ստանալով պատարաղ եւ Հոգեկոյնական
կատարուէր Հոմ քաղմութեան օր ներկա
րութիւն: Երեկոյնը օր լալ տանալին
— ունի տողանց մը տեղի կ'ունենար Գաղա

ՕՐՈՒՆ
ԴԵՊՏԵՐԸ

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂԱԼ

ՓԱՌԻՑԻ Կիրակի զեպան Մոտիկան
մամուլի տալու իր տառու Երեկոյնը, Ապրիլ
24ին, պարբերու. Համար Կիրակի
կատարութեան զիրքը Թրքական տալ —
Զարիկներու նկատմամբ: Աստիպին ներ
կալ էր նախ Յատուց: Դնագոր նշել
հազ Թուրք կատարութեան տալարի
ները կիրակական Հաղթ լուծման համար,
շնչուց թէ անոնք Հիմնական ու արար
լուծումներու չեն որ կը մտնին, այլ ա
նոնց նպատակն է ցոյց տալ Համարա
Հային կարծիքին, մանաւանդաբնիկ Միւր
հալ Նահանգներուն, որ Թուրքիա իրեն
թէ բարի տրամադրութիւններ ունի Կիր
թարի մէջ խաղաղութեան հաստատման
համար, որդեգիր կարելով վերջինն տալ
անպարկուն եւ զէն տանալ: Յոյն Կա
ղաղ զիսկ տալ հազ թէ որդան կը
քաղաղուին ու կը ձգարկին Կիրակական
Հաղթ լուծման տալապատարաբնիկ, Թուր
քիւր արեւմտեան Կիրակական իրենց
զիրքը Կիրակի 40 տա Կարգաբնիկ
Հաղթ լուծման իրենց դրուած Հայիկան
փայլ կը վարեն Թրքական քաղաքակ
— ինչպէս, ինչպէ թէ հնուամանական դու
զաղաղութեան օր մամուլ տալարի տե
ղի կ'ունենար այդ օր (Ապրիլ 24), որ
մանաթէ է իրեն 1915 Ապրիլի 24ին Հայիկ
ան Զարիկներ իշխատակի օր: Այսպիսի
Հայ երազմութիւնը կ'ողակուին Հայիկան
ցեղապատարաբնիկ զոհ քաղած Հայիկան
միջին իրենց նահապատարաբնիկ իշխաւ
— կը, ըստ զեպանը:

Լիպարաւան ծայրէ մերեկը Գարգիսի
նոր տալարիկը մինչ Կարաւ Լիպարաւան
մէջ միջադէպեր կը հասաւ Լիպարաւան
ստեփանականութիւնը մէջ Կարաւ եւ Գաղա
ղաղ Երեւան, Կարգաբնիկ Կարաւ Կարա
ղաղ Երեւան: ՄԱՍԻ ուսերը, պարս
— քաւան են Հիմա պատասխանելու Ընդհա
նոր տը Ժողով կարգաբնիկ լալ չէ եւ միջնա
լորտը միշտ տանալին:

ՄՈՌՈ ուրձմէրկ նամակ օր եւս զրկան
է թէն ոչ որ զիսկ թէ փիլիսոփային ի՛նչ
պարմաներու մէջ դրած է նման տողին:
Արքային, Գրեթիկ, Կարգաբնիկ Կարա
ղաղ Երեւան, քալ ցեղանու եւ Ժան—Բերի
ցոյ մէկը Լիպարաւան է որ Դիմա—Բերի
Թիպին լուրջըր քաղաքակ: Կրակ թէ Հայ
զի պետի սիրի եւ չուրիք որ սեւե հալա
քական զէմք կը յուրապատարաբնիկ
ներկայ ըլլալ: Հոյս ինչի պատարաբնիկ
հազ Ժիպակ կըրք եւ ապա արձակել Թու
րքիկին 13 քաղաքակարգի կըրք արաւա
րեան Համար Կարաղաղութիւնը կըրք Երե
ւան Կիրակականութիւնն մըն է: Կատակ —
րութիւնը միշտ Ժիպական է եւ պիտի
զիջնէ:

զիջնել Կրպ քանի որ հապար Հոգիի մա
նակուցութեանը: (Փարիզեան օրաբնիկը
2500ի թիւ կուտան, Մարտիկին երեւ օրա
բնիկը: Կարաղաղար Կրակն ստանց
շնչուցին): Ամէն պարպարք մէկ, ոչ մէկ
միջադէպ պատահած է եւ Ժողովուրդ
հակալ պատասխաններով, կատարուած է պա
հանգիս ի բողոքի իր ցոյցը, որու տեղա
դարձան են մամուլ թէ Հնուաման: Մեր
Թիպական անանգիկ կուտալ մանաւանդ
նկարաբնիկները:

ՀՊԵՇԱՆԳԻՍ

ՎԻՆԻ ՄԷՋ

Ապրիլ 30ին, Կերակի առու ժամը 9ին, հոգեհանգիստ կը կատարուի Աննա-Մարի 19-0 եկեղեցին, նահատակներու յիշատակին:

60ème ANNIVERSAIRE
INDEPENDANCE DE L'ARMENIE
le 28 Mai 1918

Dimanche 7 Mai à 15 heures
le NOR SEROUND organise
A
L'AUDITORIUM MAURICE RAVEL
(Centre Commercial de la Part-Dieu
Lyon) UN

Grand Gala
de Danses et Chants
Folkloriques Arméniens

avec l'Ensemble « NAVASART » de Paris
(60 exécutants) et le
Duo « HARTAR » du Liban
(Harout et Vikén)

ԵԱՎԻԼ

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՋ

Այս Կերակի պատարագ կը ժամանցուի եւ հոգեհանգիստ կը կատարուի Ապրիլ-եան նահատակներու յիշատակին:

ՀԱՇՈՒՆԲՈՒԿ

ԼԻԲԱՆԱՀԱՅ

ԱՂԷՏԵԱԼՆԵՐՈՒ

ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՅԱՆՆԱՍԻՐՈՒԹԻ

ՄՈՒՏԲ

Հանդանակութեան զոյացած ընդհ. զուտար	1-106-433,33
Տոկոսներին զոյացած	
Ընդհ. զուտար	7-007,30
Ընդհ. զուտար	1-113-440,63

ԵԼԲ

Ուսանողներու տան վճարուած	20-715
Աշխատանքած ընկերութեան վճարուած	22-500
Հ.Բ.Ը.Մ.Փ. վճարուած	23-950
Պէշտոնի զբոսած զուտար հինգ անգամէն (*)	1-040-000
Լիբանանէ հայ բնակիչի մը վճարուած	500
Վարչ. ծախքեր (ըջար-բերական, գրութեան, Կրթական ծախքեր)	3-095
Կրթական ծախքեր	74-28
Զուտար	1-110-924,28
Ի պահ գրուած դրամատուն եկամուտի տուրքի շուտար	2-526,35
Գուտար	1-113-440,63

*) 7-1-76ին՝ 250 հազար
25-3-76ին՝ 150 հազար
10-5-76ին՝ 270 հազար
14-5-76ին՝ 230 հազար
18-1-76ին՝ 140 հազար:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՅ ԱՂԷՏԵԱԼՆԵՐՈՒ
ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՅԱՆՆԱՍԻՐՈՒԹԻ
Թ. Կ. ԶՐԲԱՇԵԱՆ

Փարիզ, 22 Փետր. 1978

« Զ Ե Ն Ե Ր Ե Ն »

ԲԱՐԳՈՒՄԱՆԱՐԻ ՀԱՄԱՐ

ՓԱՐԻԶ.— Հին «Երանայական» մը ի դիմահարմարութեան Պոլսոյ Պատրիարքի կողմէն ընկերացող «Երանայական» զբոսի եւ իրաւունք խնայողական ծանօթութեան 500 Քրանք կը նուիրէ:

ՊԱՆՏՈՒ.— Տիկին Արիս Դաւիթեան 500 Քրանք կը նուիրէ «Երանայական» իր ծնողաց յիշատակին:

ՄԱՐՍԷԼ.— Այլիկ Տիկին Վարդան Սարգսեան 100 Քր. իր ամուսնուն յիշատակին: Նոյն տարու առիթով Տիկին Ա. Գրիգորեան՝ 50 Քր.:

ՏԻՆԵԼ.— Պ. Ե. Գոյունեան 100 Քր. կը նուիրէ:

ՍՏՐԱՆ.— Պ. Մ. Տէր-Պետրոսեան 50 Քր. եւ 50 Քր. Տիկին Մարի Մովսէսեանի յիշատակին:

ԱՐՄԵՆԻԱՆ.— Տիկին Արմանիկ Հաւ-պէշեան 50 Քր.:

ՄԱՐՍԷԼԻ ՄՇԱԿՈՅԹԻ
ՏՈՒՆ

MAISON DE LA CULTURE
ARMENIENNE DE MARSEILLE
12-14 Rue St. Bazile

Կիրակի, Մայիս 7ին

Մեր շնորհակալութիւնները:

Տան բոլոր մանկ. տարրագրութիւն առիթով Մանրամատնութիւնները յետադարձին:

ՀԱՅԿԱԿՆ

ՈՒՆԱՍԱԿՆԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԴԷՊԻ ԼՈՒՐՏ

1-5 Օգոստոս

Կազմակերպութեամբ՝ Ֆրանսայի Հայ Կաթողիկէ Ժողովրդագիտութեան, Նախագահութեամբ՝ ԳԻՐԻԳՈՐԻՍ ԵՊԻՍԿՈՍ ԿԱՐՈՍԵԱՆԻ Ֆրանսայի Հայ Կաթողիկէ առաջնորդ Մանրամատնութեան եւ արձանագրութեան շուտար դիմելով:
ՓԱՐԻԶ, Յուլիէի Վրդ. Լեւոնեանի հետ. 27-31-93
ԱՐՄԵՆԻԱՆ, Հ. Աթոնաս Վ. Բէշե-ճեանի, հետ. 985-15-56
ՄԱՐՍԷԼ, Սարգիս Վ. Դաւիթեանի հետ. 640-298
ԼԻՍԵ, Գրիգոր Վ. Ջապարեանի հետ. 472-865
ՍԵՆ ԵՄԱՐՏ, Կոմիտաս Վ. Ջապար-ճեանի, հետ. 220-986
ՎԱՐՍՈՎ, Գրիգոր Վ. Ջապարեանի հետ. 437-823
Արձանագրութիւնները կը փակուին Մայիս 31ին:

SUZY GANATCHIAN

Pour vos déjeuners d'affaires et vos soirées de détente

Le Caucase

situé en plein cœur du Marais vous assure de son meilleur accueil dans son cadre agréable et chaleureux

Spécialités Franco-Arminiennes
15, Rue St. Gilles, Paris 3e
(en plein cœur du Marais)
Métro Chemin Vert

Réservation : 887-31-24

Ouvert tous les jours sauf le Dimanche

ԽՆԶՈՅՔ

Կազմակերպուած Կապ. Խաչի Անն-Մարի ժամանակէն կողմէ, Կերակի Ապրիլ 30, ժամը 14-30ին Սալ ալ Ֆէլք (Մէլ-Սորբոն) Կը ժամանակի Լիւիս Անի Նուա-յալուտար:

Արեւելեան պիւրիք — շաբաթը յարկաւ
ՄՈՒՏԲԸ ԱՂՏԻ

ԱՂՔԱՍԱԽՆԱՍ

ՀՐԱԽԻ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՒԹ

Փարիզի Հայ Ազգաստանած Ընկերակ-ցութեան ընդհ. Ժողովը տեղի կ'ունենայ Հինգշաբթի Ապրիլ 27, ժամը 20-30ին, վարչութեան կեդրոնատեղին, 77 Լիւ-Լաֆայէթ, Փարիզ 9րդ:
Սերով կը հրապարակուի բոլոր անդա-նը:

Imprimé sur les Presses
du JOURNAL «HARATCHI»
83, rue d'Hauteville, 75010 Paris
Commission Paritaire : N° 55935

JEUNES ARMÉNIENS
organisent

un Week-end à Londres
du 3 au 7 Mai

Renseignements et inscriptions
589-79-99

ԿՈՒՅՈՒԹ

Coupeuse qualifiée pour robes

VIRGINIE
14-16 Rue Ste Cécile
75009 PARIS

Հեռ. 824-64-06

ՆԱԿՏ ՈՒՆԵՆԱԼ

Կապույտ Խաչի Փարիզի ժամանակի ընկերակցական հաւաքոյթը Սալ 21ին, Մշակույթի Տունը:

SEMAINE CULTURELLE
YAN'S CLUB

MERCREDI 26 AVRIL à partir de 18 h. au Club 5, Av. Reille, 75014 Paris
EXPOSITION - COCKTAIL

Oeuvres des peintres — Adjar, Anto, Archak, Ardash, Aslanian J., Assian, Barsumian, Daderian, Hékimian, Kazandjian, Massis, Papaz, Papazian, Rapy
des sculpteurs — Aslanian N., Azad, Khoubessierian, Raffi.
SAMEDI 29 AVRIL à 21 h. 15 à la Sainte Chapelle
4, Bd. du Palais, 75004 Paris

CONCERT INSTRUMENTAL

dirigé par Alexandre Siranossian avec la participation de André POULET, violoncelle et Sussanna MIDONIAN, Harpe.
Places très limitées — Renseignements et billets au Club :
Tél. : 589-20-48

TRANSTOURS organise plusieurs voyages à EREVAN

ԴԷՊԻ ԵՐԵՎԱՆ

ԹՐԱՆՍՏՈՒՐԻ 1978Ի ՀԱՄԱՐՈՒՄԻՆԵՐԻՆԵՐԻ

զանազան ուղեգիրքով՝ Լիւիսեղաց — Մոսկուա — Երեւան կամ Մոսկուա — Թիֆլիզ — Երեւան
ԱՊՐԻԼ — ՅՈՒՆԻՍ — ՅՈՒՆԻՍ — ՕԳՈՍՏՈՍ — ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ — ՀՈԳՏԵՄԲԵՐ
Երբեք չարձանագրուած զանազան ուղեգիրք չկայ եւ Անի չպահանջուի, Ա. Կապույտը:

Գին՝ 3100՝ Ապրիլ եւ Յունիս
3200՝ Յուլիս, 3150՝ Օգոստոս եւ Սեպտեմբր
2800՝ Հոկտեմբր

Միջնորդներ Մարտիկէ Օդոտոսեան եւ Սեպտեմբրին:

Արձանագրութեան շուտար դիմելով՝

TRANSTOURS, 28 Rue St. Roch, 75001 Paris — Tél. : 261-58-28

որ կարելի է ներկայանալ ամէն երեքշաբթի եւ Ուրբաթ կէսօրէ ետք ժամը 15:30

Մարտի ԴԷՊԻ Զ. ԱՐԻՍՏԵԱՆԻԱՆ

11, Rue du Bassin — SAINT-JULIEN, Tél. 93-04-90 et 08-31-55

Վալանտ ԴԷՊԻ Զ. ԳԱՊԱՐԵԱՆ, Ալփրիլի ԴԷՊԻ Զ. ԳՕՑԱՅԵԱՆԻ:

A LA CAPPADOCE

3, rue Marivaux (derrière l'Opéra Comique, M° Richelieu-Drouot) tél 742-83-65

ouvert tous les jours midi et soir sauf lundi

SA NOUVELLE DIRECTION

présente

son mini-spectacle

avec Marten Yorgantz et Norayr

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ
ՀԱՄԱՅՆՈՒ

—

Հայաստանի ստղծապահական մար —
միներուն և Հիմնադրութիւններուն ա —
պագայ աշխատանքներուն շարք յատուկ
խորհրդակցութիւն մը տեղի ունեցած է
Մարտ 31ին (*):

Ձեկագործերը Աստղծապահական աշ —
խարհը է. Գարբիէլեան զիտի տակ
եւր, թէ մեծ աշխատանք կը կատարուի
այս ուղղութեամբ, յայտարարած է, թէ
մեծ անուան միջոցներուն շնորհիւ ար —
մատապէս բարեկուսած և հիւսնդանոց —
ներու շինութեան ճարգը: Յսւած այն է
սակցին, որ ոչ որոշ շէնքերն են, որ
պահանջուած որակով կը յանձնուին
մարմիններուն: Երբեմն կ'արձանագործին
յանու ուղղութեամբ, ինչպէս Կոնիւնիքի
հիւսնդանոցը, Լեւոնիանի, Արմուրիքի
բազմաօտանակ հիւսնդութիւններու հի —
ւանդանոցներն ենլաւ:

Կատարել կ'ըն մը, որ արդէ տարբե —
րու առաջարկութիւն կը կատարուի, մեծ
և բազմակողմանի պատարմութիւն ա —
պագայով հիւսնդանոցներու ճառագատան
խնդրին է: Հայաստանի մէջ ճարտար —
ագէս, փոքր հիւսնդանոցներ չկուած են:
Արդ, այդպիսիները Հայաստանի թիւ
շուրջն այսպա՛ս հիւսնդութիւններու րու —
մանը, խնամք պահպանելու փառանք —
կանք մակարարելով: Ինչպէս երբեք յի —
շուցեցած է նախարարը, որտես այդ —
հանձն է, որ հիւսնդանոցներն ու բու —
սարանները կառուցին ամուսնաց 300-
600 մահճակալներու տարողութեամբ, որ —
պագայի կարելի դառնալ պահովով մա —
տակարանի պատարմութեան գծով նը —
պատարեն: Ասիկա կարելի է երազող —
ծիւ, եթէ դրանպէս մեծաշահութիւններ,
ստիպելներ և այլ հիմնարկութիւններ
նիւթական միջոցներ տրամադրեն, առ —
տակ կը նիւթական արդիւններու կեր —
պանոցա՛ս կատարուի: Այս նամով Հայաս —
տաը կը դառնայ և սեփական պրոլիւթա —
նիքով թաղարարելով շոր տարրերուն —
ներ ունեցալ երեւոտեմ, Լեւոնիանում,
Կերտիկումում և:

Այս ուղղութեամբ արդէ որոշուած արը —
նուած է տարբեր առաջ: Եւ քայլեր ալ
ստանաւ են:

Ստեղծութիւններու թիւին, փառանք —
դիտութեան և մակարարական մտքին,
նախարարը զիտի տեսած է, թէ աշխու —
ժկանը կարելութիւն կ'ընձեռն յաւել —
ուցութեամբ յաճեալ ստղծապահական
բուրք օգտիւններ մատակարարելով պա —
սօնելու ճարգը: Խօսարար այն է փայն,
որ կարգը եւ շրջանակներ և քաղաքներու
մէջ զգույն է մատակարարելու պակասը,
քանի թիւիւններուն ընդհանուր թիւին մի —
այն 25 տարու կ'աշխարհ շրջանները:
Մնացեալը, այսինքն Մ. Կոնիւնիքի երեւո —
տէ ալ միջ մեծ զարգացում:

ՄԱՀԱԿԱՍՈՐԻ ԵՒ ՄԱՀԱԿԱՊԱՏՔՅԷ

Հայաստանի մէջ այժմ կան 1-015 մահ —
կանուոր և մանկապարտէ՛ք 116-954
երականերով: Մահ 8-820 հոգի կը դա —
դի ստանջ դատարարութեամբ: Ճառակ
աշխատանք կը կատարուի մանկապար —
տներու պատրաստութեան ուղղութեամբ:
Հայաստանի մանկապարտէ՛քն ուսումնա —
րանքներուն մէջ Հայաստանուան են այսպէս
կուսած նախադրեցողական, այսինքն —
մանկամարտի և մանկապարտէ՛քի երա —
մանքը դատարարելու կուսած ճիւղ —
ըն, բաժնիներ: Շատ օրինակներ կարելի
է ցոյց առլ Հայաստանուան Համար, թէ
երականներու գաղափարագիտական աշխա —
տանքը փորձ անկախութիւններու մեծեղ
կը դառնայ ու մեղացները գո՛հ կը մնան
արդիւնքէն:

Այս Հայաստանուանը կատարելով ըն —
դիտ: Հայաստանուանը կատարելով ըն —
դարարական մէջ (**) Կոնիւնիքի թէ
և նախադրեցողական հիմնարկները զիտ —
եւս չեն բաւարարուած անոյ պահանջները:
Միւնեւ եթէ տարեկան երեւոտեմի փառ —
միջի երրորդն է ընդգրկուած նախադրե —
ցողական հիմնարկներն է: Երկնցները, որ
նախադրարանի Ա. գաղափարի տարբեր
7ն է:

Ամէն տարի պատկան մարմինները նիւ —

Շ Ա Ր Թ

ԿԿՈՑՈՒԹԻՒՆ
ՋԵՐՄՈՒԹԵԱՆ ՈՒ
ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ

—

ԽՄԻՐ — Մանրէ Բարլո լոյս տեսնող
ԽՄԻՐ միջազգային արուեստի պարբերա —
լքերքին ճիշդ բիւիւն մէջ, ծագել փնտէ —
շանեկան յոյժում մը ստորադրած է
Շարքի մասին: Կուսակց քարգանձու —
բիւնը:

Մագի եր աշերեր լոյսալոյնի կը ցանկն
սակն, դուռնու ու խուկի՛ր Գառի բարե —
րեք հոգիներն են Առաջնահանի կարծու —
թիւններուն, իրենց նախկին ներգլխա —
նութեան բերուած փարկեան ընտելի —
ւորուած և փողոցն, նաւահանդիսանքն —
ը կ'աշխարհի ընտրուած բազմութիւն: Եւ —
նաւորութիւններու կ'այլ — քայլ Հոս
Շարքի կը փայտչ սնանք, որտե՛ս Մու —
րիլլանի Փիլաթոս, Էլ Նէնի միջին, վան
Կոկ՝ կրցան մեծաբեր խոնարհներուն մե —
ծութիւնը:

Շարքի տեղիքը կը ներկայանայ ճիւ —
ղական արտադրութեան մը ծանր երանու —
թեանքը, քայլ մերեւելով, տեսակ մը,
անհարկաւորութիւն ու յայտնի թղթու —
թիւնը: Դուռնու կեանք՝ կը թուի անսան —
մեր կառուածներն ու սիւներն: Ասիկ, իր
արեւածուր ճեմ առաջին հանդիպումի մը
թէ, խառն զապարտութիւն մը, — կը
զգացը մեծաբեր և զի մը տարաշխար —
հիկ քան մ'ը միամտանայ:

Ասիկա Շարքի աշերերուն փոշի չէ որ
կը նեղէ ընդհակառակ: Անկախ, աշ —
խատելով անհանկար իր կըտնոյթով ու
լրացած պատասխանը ապով ծխան՝
Շարքի մեղ կը դարձայն և կը սեւեւի
խառնակ, արարածի, փորձածանի իր
ստեղծութիւն: Իր արեւածուր ընթերցանի է,
անթիւնական: Առօրեայէն փոք կ'անւն
ընտանի նիւթի՛ր, սիւնիկն պարզապէս
մը — անկնին, պէտք է թակ, ներկա —
յարգանք իրկու որ դատարարութիւն մը —
կը նուիրեալանայն, ստիպողական տես —
րանքներ և ցանցներ կը քարճարայն Հէր —
մանիքներ, ստիպողական ստապելներուն
խառնարարութեան: Կեանքին, այսինքն
ընտելուած ու մարդո՛ք՝ շատ մտալի, այդ
կուսակ Շարքի մէջ աշխույթ կը ներկա —
յանայ չեւառած կըրցով մը հանդէպ
նիւթին զոր խորագրա՛ս կ'աշխուսէ և
կ'աշխարհուէ՛ր՝ երանդապանիկն պատասխ:

Թական կարեւոր միջոցներ կը յատկա —
ցին մանկավարժներու և մանկապար —
տներուն շինութեան Համար: Շարքի
տարբեր բարեկարգ զիտեղէ Մու կու —
ցէ, շինարարութեան ճիւղին թեւալու —
մով, երեք տարիներէ կ'ընդ ածուր —
մէջու նկատուած զարգացական Հէքերու
կառուցումը Հրապարտուի: Անպա՛ս առ —
բիւ նոյնպէս սահմանուած ճիւղերը անա —
ւարտ մնայ:

« Ու՛ր. Հայաստան » իր խորգրակա —
նին մէջ յատուկ ընդգծումով դառնացել է
չ նկատող հիշատակ մայրերու պարգիւն
պատիւները: Եւ երկնի չէ, որ 316 հանրա —
լին տեսնուողներն շունեն ոչ մի մահ —
կանք հիմնովի, իսկ 476 տղիկներն իր —
կան 173ն ունեն նման հիմնարկները:
Կարծալ չի կարելի Համարել, երբ փառ —
նութիւն հիմնարկներէն առկա մեծ 2-800
աշխատողներ շունեն մատակարարական
կրկնութիւնն է:

Օրաբերկար անհրաժեշտ կը դառն, որ
պատկան մարմիններ, ինչպէս Կուսակո —
րութեան նախարարութիւնը մեծ ուշադ —
րութիւն դարձնէ նախադրեցողական շին —
ութեան ցանցին ընդլայնումին, երականե —
րու սնունդին, Փիլիթական գաղափար —
կութեան, մանկապարտէ՛քներու սարք —
ւորութիւններուն կ'այլ:

Ս. Մ.

(*) Ու՛ր. Հայաստան, Ապրիլ 11:
(**) Ու՛ր. Հայաստան, Մարտ 21:

« ԵՐԳԵՐ ՍՓԻՒՌԻԿԻՑ »

(Հեղինակ ՅԵՆՐԻԽ ԲՐՈՒՆՏԱՆԸ)

ՄԻՆԻՍԻ (Յաւաջ) — Համբարներ և
հրատարակութիւններ միջոցով, երա —
մաշատու Յեղիկա Երուտանուր կարեւոր
աշխատանք է անուան մատակարարելու
սիւնիկը հայ երգչաճանիկի ստեղծագոր —
ծութիւնները հայերիցում և սփրա —
քում: այս աշխատանքը շնորհիւ սփրեւ —
րի հայ երգչաճանիկ իտրիկաւում են տես —
նելով Շարքիցը ստեղծում է միջոցներ
հրատարակութիւն և կատարելու իրենց
ստեղծագործութիւնները, այն որ սփրեւ —
քում տանայ նիւթական միջոցներէ առ —
հոգիին է, քայլի այդ, այն կապը որ
ստեղծուած է Շարքիի երակներուն և
սփրեւի երակներին մեծ նպաստ է
ընելու հայ երակաշխութեան զարգալ —
մանը:

« Երգը սփրեւից » ժողովածուն որ
հրատարակուի է 1977 թ. հարաւուն է իր
ոճական տարբերութիւններով և երկերի
յայտը ընտրութիւնով: այս Հասարակ
կարգը ինք ծնածախան և ուսումնասիր —
ելի տարբեր հոգեւորականութիւն և մեծով
ստեղծագործութիւններ: Ընդհանրապէս
նման ժողովածուները երբ իրականու —
թեան մէջ, ապա՛ս են տարբեր ունային
ստեղծագործութիւններով, և ծառաւ —
րապէս բոլոր երակաշխութիւններ և եր —
գիքը փայտան են:

« Երգը սփրեւից » պատրաստուել է
մատակարարել հանրաթիւական զարդիկ
դիտարարներ և երգ — երակաշխութեան
ուսուցիչներին Համար: Հեղինակը ժողո —
վածուի յատկաշատութեան կարեւոր խնդրի —
կները շարք է անդրադարձուած, որ մեծը
Հայկերս մատակարար սփրեւից Հայութիւնը
անտեսուած է. « ... երակաշխութեան իր

կը համար մարդու երանդներու, կը խա —
ղաք ճիւղանի, հեղա յուսարարութեան
ուր հեմ՝ ինչպէս հասուն զարգացիւն,
իտական վերելք ինչեղծ լոյսերին: Այս
նկարչութիւնը եր Թուկ կառուցած ըլ —
լայ գլուխ մտակցածներով, յայտարարան
դիտարարութիւններով, երակներ ընդար —
ձան և զեղեղիկ քայտանքներով՝ ուրիշ
յայտ իր սակները կը ստանայ:

Խիզար երանդագործներով ծովան —
ներուն ծիւղն ու մէկ ըրնգիւն, քայլ յա —
նակ արանկ, ապա՛ս ծովայր կ'արգիւն
որ կառուցուող Թուկ շարքատիւան փ —
հաւաք և կը դառնէ չեղեղիկ ճարարապ —
դետութեան և Հայաստանաշինութեան
երանդութեան պատու մը վրայ հիմնաւոր —
ուած այս կառուութեան մէջ ինչ որ
սփրեւի զիտի՛ր սփրեւի հաւաքը երակաշ —
խութեան և սփրեւի մատակցի զի մը
հրատարան ծանրութեան մը:

Դիտեղէ այդ ծառերը, ստուկներու
խառնակի կարճաւառ երկնքի մի փր, ի
դիտեղէ այդ զիտերը շնորհիւ խաղա —
ղա խաղա՛մար, որ կ'ամփոփանեն զիտի
ըր ցանկապարտութեան ու ընտելութեանը,
դիտեղէ այս խառնակի և մութ նաշ —
անքներով և ցնծութիւնը, շահալիտա —
յա պարզիւններով այս միջոցներ: աստ —
ընրու պէս հակա այն զիտերը՝ հանձ —
նապատար և զարգացիւ, որ եւ հան —
դիտեմ, որ արարը մըն է նմանապէս,
նախիր ըմբռնի մը, միւսանայնի անիւ —
ններն, քաղաքի նաւերուն խաղաղ կար —
գի, աստեղ ունիլ կործնացած են իրենց
իւրեւրեւրեւր. ընդհակառակ, Շարքի այս
անքը դառն է մեծ հոգեւորութեան, սփ —
րեւին խաղաղաստեղծ:

Բայց երբ նորմալութիւն կը ընէ մեղի
Շարքի արուեստը: Թուրքին մէջ չի խա —
թարկը հոգեւան կամ դիտարարական
որեւէ արքիւ, ստաղար չի կարար ա —
րուիւնը: Երկրայ՛ն է Շարքի Այսր: Միւնի
կարելի է արքիւ: Մի աշերեր կը քանայ
այս խառնաստեղծ: Իր փայտութիւնը
ուի ընտելութեան ու խուրճար: Իր
անդաշխութիւնը կայտարարել պարզ և
նաշու զեղեղիկութիւնը երական քաներու՝
երբ մարդ քանից կառուած, իրենց անու —
նայր կըսած ու կատարուած է արքին:
Պիտի բանտ, պարագայէն, թէ զգացի որ
Շարքի որքըր մեծութիւն մը կը կրէ:

աստեղ պարզ, նախանակ, մաշուկա
ւերած իսկ պէտք է մատակարարել երկա —
ններին անհնարաբար դիտարարական
մակարարելով, որպէսզի շնորհիւ ար —
րուն հոգեւան ու նպաստիկ բարեկ —
տեմը, իրակապարտելու, ընդունու —
թեան մասին հեռեւեան է դրած:

Հեղինակը ժողովածուի ընդունալու —
թեան մասին հեռեւեան է դրած: Եւ
զիտանով պարտարարութիւնը շնորհիւ
է թէ՛ սփրեւիկներուն, թէ՛ ուսուցիչն
Համար, և ինքնորոշեման Հասարակ —
թեան կը յատկացի չէ:

« Այն կառուած է սփրեւից հայ կն —
պարտարարիկ տեղեկագործութիւններով
Մի քան, որը կը նպաստէ մի կողմի
զարգացողականին նմանաշին մը համա —
րապէս երակաշխութեան միջոցներէ օգտու —
ելու փառ կապով սփրեւից հայ կնքը՝
ստանալ մաշուկին ու դառ ներկայաշին —
չեղիներին, միւս կողմից մեծաշին —
ի խորտակու տարաբար հայ տեղեկա —
րանքներին իրենց Հայրենիքն և զարգալ —
լին դարձանելութեան մաշուկան և յառ —
տեւան մէջ և:

Հեղինակը ժողովածուի պարզ և փր —
ցիկ մեղով, երակաշխութեան և երկ —
րի ուսուցման մասն է քայտարար, որ
կարեւոր է դատարարներ և կատար —
չելի Համար:

Այս ժողովածուիկ կարելի է ցոյցու —
նել Համբարները ծանրաբեր արքիւն —
այնոր և թարմացիւնը Համար:

« Երկը սփրեւից » ժողովածուն ար —
ման է փառաստան, և տարածու
հայ դարձուցիկներ և երակաշխութեան չէ:

ԼՈՒՐԻԿԱՅԻ ԱՐԱՅԻ

Դարուն դու ուղիւնդու

Բայլ...

Մինչ մեր հեմոյ օրացոյցին մէկ թիւ
Թիւրքի, Մարտի երկրորդ ամսուրին
գիւրգուրտութեան, մեղի կ'ուսուցի և
ցանկիկ պարտանուար, ստաղի առ —
նայ խառնակի թուականի երեւ տա —
նայ օրը վերէն իսկ, յայտարարան
գարտերը կը շարքանային դիտ մը
հարապարտեցին անանդաշին, երբ փոքի
թիւ մեղմօրօք դիտիւնով, մեծաշին
քաղաքին է որ կը փչէ անդանայն և ըն —
հարապէս անպատու իրենց մը տա —
րնութեանակա՛ս այդ պարզութիւնով
կարծես ալ աւել պարտարարութիւնը
մեղեւ մեղեւութեամբ, մեծ ու կու —
կապը ու նաեւ սիւստաւանութիւն
մեղմ, չեն փարսելի ցոյցալերու իրեն
խոնու ներկայութիւնը, բոլորովն որ
լայիկեւրով դիտակցի՛ր երակաշին
անճէն թերուլին:

Առաջին անգամ չէ սակայն որ սփ —
րանուին կը հանդիսանար միջոցաւոր
այդ կրկնակի անտարկութեան, որ
անճէն տարի, նորմալ արարութիւն
կը պարզուի մեր աշրին, մատակարար
գարտան անուրեք իրայ այդ անճէն շէն —
քան: Կը դարձանու պահիկ մը, որ ար —
ցայրը պատարարուող կամ պատարար —
ները, չեն մտածող բախտութեան և
նիւթարկի գարտանուարութեան թուական
ընտրել, օրինակի Համար, Համար արքիւ
զիտեր բոլոր բաւանդաշիններուն տր —
մանութեան Թարգմանի՛ր Միւնիք, որ
առաջին օրով իսկ, որ զիտեղեկութիւն
ուսուցի մըր պիտի զարգացուի որք
նախարարան Թուականի մը Ալեքսանդր
անճէն: Ու աստ, նման արքիւ մըր
մաշուկալ օրեւով, այնպէս ձեւալ
Համար, որպէսզի նորմալ բաւանդ ձեւալ
որ իր տեղեկութեամբ կը շարքանայ
համացիկ վերը, գոյոց հոգեւոր ապա —
րարելու իր անտեղեկան յարեղիկ մը
ստանալ թուան: Հէք արքիւնը, որպէս
քաղաք իր արքանիւն ճարմով, չէ թէ
սակի իրաւաստան:

Բայց այնք որ երկրիկ թիւով ին —
նականով, փարսելով իննի ժողո՛ք, ինչ
կաշխարհի յարեւելու, անոց
արքաներն անճէն մաշուկին՝ Հայոց արքիւ
թուանին է սփրեւ, մատակարարութիւն
ստալ երկրակաշխարհի տու, ամբար —
նութիւն պիտի ըլլայր յայտնի, որ
կը շարքանայի փայլիկ թուան անճէն
ստաղ մեր նախատեսման շատ առկա

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

Տէր և Տիկին Հրաչ Կեղեկյան և զաւակները՝ Ռէմոն և Արմէն կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգիստ պաշտօն կը կատարուի այս կերպով, Ապրիլ 30, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտչի եկեղեցին իրենց զաւակն և զքոյր՝

Տիկին ԲԻՐՍՍԵՐԻ ԱՐՏԱՆԻՐԻ (ծննդով Կեղեկյան)

մահուան (Նիւ-Եորք) քառասունքն առնելու:

Ի դիտութիւն ողբացելու յիշատակը յարգողներուն:

Ի ԾԻՆԱՏԱԿ

Վահրամ Արարեան, բոլոր՝ այլի Տիկին Հրաչիկէ Պոյաճեան, եղբայրը՝ Տէր և Տիկին Հրաչիկ Արարեան, Տէր և Տիկին Հրաչիկ Պոյաճեան իրենց կնոջ, հարսին, թոռիկներ և աղջկաններ վերջապէս Արարեան (ծն. Ղուկասեան) մահուան քառասունքին և երբեք վաղարկել Ղուկասեանի մահուան կրօնը առնելուցն առնելու, նմանապէս իրենց դիմագրաստին բոլոր նմանակներու սուրբ յիշատակին, հետեւեալ նուէրները կ'ընեն:—

Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտչի եկեղեցին 200 ֆր., Շաբաթի Ս. Գր. Լուսաւորէի եկեղեցին 200, Դարբողայեան 200, Կարմիր Խաչին 200, Կապույտ Խաչին 200, Փր. Ֆր. Մշ. Միութեան 1000, Յաւաքին 100, Աշխարհին 100, Նախկին Ռազմական Միութեան 200 ֆր.: (Ստանալ Վեստֆոլքն):

ՓՈՒԱՆ ԵՆԴԿՈՍԱԿԻ

ՇԱԽԱՆԻՆ՝ Քիւլիկեան և Փափաքեան բնակարանները 100 ֆր. կը նուիրեն Վեստֆոլքին Սախակ Կեննամի մահուան առնելու:

×

Տէր և Տիկին Ղազար Ղազարեան իրենց շատ սիրելի ստանալով Սախակ Կեննամի մահուան առնելու 60 ֆր. կը նուիրեն Վեստֆոլքին:

ՎԵՐԻՊԿԱՆ՝ Լիւթանաւորական հաշ. ուսումնական ժեղ. (Վեստֆոլք, Ապրիլ 26) և կամուրս սուրբի գումարէ 2516,35 (ոչ՝ 2526,35):

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL «HARATIC»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris
Commission Paritaire : N° 55935

AVEC LE CONCOURS DE

AÉROFLOT - INTOURIST - Havas-Voyages
JACQUES CHELEKIAN vous propose des

VOYAGES à

MOSCOU - EREVAN - TBILISSI
3 jours 8 jours 3 jours

au départ de MARSEILLE tous les mois

1er voyage du 21 AVRIL au 04 MAI 78
(14 jours)

PRIX 3550 F

MOSCOU - EREVAN
2 jours 5 jours

1er voyage du 09 JUIN au 15 JUIN 78
(7 jours)

PRIX 2550 F

Prix comprenant : Transport aérien — Transferts — Séjour hôtel 1re classe en chambre 2 lits — Pension complète — Visites et excursions selon programme — Visa — Assurances.

Renseignements et réservations

Jacques CHELEKIAN
VOYAGES WASTEELS
87 la Canebière 13001 MARSEILLE
tél. (91) 50 89 12
Org. Lic. 97

Ա. ՊՐԻԼ 24-Ը

ՊՈՐՏՈՅԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Պորտուի Հայերու Մշակութային Մարմին

ԿԼ ՆԱՍԻՎԱԶԷ

J. CHABAN-DELMAS

ՔԱՂԱՔԱՓԵՏ — ԵՐԵՎԱՆԻ ՊՈՐՏՈՅԻ ՆԱՍԻՎԱԶ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎ

Այս կերպիկ առաւօտ ժամը 9:45ին պատարագ Մէն-Նիգրա եկեղեցին կը պատարագէ՝ ԳԱՐԵԳԻՆ ՎՐԻ. ՊԵՔԵՆԵՆ

Ժամը 13ին սկսեալ ճաշահոգեպահին Սալ ալ իս Ռեկտանս, Ռիւ տէ Ժառէ կը խօսի

ժԱՆ — ՄԱՐԻ ԳԱՐԶՈՒ

ԱՅՆՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԷՆ ՈՒՅՏԱՅԻՐ ՀԱՅ. ԵՐԵՎԱՆԻ

Մարտիկի Հ. Բ. Ը. Միութեան Տիկնայի Օժանդակ Մարմին և Ս. Սահակ Մեհրապ Մայր եկեղեցւոյ եկեղեցատէր Տիկնայի Միութեան փառաբանները միասնաբար այցելութիւն մը կ'ազմակերպած են Մէն Ռաֆայէլի հայկ. ծերանոցը, Մայիս 11, Հինգշաբթի առաւօտ ժամը 8:30ին, ժամադրաբար՝ 87 Լա Բանդ — պէրէ, Պր. Ժառ Եկեղեցեանի ժող. ուրիշ ճամբայ կ'ելլէ օրհնաբար: Սոր այցելութեան ժամանակիկ փառաբանները այժմէն արձանագրուին հետաձգելով հետեւալ թիւին՝ 37-75-97:

60ème ANNIVERSAIRE
INDEPENDANCE DE L'ARMENIE
le 28 Mai 1918

Dimanche 7 Mai à 15 heures
le NOR SEROUND organise

A
L'AUDITORIUM MAURICE RAVEL
(Centre Commercial de la Part-Dieu
Lyon) UN

Grand Gala
de Danses et Chants
Folkloriques Arméniens

avec l'Ensemble « NAVASART » de Paris
(60 exécutants) et le
Duo « HARTAR » du Liban
(Harout et Vikèn)

CHATEAU DE ROCHECHOUART

en Limousin

Hommage à

Carzou

Exposition organisée par le Centre
Artistique et Littéraire de Roche-
chouart

Jusqu'au 30 Juillet

chaque jour de 15 à 18 h. 30

sauf Mardi

ՀԻՐՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ՀԱՐՑԱԶԻՐՈՅ

ԳՆՈՒՋՈՒԻ ՀԵՏ

Ֆիլմ և լուսանկարներ

Ուրբաթ, Ապրիլ 28 ժամը 20-30ին

Հայ Մշակութի և Արտաստի Կեդրոն
6, Cité du Wauxhall — 75010 PARIS
Métro : République)

Հարցազրույցը կը վարէ

ԱՐՏԱՆԻՐ ԳԵՐՊԵՐԵՆԵՐ

ԵՄԱԿԼ

Ս. ԳԻՐԿՈՐ ԼՈՒՍԱՌՈՐԻՅ

Այս կերպիկ պատարագ կը մատուցուի և հոգեհանգիստ կը կատարուի Ապրիլ-եան նահատակներու յիշատակին:

ՄԱՐՍԷՆԻ ՄՇԱԿՈՅԻ
ՏՈՒՆ

MAISON DE LA CULTURE
ARMENIENNE DE MARSEILLE
12-14 Rue St. Bazile

ՄԵԾ ՀԱՅԿԵՐՈՅ

Տան բացման 2րդ արարկարմիր առիթ

Երաբ, Մայիս 6ին ժամը 20-30ին վաղարկական արարկի մէջ նուագ, երգ, հանձնի և հայրենասէր մեղադար:

Տեղերը սահմանափակ ըլլալով նահարթը զինք հետեւեալ անձերուն

2. Միւրոնեան հեռ. 90-90-10

Հ. Երանեան հեռ. 66-18-80

Ս. Վարդանեան հեռ. 51-29-90

Երգ, հանձնի և հայրենասէր մեղադար:

և Մշակութի Տան հեռ. 50-15-09

ԽՆԶՈՒՐ

Կարճակերպուած Կապ. Խաչի Սէն-Միքի մատանալուց կողմէ, Կրտսէկ Ապրիլ 30, ժամը 14-30ին Սալ տէ Ժառ Սէն Միքի: Կը մատանալէ Լիւիսի Անի նահարկարմիր:

Արիւնեան պիւքի — շամկուրով խորոված

ՍՈՒՏԻԿ ԱՅՈՒՆ

40e anniversaire U.J.A. Alfortville

Grand Bal

Samedi 6 Mai de 21 h. à l'aube

SALLE LEO LAGRANGE (PLACE CARNOT) ALFORTVILLE

AVEC

THE ARMENIAN'S SUNSHINE

LES GAIDZAG — LES ARTANAK

LE GROUPE CAUCASE — L'ENSEMBLE ANI

Retenez vos tables :

CAFÉ PHILIPPE 375-61-35

MARYFLOR 233-45-06

IANTEX TISSUS 236-62-34

ETS MICHELE 378-09-66

ATAMIAN & Fils

TAPISSIER DÉCORATEUR

MEUBLES ET SIEGES TOUTS STYLES

2000 METRES CARRÉS D'EXPOSITION

20, Rue Chaligny 75012 — Métro Reuilly - Diderot

Sortie côté Chaligny

Tél. : 344-23-87

CRÉATION CELIGNY

LE BEAU FOULARD

'ALPHABET ARMENIEN'

EN VENTE AU PRIX DE Frs. 75,00 CHEZ

M. S. DER BALIAN, 221, rue Saint-Honoré, Paris 1er

Librairie PALOUYAN, 9, rue de Trévise, Paris 9^e

Maison de la Culture Arménienne, 9, rue de Madrid, Alfortville

Maison de la Culture Arménienne, 12-14, rue St. Bazile, Marseille

Par correspondance :

Contre-remboursement Celigny s.a.r.l. B.P. 9, 94130 Nogent-sur-Marne

ԿԱՐՑ ՅՈՎԼՍԻՓԵԱ

Henri **BASSMADJIAN**

Les surfaces de Bassadjian sont des déchirures dans le paysage pictural et se révèlent comme des énergies pures. Il libère le geste et la couleur de son asservissement aux normes de la Raison et met en mouvement ce qui jusqu'alors n'était que fixité. S'il rend à la forme son matérialisme ce n'est pas par magie, mais pour avoir compris qu'en s'associant plus les points aux coordonnées, l'on n'obtenait plus des courbes et des ondulations mais une forme pure, libérée de tout territoire, qui alors traverse l'espace de la toile avec sa seule énergie. Il devenait alors le peintre de l'anarchie et du désir. Vous pouvez chercher, vous ne trouverez jamais un modèle caché dans les aréfices de la composition ; aucun de ces modèles irréels, immuables, essences ou géniteurs des formes comme le sont le point d'or ou le chromatisme des couleurs. SES SURFACES NE SONT PAS L'HISTOIRE DE CES MODELES PREMIERS. L'Amour de Bassadjian pour la peinture ne se perd pas dans les objets du désir ou les modes de la forme : il n'est pas un mystique, mais un historien à la manière d'un physicien qui déchirant les apparences, cure vers ce qui les produit. Car pour lui les formes ne sont pas des données fixes, mais des moments de la Force.

C'est ainsi qu'il devient historien, en révélant l'étroite union qui existe entre

մեր նահատակ գրադէտներէն, ինչ որ
թրգանքի եւ վերլիչումի լաւագոյն ձեւ
էր ըլլալէ զատ, առիթ կուտար որ գեղե-
ցիկ արեւմտահայերէն մը լսենք:

X

Հանդիսարանը փակեց Հայ Առաքելական եկեղեցու Գործարար Նպաստի կողմից, որ ընկալեց Երեմիայի խոսքը՝ «Քննե՛ք իմ խոսքերը՝ փակելի կարգի մեջ, որպեսզի չհասնեն ձեր ականքին»։

Պաշտօնակատարող և Խմբական Հայր Մերով
 փախուցնաւ երեկոյթը :
 Յայտագիրը կը ներկայացնէր Տիկին
 Մարի Յովսէփեան :

U. U.

PHILIPPE PRATS

կել նրա ճակատին: Հայն ընկաւ... օճա-
լաշին քրքայ չաճողէջ: Զիկ Զաքար
երանի տունը ընկած արիւնակցին: Ու-
կայ չէր, Թաւա մարդաստանին խեղդե-
լաւ... նա իր մէջ ուժ գտաւ: Նա չա-
մաղցեց որ ինքը անպայման իր սառ-
կանցին այս օնրաշուն: Եւ մի՞թէ միայն
նրան:

X

Գիշերը բաճեր ու քլունգներ բերին Մի գերմանացի սպայ չափումներ արեց լիբան կողի երկարութեամբ բիճերն խփե առեց ու Հայերին հրամայեց խրամատներ փորել:

Զգուցե՛ր լիբան բանջով, սկեսերն ճեղքել հողը: Զի՛ն Զաքարը Սարգսին ասաց — Մեր գերեզմաններն են փորում: Սարգսիսը բլունդը հարուածում էր կոշտ հողին, հեւում: Փափաղը նրա փորած հողը բանով հանում էր փոսից, թւում էր աւնում: Նրա օրորոցի խաչն իր չղթալով

կախուած էր վզից, դա գուրս էր ընկել վերնաշապիկի օձիքից: Գերմանացիին նը-
կատեց խաչը, բռնեց չզթան եւ ուժգին
քաշեով պոկեց:

— Ասկի՞ է, — Թուրքերէն հարցրեց
Փափաղին:

Զարեհ Արզ, Աշնաուրեանի, վարժարաններու տնօրէնութեան, ուսուցչական կապի եւ աշակերտութեան կողմէ Նոյն տ. հրեկոյեան Տղթ. Ա. Աշնանի քնակաբանի մէջ տրուած է քորթէյլ մը եւ պատ. Հայրապետին մը կողմէ կտած է քորտի նախագահ Սփիւրո Քիլիբեանու Ռտաքին, Ներքին, Կրթական, Նրտուկան նախարարները զեպաններ եւ բարձրատեման այլ անձնակորուքներնը:

Ապրիլի 15-ը, ստույգում մյուս 9-ը Գաղթի Բ. արջերի և նախապես Բեխերի նուրբ և ունեցած զգայի Բ. որը բնիկացիների շարքայաթուղ գրուստանիկ խոտերի արտասանում և Կիպորի նախապես Բ. անձի մասին: Բեխերի նուրբ արտասանական ղաթերի Բ-ի խոտերում ղաթի և - Մեխ նախապես ղաթի եղած և նույն, որովհետև մեր երկու ժողովուրդները մի ստույգանք են մեկնելով թմբակին և հանձնած մե ստույգանք են ածու ղաթի և հաճախները եր կատարելով մարդկանի իմ պարտաւորւնիս ՄԱԿի մէջ պաշտանքները հաւաքելով Դաթը: Կուսապաշտի պարտաւորւնիս Բ. որը արջի և ԵԼԻ ղաթնակ առիթներն սովորեցնելով պիտի ղաթնակելու նույն ղաթակով, որովհետև ստույգանք ժողովուրդները սակի ղաթի կը ղաթի ղաթը: Դրանիս և ղաթում:

Ժամը 10ին, Գարեգին Բ. այցելած է
Կիպրոսի արքեպիսկոպոս Սիրիթոս Թոմ
մոսի եւ գլխի պատուած տխարական լաւ-
ջախաւով մը: Կիպրոսի Հեռառեօնին
հետ միասին լայնօրէն անդրադարձած են
նախադասէն եւ արքեպիսկոպոսին Հնե
Գարեգին Բ-ի Հանդիպումներուն, ինչպէս
նաեւ — ընդհանուր առմամբ — անոր
Կիպրոս այցին:

Նոյն գիշեր Հիլթոն պանդոկի մէջ ի պատիւ Հայրապետին տրուած է ճաշ մը որուն մասնակցած են 300 հոգի:

Շաբաթ, Ապրիլ 16, առաւօտան տեղեկացնեց թէ Ս. Աստուածամկն եկեղեցւոյ խնորհները Արարողութեան (որ ծայրահասակներն ուղղակի խորհրդարանի են) ներկայ եղան եւ Կիւրքոս Արեւիկեպոլսոյ նահապետին ներկայացուցիլ եւ բարձրատեսան ըստմախի անձուարարքի մէջ եղան: Փաստարկն եւ բարոյն եւ Գաբրիէլի եւ: Եկեղեցւոյն արարողութեան ներքեւ խաչ մը տրուան եւ ձիւրկն՝ արարչին մէջ, իսկ երեկոյան՝ ճշմարտախօս երգչախումբը յաջորդ խմբով մը սուտակ եղան:

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ (Կիպրոս) Ազգ. նարեկի վարժարանի սրահին մէջ, Մարտ 10ին, տեղի ունեցած է եղբւրջ Զարեկեայ նուիր-
 տեան յիշատակի հանդէս մը: Վարժա-
 րանի բարձրագոյն կարգերու աշակերտ-
 ները ներկայացուցած են իր կիսանձն ու-
 զգործը եւ արտասանած Զարեկեայ լատին-
 նագիտութեան ընթացիկ դասընթացին: Հան-
 դէս եկած է նաեւ վարժարանին երգչա-
 խումբը:

Ես հասակներու
նգեկոչումք

ԵՒ ՇՔԱՆՇԱՆՆԵՐ ՈՒ ԲԱՇԽՈՒՄ
ԻՄԻՒ ՄԻՋ:

Եղեանի 63րդ տարեգրաբի առթիւ, Հայ եպիսկոպոս Ռաֆայէլեան Միտիլինի Դոկտրինայի հանգանակներն պաշտօնէ կատարել տուաւ իր բախի, Ապրիլի 23, Իսթի.Ս. Մարեմա Աստուածածին եկեղեցոյ մէջ, Նախագահութիւն համար յիշատակի Ապրիլի 23-ին Նախագահութիւններուն, ինչպէս նաեւ Քրիստոսական բարեկամութեան միջոցաւ եւ Յրաշնորհի համար մեծած հայ գիտնականներուն:

Ներկայ եղան Գլամարի թաղաքապետը
Ֆոնթընո, Իսիի փոխ-թաղաքապետն
ու խորհրդականներ, երեսփոխան Կի Տի-
բոլունէ, Պ. Մարթինի՝ Փրանքուանդլի-
ական պատուոյ լեգէտնի մէն Հրամանա-
տար ու պաշտօնական այլ անձնաւորու-
թիւններ։

Գաղափարացի եւ քաղաքացիական Վլադ Յարամյանը՝ որ կարգադր Գրանդման ժամ էր, որը համառոտ անկարգի մը նետելու ետք հայ ժողովուրդը եւ Հայաստանը պատմութեան վրայ թուել անուանել ալի հակառակաբարձուն, որոնք մասնաշեղծի Հայեր 1914 - 1918 եւ 1939-1945ի պատերազմներու ընթացքի զաւանդելու կողմէ։ Այնուհետեւ Նորակալ Վրդ ինչե 1915 Ապրիլ 24ի հայկական զեղապատմութիւնը, 1916ի Հայկական Ազգեմբ, Արարայի հակառակաբարձ, Մուստաֆա Յայք զոյգ առկա Հայուն հերոսական եւ գաղափարային յոյժ։

Գաղափարային առարկան կառուարելիք հռչակադրական պատճառ, որով էաբանը կայ Հայ եւ օտար Գաղափարայիններ Հայ երկրացւոյն կիկեղեղ արժեք, ուր տնային ունեցւա շրջաններուն քաղկաւս մանաւարդութիւններէն՝ որոշեք, անցնելով, քանակայ ճակատներուն վրայ ծառայած են Գրեմական քանակի մէջ կը դնու հաս. անոնց որոշ կը ծառայեն Գրեմական եւ Հայկական ճակատներուն շրջաններուն մէջ Այսպէս, Գրեմական տրոպական Տէրէն Գրեմական, Գ. Շաբերեան, Կիւրոսեան, Տէրիկեան, Քաչաճեան, Նուրուշեան, Արքիմեան, Ա. Փէրեան, Մ. Խնկաճեան եւ Գլխակեան: Շաբերեան տրոպական նաեւ Արքանաճ Երկրէրեանտրոպական: Արքեան էջեղեղ եւ Մերսէ Յօրեղեան, որոշեք Արքեանի քաղաքական պատմութիւնը օրերուն, որով քաղաքային երեսմականներ. նման Տայկական խառնատներուն պատշապաւն իրենց զիջեղեր վրայ գտնուած են. զէպ, իրեպ երկու երեսմականներ, որոշեք զիւրաւորած են Արքեանի զէպերուն ընթացեղ, Բախի, Գլխակար եւ շրջաններուն Հայ Երկրին Խառնակներ Մուրեման ճակատեղ շուրջ եւ ամենեղ ե Գրեք կը քաղկաւս Էմանիքի զիւրաւորական Դաւաղեղանց:

ՇՐՋ. ԹՂԹԱԿԻՑ

ոտքերի տակ, ձեռքը տարաւ քար վերցնելու, սակայն խեղդուեց սևիական արեա մէջ:

>

Փափաղը կրծում էր, Ձիւ Ձաքարի հո-
գին :

— Մեռած Սարգիսը ինձ սպանում է
մի ճար արա: ԳՅՈՒՄՈՍ ԳՅՈՒՄՈՍ
Կռանում էր փոսի մէջ, ոռնում խեղ

— Տէ՛ր իմ, լսո՞ւմ ես ինձ, այնպէս աւրա, որ այս օնբաշին հէնց հիմա սատկի կայծակով սպանի՛ր նրան: Սպանի՛ր, ոչըն-

Հանքում: Տէ՛ր իմ, Հէ՛ որ դու նման բա՛
կարող ես անել, դու աճե՛նադօր ես, Տէ՛ր

իս: ԲԱՆ ԿԱՐՊԻՐ ԲԱՃ, Տէ՛ր իմ Աստուած
 ինձ ողջ պահիր: Ես չստ եմ ուղղում ապ-
 րհէ. ես հաստատւ եմ, զեղ, ողորմած
 Աստուծոյ: Լսէ՛ր, Լսէ՛ր, աղերասնեմ
 Լսէ՛ր, Լսէ՛ր, Տէ՛ր իմ, ամենակարող
 Տէ՛ր իմ: Լսէ՛ր, Լսէ՛ր...

ՍԵՐՕ ԽԱՆԶԱԴԵԱՆ

(59 - Twp.)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԻՍՍԷՔ,
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԼԵՌՆԵՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԲԱ. ՍԱ. ԽԻՂՉԷ Է...

2-

Աղյուսակ բնո-բնոան ետեւից հ
էն լեւան ուղ: Լեւո բարբա
ղապարհի ձինեղէն պտակ, բա
րդառնեքեր քառահանգիքն: Մէկը
բողապա. արկղը ինքնեւ ունից,
պէց բարեկ. մէջ: Օնրաշին ծի
րաբէ քառաւ. հաւնոյնով, ասրն
գողի ուղղեց ղէպի ետ: Հայր ծառ
ղէպի սնրաշին, փորձեց նրան պոկե
թմորէ, պտեւ Ը

Programme :
stzé — Amen Yéghitzi — Gali yerk — Louson
— Nazani vare — Hobbina